

kỷ niệm về đời lính dù

TRẦN VŨ dịch thuật

tháng ba, đưa người

TIM NGUYỄN

bên bờ ly biệt

GIÓ VIVU

tre'

lê xuân thiết

TƯỜNG NĂNG TIẾN

oscar 2024

PHIÊN AN

mất mạng

DU UYÊN

tự do hay là chết

ĐẶNG HIẾU SINH

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

**Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đình Yên Thảo**

Biên tập

**Nguyễn Xuân Thiệp
Trần Văn Cát**

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật sư **Cao Quang Ánh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

**Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi**

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

**Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Nguyễn Thẩm**

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383

Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 11210 Bellaire Blvd. #143
Houston, TX 77072

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tường Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thị Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangđài Glassey-
Trảngguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đông Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyễn (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Qué

LUU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Thằng nhỏ người Nhật
5	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Trị cảm, cúm
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Biden vs Trump
9		Mộc Mạc	Tự tin
10	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Cuối Đông
12		Tám Vạn	Nhạc sĩ Anh Việt Thu & dòng An-Giang hiu hắt
14	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ Sưu Tầm	Paris Olympic 2024 - 4 gương mặt đáng xem
16	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Tháng Ba, đưa người
18	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
20	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	AI sẽ tiếp quản nhiếp ảnh của bạn?
23	MIỆNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Mất mạng
27	THƯ TÍN	Trẻ	
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Với người thân trong gia đình
29	TRANG PHỤ NỮ	Tiêu Huyền	Làm đẹp
30	TRUYỆN NGẮN	Kronos - Hồng Đăng lược dịch	Sống sót
34		Đặng Hiếu Sinh	Tự do hay là chết
37	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Một ngày tốt đẹp
38		Tạ Phong Tần	Chống “Parky hóa” tiếng Việt
40	PHÚC LỢI XÃ HỘI	Cindy Thu Hoàng	Bảo hiểm
41	LUẬT DI TRƯ	Lê Minh Hải	Chi phí thi quốc tịch Hoa Kỳ sẽ tăng
42	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Oscar 2024
45	MẸO VẬT	Hoàng Hương	Máy hút bụi Vacuum
46		Đào Duy Hòa	Những điểm du lịch không nên đến!
49	KIỆN THỨC PHỔ THÔNG	Phượng Nghi	Nơi thờ phượng
50	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Denim 2024
52	TRANG THƠ	Thấp Tạ	
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Khăn choàng tắm?!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KÀ	Trẻ	Quay đều quay đều ...
60		Nguyễn Hoàng Quý	Hòn Kém - Đá Dừng ở Quảng Nam
63	BIẾM HỌA	Trẻ	
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Nghĩa trang vui vẻ ở Romania
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Chứng rụng tóc ở phụ nữ
66		Đào Thị Thanh Tuyền	Tô canh dưa hồng
69	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Hệ thống định vị
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Tân trang nhà cửa
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sưu tầm	
74		Tiểu Lục Thần Phong	Bộ sưu tập Báo Chánh Pháp
77	TRONG HẦM RƯỢU	Trần Vũ	Đại Tá Hoàng Cơ Lâm - Kỷ niệm về đời lính Dù
82		Lai Thị Mơ	Babysit không lương
85	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Nguyễn & Bạn Hữu	Độc thơ Phan Xuân Sinh
90	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Mua phi cơ riêng
92		Trịnh Thanh Thủy	Về Cà Mau
96	TRUYỆN NGẮN	Gió Vivu	Bên bờ ly biệt
100	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ sưu tầm	
102	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
106	SỔ TAY THƯỜNG DÂN	Tướng Năng Tiến	Lê Xuân Thiết
111	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

NHƯ SAO

C huyện xảy ra sau vụ nổ nhà máy điện hạt nhân Fukushima ở Nhật năm 2011 khi những người bị nạn sống sót chờ nhận thực phẩm cứu trợ. Người kể lại là ông Hứa Minh Thành, cảnh sát viên người Việt đang làm việc tại hiện trường.

“Trong cái hàng rỗng rần những người xếp hàng, tôi chú ý đến một đứa nhỏ chừng 9 tuổi, trên người chỉ có chiếc áo thun và quần đùi.

Trời rất lạnh mà nó lại xếp hàng cuối cùng. Tôi sợ đến phiên của nó thì chắc chẳng còn thức ăn, nên mới lại hỏi thăm. Nó kể đang học ở trường trong giờ thể dục thì động đất và sóng thần đến. Cha của nó làm việc gần đó đã chạy đến trường, từ ban công lầu 3 của trường, nó nhìn thấy chiếc xe và cha nó bị nước cuốn trôi, 100% khả năng chắc là chết rồi. Hỏi mẹ đâu, nó nói nhà nó nằm ngay bờ biển, mẹ và em của nó chắc cũng không chạy kịp.

Trong thảm họa người Nhật vẫn biết nhẫn nại, chịu gian khổ và chấp nhận hy sinh cho người khác

Thằng nhỏ quay người

lau vội dòng nước mắt khi nghe tôi hỏi đến thân nhân. Nhìn thấy nó lạnh run lập cập, tôi mới cởi cái áo khoác cảnh sát trùm lên người nó. Vô tình bao lương khô khẩu phần ăn tối của tôi bị rơi ra ngoài, tôi nhặt lên đưa cho nó và nói: “Đợi tới phiên của con chắc hết thức ăn, khẩu phần của chú đó, chú ăn rồi, con ăn đi cho đỡ đói”.

Thằng bé nhận túi lương khô của tôi, khom người cảm ơn. Tôi nghĩ bình

thường tưởng nó sẽ ăn ngẫu nhiên ngay lúc đó nhưng không phải, nó ôm bao lương khô đi thẳng lên chỗ những người đang phát thực phẩm và để bao lương khô vào thùng thực phẩm đang phân phát rồi lại quay lại xếp hàng. Tôi sửng sốt và ngạc nhiên vô cùng, mới hỏi nó tại sao con không ăn mà lại đem bỏ vào đó. Nó trả lời: “Bởi vì còn có nhiều người chắc đói hơn con. Bỏ vào đó để các cô chú phát chung cho công

bằng chú ạ”.

Tôi nghe, mà phải vội quay mặt đi chỗ khác để khóc, cho nó và mọi người đang xếp hàng không nhìn thấy. Thật cảm động. Không ngờ một đứa nhỏ 9 tuổi mới học lớp 3 đã có thể dạy một thằng có ăn có học từng có bằng tiến sĩ như tôi một bài học làm người trong lúc khốn khó nhất. Một bài học vô cùng cảm động về sự hy sinh.

NS

(THEO HỨA MINH THÀNH -
VANCHUONGVIET.ORG)

HỒ ĐẮC VŨ

Thằng nhỏ người Nhật

TRIỆU MINH

Các bệnh nhiễm trùng như cảm lạnh và cúm chắc làm bạn khổ sở. Những biện pháp nào có thể giúp bạn cảm thấy dễ chịu hơn và nhanh hơn?

Một số loại thuốc không cần toa từng sử dụng khi bạn còn trẻ, bây giờ có thể ít hữu ích hoặc ít phù hợp. Dưới đây là đôi điều về những loại thuốc và biện pháp điều trị tại nhà có thể giúp giảm bớt các triệu chứng - cộng với thời điểm nên cân nhắc sử dụng thuốc theo toa và những chất thuốc nào không nên uống chung.

Trị cảm, cúm

HAI KỶ - KỶ 1

Trị bệnh tại nhà

Một số biện pháp trị cảm lạnh an toàn và hiệu quả nhất có thể được tìm thấy ngay tại nhà bạn, bao gồm:

MẬT ONG - Thường dùng khi trẻ em bị ho, nhưng cũng có tác dụng với người lớn, có thể làm dịu cơn ho và cơn đau họng. Thêm một muỗng vào ly trà ấm, có thể vừa giúp bạn uống đủ nước vừa giảm nghẹt mũi. (Nếu bị tiểu đường hoặc tiền tiểu đường, hãy hỏi bác sĩ trước).

SÚP GÀ - Một trong

những biến chứng lớn nhất của cảm lạnh và cúm ở người lớn tuổi là mất nước. Súp gà cung cấp nước và chất điện giải, mà còn có đặc tính chống viêm.

MÁY TẠO ĐỘ ẨM

PHUN SƯƠNG - Không khí khô có thể làm tình trạng nghẹt mũi trở nên trầm trọng hơn. Máy tạo độ ẩm đặt ở độ ẩm 30 đến 50 phần trăm sẽ tạo ra đủ độ ẩm.

SÚC MIỆNG BẰNG NƯỚC MUỐI - Hòa tan 1/2 đến 1 muỗng muối vào ly nước ấm để súc miệng rồi nhổ ra. Lặp lại thường xuyên để giúp làm lỏng chất nhầy, giảm đau họng và nghẹt mũi.

NGỦ KÊ CAO ĐẦU - Nó cho phép các xoang thoát nước ra ngoài, do đó không phải thức dậy vào giữa đêm vì nghẹt mũi.

Khi cần thuốc theo toa

Người lớn tuổi dễ bị biến chứng do cúm hoặc COVID-19 hơn, nên nếu bị ho, sốt và nghẹt mũi, hãy gặp bác sĩ để thử nghiệm cúm và COVID-19. Nếu dương tính với một trong hai bệnh này, sẽ được kê đơn thuốc kháng virus. Thuốc này giúp làm bệnh nhẹ không trở thành nghiêm trọng hơn để không phải nhập viện và rút ngắn thời gian bị bệnh.

Đối với bệnh cúm, thuốc theo toa như oseltamivir (Tamiflu và thuốc gốc) dùng trong 5 ngày có thể giúp phục hồi nhanh hơn. Và đối với COVID-19, có thể dùng thuốc nirmatrelvir và ritonavir (dùng chung dưới dạng thuốc Paxlovid).

(còn tiếp)

Biden vs Trump

Với kết quả bầu cử sơ bộ của ngày Siêu thứ Ba (5 tháng 3) bao gồm cử tri của 15 tiểu bang đồng loạt đi bầu, trong đó có hai tiểu bang lớn nhất là California và Texas, và kết quả một số cuộc bầu cử sơ bộ trước đó cho thấy nước Mỹ đang dần bước vào giai đoạn mới của cuộc bầu cử tổng thống 2024: cuộc tái đối đầu giữa Tổng thống Joe Biden và cựu Tổng thống Donald Trump một cuộc bầu cử không giống bất kỳ cuộc bầu cử nào khác trong lịch sử hiện đại của Hoa Kỳ.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Có thể nói cử tri Mỹ chưa từng bao giờ phải lựa chọn giữa hai ứng cử viên lớn tuổi như vậy, và chưa từng bao giờ trong thời hiện đại lại phải lựa chọn giữa hai ứng cử viên không được ưa thích đến vậy, và nhìn ở góc độ nào đó, cả hai đều đang tranh

cử với tư cách là tổng thống đương nhiệm, vì đã có thành tích và kinh nghiệm làm việc ở Tòa Bạch Ốc.

Thêm nữa, chưa từng bao giờ có một chiến dịch tranh cử nào lại diễn ra vừa ở tại những cuộc biểu dương vừa ở tại tòa án, với hàng loạt vụ án hình sự có thể khiến một trong hai ứng cử viên –

là ông Donald Trump – có thể phải ngồi tù và đối mặt với những bản án dân sự bất lợi có thể làm tê liệt các hoạt động kinh doanh của gia đình ông.

Trong khi đó, ông Joe Biden đang phải đối mặt với những hoài nghi về tuổi tác và thể lực của một người trên 80 tuổi để có thể

giành chiến thắng thêm nhiệm kỳ thứ hai.

Tình hình tranh cử

Hai ứng cử viên sẽ phải tìm cách thu phục được cử tri ở một số khu vực bầu cử đang bị phân cực và rạn nứt hơn bao giờ hết trong sinh hoạt chính trị hiện nay. Các cơ quan truyền thông truyền thống ngày càng ít ảnh hưởng hơn so với trước đây, với việc người dân Mỹ hiện nay có thể tiếp cận với đủ loại tin tức từ các phương tiện truyền thông ngày càng mở rộng và với các tiêu chuẩn cũng như mức độ chính xác hơn, ít thiên vị hơn trong việc đưa tin.

Các sinh hoạt chính trị quan trọng cũng kém hấp dẫn hơn: Các đại hội đảng toàn quốc ít thu hút được sự chú ý hơn từ cử tri và từ các hệ thống truyền hình,

Donald Trump tranh cử tại New Hampshire - REUTERS

và cho đến nay vẫn chưa rõ liệu 3 cuộc tranh luận tổng thống và một cuộc tranh luận phó tổng thống trước ngày bầu cử có diễn ra hay không.

Hai nhân vật Biden và Trump

Ngoài việc đưa ra những chính sách và tầm nhìn

tương lai cho nước Mỹ, cả hai ứng cử viên còn phải thuyết phục được cử tri Mỹ tin rằng họ có khả năng hoàn tất được công việc mà cử tri giao cho.

Ông Biden sẽ phải thuyết phục một số lớn người Mỹ rằng ông có đủ trí lực để đảm đương

chức vụ được cho là khó khăn nhất thế giới, mà theo kết quả một số cuộc thăm dò cho thấy khá nhiều cử tri cho rằng ông quá già nua để tái tranh cử. Ông Trump cũng sẽ phải thuyết phục người dân Mỹ rằng các cáo buộc hình sự và các phán quyết dân sự sẽ không theo ông vào Tòa Bạch Ốc và cản trở công việc của một tổng thống, theo kết quả một cuộc thăm dò mới đây cho thấy rằng việc kết án sẽ làm tổn hại đến vị thế chính trị của ông.

Cả hai ứng cử viên Biden và Trump được xem là những chính trị gia đầy kinh nghiệm và hiểu

Biden tranh cử tại Virginia - GETTY IMAGES

biết rất rõ về những đòi hỏi của một chiến dịch tranh cử tổng thống. Đối với ông Trump, đây sẽ là lần thứ 3 ông tranh cử trong vai trò ứng cử viên tổng thống vào tháng 11 tới đây. Đối với ông Biden, đây sẽ là chiến dịch tranh cử thứ 5 của ông với tư cách là ứng cử viên tổng thống hoặc phó tổng thống.

Bởi vì tên tuổi của cả hai ứng cử viên đều được cử tri biết đến và đã có thành tích làm việc trong cương vị tổng thống, cho nên không thể nói là cử tri Mỹ chưa biết hoặc còn có những nghi ngờ gì về hai nhân vật Joe Biden và Donald Trump. Điều này cho thấy chiến dịch tranh cử trong thời gian tới có thể bị ảnh hưởng từ những sự kiện ngoại vi không thua gì những chính sách mà hai ứng cử viên đưa ra để hòng chiếm

được lá phiếu của cử tri. Nói về các chính sách ưu tiên hiện nay, phía đảng Dân chủ chỉ ra một số thay đổi của cử tri kể từ cuộc bầu cử năm 2020: đó là tầm quan trọng ngày càng tăng của những vấn đề xã hội như quyền phá thai sau khi Tối cao Pháp viện lật ngược phán quyết về vụ kiện Roe vs Wade, và cuộc tấn công vào tòa nhà quốc hội Hoa Kỳ vào ngày 6 tháng 1 năm 2021. Trong khi phía đảng Cộng hòa thì tập trung vào chính sách di dân và kinh tế là hai vấn đề mà cử tri chưa hài lòng về chính sách của ông Biden.

Cuộc bầu cử khó đoán trước

Cuộc tranh cử khác thường năm nay diễn ra trong bối cảnh của hai cuộc bầu cử tổng thống trước đó cũng đã từng

phá vỡ những chuẩn mực trong quá trình tranh cử.

Cuộc bầu cử năm 2020 được đánh dấu bởi đại dịch Covid-19 buộc các ứng cử viên phải hạn chế xuất hiện trước công chúng và khiến các chiến dịch tranh cử gặp khó khăn trong việc tiếp cận cử tri trong thời điểm khi mọi người phải cách ly.

Và 4 năm trước đó, theo các cuộc thăm dò, cả ông Trump và ứng cử viên tổng thống của đảng Dân chủ là bà Hillary Clinton cũng nhận những phản ứng tiêu cực của cử tri cũng vào khoảng thời điểm này trong năm 2016, trong khi họ đang trên đà giành được sự đề cử từ đảng của họ. Vào thời điểm đó, các cuộc thăm dò cho thấy cử tri Mỹ tỏ ra bi quan về cuộc bầu

cử vì cả hai ứng cử viên đều không được lòng cử tri. Tuy nhiên, mức độ không ưa thích đối với hai ứng cử viên Biden và Trump trong cuộc bầu cử lần này thậm chí còn cao hơn.

Trong khi kết quả thăm dò vào tháng 5 năm 2016 cho thấy có 41% cử tri có quan điểm “rất tiêu cực” đối với bà Clinton và 44% đối với ông Trump, thì kết quả một cuộc thăm dò mới đây của WSJ/NBC News cho thấy quan điểm “rất không tán thành” đối với ông Biden và ông Trump hiện nay là ở mức 50%.

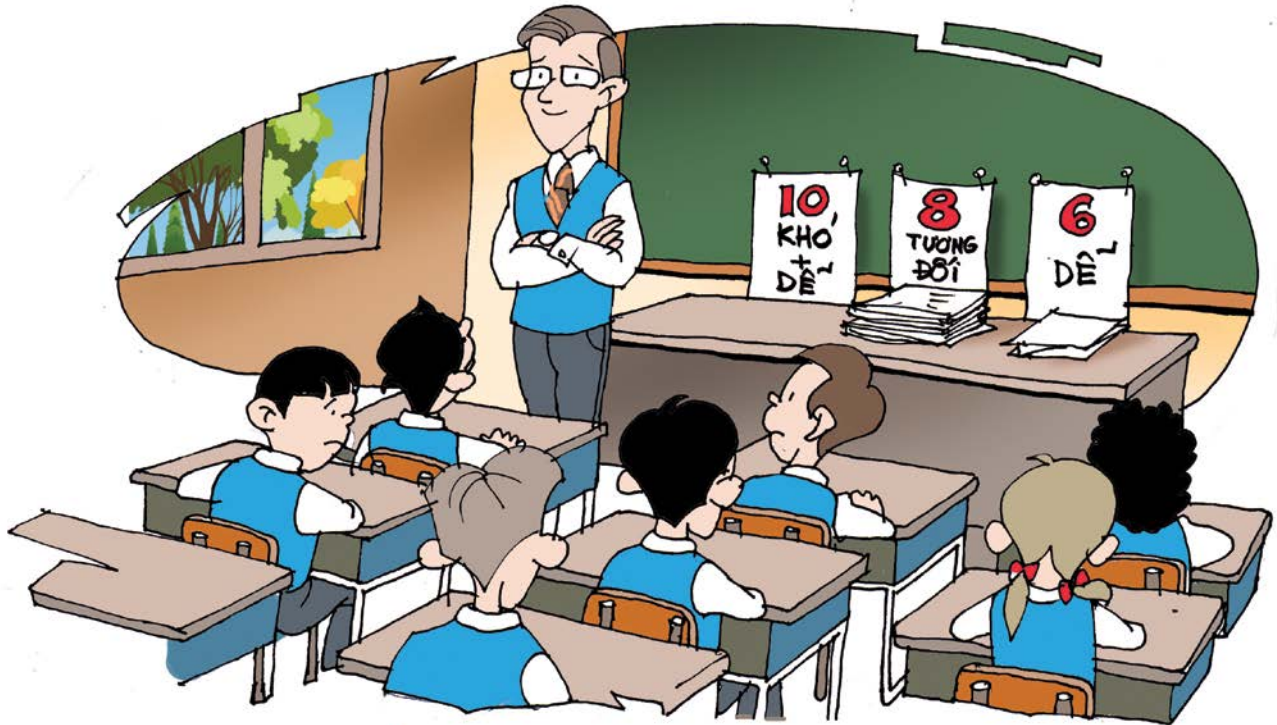
Tuy nhiên, cả hai ứng cử viên Biden và Trump vẫn nhận được sự ủng hộ đa số từ cử tri trong đảng của họ. Điều này cho thấy người ta không thể chỉ dựa vào con số của các cuộc thăm dò để tiên đoán cuộc bầu cử 2024 sẽ diễn ra như thế nào. Kết quả của cuộc bầu cử sẽ rất khó đoán và có lẽ phải chờ cho tới khi các phòng phiếu trên toàn quốc đóng cửa thì lúc đó người dân Mỹ mới thực sự biết được ai sẽ là tổng thống Hoa Kỳ trong 4 năm kế tiếp.

VH

Người dân Mỹ đi bầu sơ bộ
ngày Siêu thứ Ba 5 tháng 3 -
CALMATTERS.ORG

BẢO HUÂN

Tự tin

MỘC MẠC

Hôm ấy là ngày đầu tiên tôi học môn Toán với thầy Peter. Vừa vào lớp, thầy cho cả lớp làm bài kiểm tra đầu năm.

Cả lớp ngạc nhiên khi thầy phát cho chúng tôi 3 loại đề khác nhau rồi nói: Đề thứ nhất gồm những câu hỏi vừa dễ và khó, nếu làm hết các em sẽ được 10 điểm. Đề thứ hai có số điểm cao nhất là 8 với những câu hỏi tương đối dễ. Đề thứ ba có số điểm tối đa là 6 với những câu hỏi rất dễ. Các em được quyền chọn đề cho mình.

Thầy chỉ cho làm bài trong 15 phút nên tôi đã chọn đề thứ 2 cho chắc ăn. Không chỉ tôi mà các bạn cùng lớp cũng chọn đề 2 hoặc 3, chẳng có ai chọn đề thứ nhất cả.

Một tuần sau, thầy Peter phát bài kiểm tra ra. Cả lớp lại càng ngạc nhiên hơn khi biết ai chọn đề nào thì được tổng số điểm của đề đó, bất kể làm đúng hay sai. Trưởng lớp hỏi thầy: Thưa thầy tại sao lại như thế?

Thầy cười rồi nghiêm nghị trả lời: Với bài kiểm tra này, thầy chỉ muốn thử thách sự tự tin của lớp mình. Ai trong số các em cũng mơ ước đạt được điểm 10 nhưng ít ai dám vượt qua thử thách để biến ước mơ ấy thành sự thật.

Bài kiểm tra kỳ lạ ấy của thầy Peter đã dạy chúng tôi một bài học: "Có tự tin chưa chắc thắng, nhưng không làm chắc chắn thua".

NGUỒN: PICKPIK.COM

Cuối Đông

Tuần trước, mấy hôm liền trời mưa bụi, không gian mù mù những hơi nước, cả ngày đất trời được bọc trong một lớp sương dày, buổi sáng Dế Mèn đi làm lái xe qua đồi không nhìn thấy xe cộ quá 20 bộ Anh trước mặt... Tối về cũng bơi trong khói trời, phe ta đi qua những ngọn đồi thấp, những trang trại, hai bên đường cây cối chìm đắm. Mấy ngày sương mù bình an, không gặp một tai nạn nào.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Mùa đông thung thảng mãi nhưng rồi cũng sắp đi qua. Cuối mùa mà trời rét đậm. Buổi mai nhìn qua cửa sổ, chiếc kim hàn thử biểu nhúc nhích ở 15 độ Fahrenheit. Dế Mèn đi qua sân cỏ trước nhà để nhặt tờ báo, đá vỡ lọ

xạo dưới chân, thậm chí ngậm sương hôm nọ bây giờ bọc một lớp đá mỏng, lạnh buốt. Chiều thứ Sáu, Dế Mèn về sớm đón con bé Dưa Muối ở vườn trẻ, con bé bị cảm cúm mấy tuần lễ liền, cứ hết sốt vài hôm là lại sổ mũi và ho, rồi sốt trở lại. Chắc mấy đứa con nít lây bệnh cho

nhau, đứa này khỏe, đứa kia bệnh xoay vòng nên con bé tọt cả người. Hai cái má phính thường ngày hôm nay nhợt nhạt, trông công chúa tội nghiệp hết sức. Lần đầu tiên Dế Mèn thấy công chúa đưa tay che miệng mỗi lần nó ho, con bé đã học được một vài thói quen dễ thương vô cùng!

Đưa Muối hình như thân với con bé Nicole và con nhỏ Emma tóc vàng óng ả, 3 đứa trẻ loay hoay chơi với nhau. Lạ ghê, chưa có đứa nào biết nói, mà hình như chúng đã thì thào với nhau rằng con nhỏ Allison hồng hien lành, mình hồng chơi với nó rồi rủ nhau tấy chay?

Đế Mèn đứng ngoài cửa nhìn vào phòng... Mỗi lần con nhỏ Allison mon men đến gần là 3 đứa trẻ bỏ đồ chơi kéo nhau chạy qua chỗ khác, tìm đồ chơi khác chơi chung. Không biết chúng thì thào với nhau những gì, Đế Mèn tò mò quá! Tự dưng Đế Mèn ái ngại giùm con nhỏ Allison kia. Làm sao nên nổi?

Thả con bé Đưa Muối huyền thuyên một mình xuống xe, cho nó ăn tối xong thì mẹ mình về đến. Đế Mèn ra xe, chọn con đường vòng quanh hồ để nhìn sương mù lãng đãng. Buổi chiều sương mù ảm đạm hơn buổi sáng, nhất là trong cái ánh sáng nhá nhem của một ngày tàn... Tuyết bắt đầu lả tả những bông hoa mỏng. Đế Mèn lái xe với tốc độ của một con rùa bò vì chẳng thấy gì trước mặt. Vậy mà vẫn không tránh được, một bầy 6-7 con nai chạy vụt

qua đường, đến con thứ ba thì chân sau của nó vướng vào bánh xe, Đế Mèn chỉ nghe âm thanh lạo xạo của một cành cây gãy. Đế Mèn xuống xe đi tìm, con nai chắc gãy cẳng nên nằm bẹp trên đường không nhúc nhích dù 2 chân trước đã cố chồm lên chạy trốn. Hai con mắt nó mở lớn, sợ hãi, kinh hoảng và hình như có cả sự bi thương tuyệt vọng... Cả bầy nai bỏ chạy, để lại con nai bị thương với Đế Mèn giữa đường...

Đế Mèn loay hoay mãi, muốn ẵm con nai lên xe đưa về nhà thương súc vật băng bó mà nó nặng quá ẵm không nổi. Phần con nai lại vùng vẫy, cố thoát mà chạy không xong ... Giữa đôi núi, điện thoại cầm tay không có sóng, Đế Mèn không biết làm thế nào. Con nai và Đế Mèn cứ lằng nhằng như thế cả nửa tiếng! Mãi mới có bóng xe đi ngang và người qua đường dừng chân giúp Đế Mèn khênh con nai lên xe.

Chiều thứ Sáu, bóng tối mênh mông những bông hoa tuyết mỏng, Đế Mèn và con nai gặp tai nạn, con nai gãy cả hai cẳng chân sau và Đế Mèn không thấy gì trước mắt...

TLL

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Tập Trẻ tại:

bientap@trenews.net

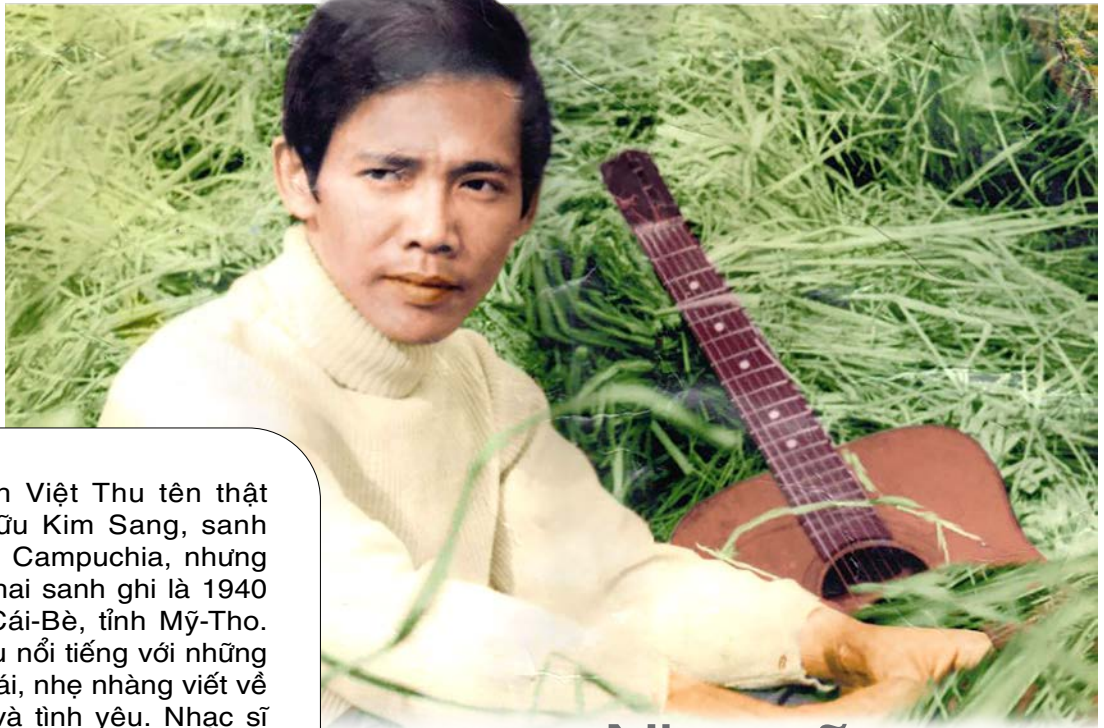
Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program-SNAP).

Mục "Phúc Lợi Xã Hội" do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

Nhạc sĩ Anh
Việt Thu.
NGUỒN: NHẠC VÀNG

Nhạc sĩ Anh Việt Thu tên thật là Huỳnh Hữu Kim Sang, sinh năm 1939 ở Campuchia, nhưng trong giấy khai sinh ghi là 1940 ở An-Hữu, Cái-Bè, tỉnh Mỹ-Tho. Anh Việt Thu nổi tiếng với những ca khúc êm ái, nhẹ nhàng viết về quê hương và tình yêu. Nhạc sĩ Anh Việt Thu sáng tác, dạy nhạc, thực hiện băng nhạc, cộng tác với phòng văn nghệ thuộc Tổng cục CTCT (Chiến tranh Chính trị), đài truyền hình, đài phát thanh Sài-Gòn, đài phát thanh Quân đội Việt-Nam Cộng Hòa. Anh Việt Thu qua đời ngày 15.03.1975 vì một căn bệnh hiểm nghèo.

Nhạc sĩ **Anh Việt Thu** & dòng An-Giang hiu hắt

TAM VAN
ĐỨC QUỐC

Tháng 3, năm 1975, buổi trưa ở Tăng Nghi Quán nóng đến ngộp thở. Hai má con tôi ngồi bên quan tài người cậu lung linh hai hàng nến trắng. Không có ai viếng thăm người đã khuất vào giữa trưa oi nồng nên không khí yên ắng đến lạ thường. Bà thím ngồi cạnh chiếc quan tài nhà bên cạnh đưa cho tôi tờ nhật báo Trắng Đen đọc cho đỡ buồn. Lật đến trang văn nghệ, cái tin nhạc sĩ Anh Việt Thu qua đời khiến lòng tôi chùng lại. Ông là một nhạc sĩ tên

tuổi với rất nhiều bài hát nổi tiếng.

Những cung bậc nhẹ nhàng, du dương của “Dòng An-Giang” đã làm tôi say lòng từ những năm còn ở bậc tiểu học. Các trường tiểu học, trung học thường chọn nhạc phẩm này để học trò ca xang, múa hát vào dịp Tết Nguyên Đán, ngày bãi trường hay lễ lạt ...

*Dòng An-Giang sông sâu
sóng biếc*

*Dòng An-Giang cây xanh
lá thắm*

Lá lướt về qua Thất-Sơn

*Châu-Đốc giòng sông uốn
quanh*

Soi bóng Tiên-Giang, Cửu-Long

(“Dòng An-Giang”, 1957)

Dòng nhạc đó được viết lên từ một tâm hồn rất trẻ nhưng mang nặng tình yêu thương quê hương, dân tộc. Nếu tính đến ngày đất nước rơi vào tay giặc, nhạc sĩ Anh Việt Thu là thế hệ nhạc sĩ sau cùng được sanh ra và lớn lên tại miền Nam Việt-Nam. 17 tuổi với ca khúc đầu tiên được công chúng đón nhận đã mở ra cho ông một vòm trời âm

nhạc bao la, tốt nghiệp ưu hạng khóa đầu tiên ở trường Quốc Gia Âm Nhạc tại Sài-Gòn và đệ trình luận án âm nhạc học tại Nhật-Bản khi tuổi đời vừa 24. Với bầu nhiệt huyết của tuổi trẻ, ông đã hăng hái hoạt động trong lĩnh vực âm nhạc như sáng tác, dạy nhạc, tham gia vào các đoàn du ca, thành lập nhà xuất bản và thực hiện băng đĩa nhạc. Hơn 200 ca khúc được viết về tình yêu đôi lứa, tình quê hương và trách nhiệm người trai lớn lên giữa thời ly loạn. Trong thời gian cộng tác với phòng văn nghệ thuộc Tổng cục Chiến tranh Chính trị, ông đã sáng tác những bản hùng ca phục vụ quân đội VNCH như “Trên đầu súng”, “Vuốt mặt”, “Tiếp nối”, “Đường chúng ta đi” v.v.

Nếu “Trên đầu súng” là bước chân hiên ngang trực diện với quân thù thì “Vuốt mặt” là lời điệu văn ai oán, tri ân những chiến sĩ đã hy sinh vì chính nghĩa tự do:

Tổ quốc vẫn khăn tang,

Anh Việt Thu và thi sĩ Thiên Hà.

mây che phủ đầu

Xin cúi mặt, một phút cho anh

Xin cúi mặt, một phút cho em

(“Vuốt mặt”, 1972)

Với tánh tình phóng khoáng và nghệ sĩ, ông đã trải qua những tháng ngày cơ cực, thiếu thốn, “vất vưởng cù bát, cù bơ” và cũng sống hết lòng với bè bạn cùng trách nhiệm với đàn em thơ dại. Cái tên Anh Việt Thu là bút hiệu, nghĩa là anh của người em trai tên Việt Thu, và cũng để nhắc nhở mình không quên bổn phận lo lắng cho tương lai

người em út.

Nhạc của ông thường được viết theo thể điệu Boléro, Ballade hay Habanera thật nhẹ nhàng và lời ca bình dị, rất dễ đi vào lòng khán thính giả khắp nơi trên 4 vùng chiến thuật. Đọc lại từng lời nhạc, nghe lại từng nhạc phẩm, tâm tình của ông cũng là nỗi lòng của hơn 20 triệu đồng bào miền Nam trước cảnh chinh chiến điêu linh:

Đêm hạ vàng long lanh,
vòng tay nửa gối

Nghe nắng dậy xô xao,
chinh chiến quê hương
bạn bè

Anh sẽ quay về nghe gió
vờn quanh mây trắng

Anh sẽ không về chim
cũng bỏ đường bay

(“Lời ru tiếng nhớ”, 1968)

20 năm nội chiến, máu lệ chất thành sông, bầu trời quê hương đã xám ngắt một màu tang thương, khói lửa đạn bom cũng khuất lấp chân trời yêu thương ngày cũ. Người dân cùng khổ, lớp trai tráng tâm nguyện một lòng dấn thân ngoài chiến tuyến và ước mong cho non nước sớm được thanh bình:

Một đàn, đàn chim nhỏ

Bay khắp trời Việt-Nam
mến yêu

Ôi tiếng chim muông gọi
đàn

Mẹ Việt-Nam ơi

Con xin dâng hiến trọn
cả đời

(Tám điệp khúc”, 1965)

Hơn 1 tháng trước ngày mất nước, vì căn bệnh hiểm nghèo, ông đã bỏ lại tất cả và đi về một cõi thật xa. Nên âm nhạc nước nhà mất đi một tài năng thiên phú. Nhưng cũng may mắn cho ông, sự ra đi này đã giúp ông thoát được những năm tháng đọa đày, tù ngục trên chính quê hương của mình sau ngày 30 tháng Tư năm 1975. Dòng An-Giang ngọt nước phù sa muôn đời vẫn buồn hiu hắt vì những mùa Xuân thái hòa sẽ không bao giờ trở lại, dù chinh chiến đã qua đi gần nửa thế kỷ.

Đám cưới nhạc sĩ Anh Việt Thu

Mới giữa tháng 3 nhưng làng thể thao thế giới và người hâm mộ đã háo hức mong chờ Thế Vận Hội mùa Hè Paris 2024 (Pháp). Cuộc tranh tài sẽ diễn ra từ ngày 26-7-2024 đến 11-8-2024 với hơn 10 ngàn lực sĩ của 209 quốc gia tham dự ...

Sau đây là những nữ thể thao gia được giới chuyên môn bình chọn sáng giá nhất kỳ này ...

4 gương mặt đang xem

PARIS OLYMPIC 2024

Simone Biles

(USA - Artistic gymnastics)

là lực sĩ môn thể dục nghệ thuật từng đoạt 4 huy chương vàng tại Thế Vận Hội Mùa hè 2016 ở Rio (Brazil). Simone là nữ lực sĩ đoạt nhiều huy chương vàng nhất cho nước Mỹ trong một kỳ thể vận hội.

Rayssa Leal

(Brazil, skateboarding)

đại diện cho Brazil tranh tài tại Thế Vận Hội Olympic mùa Hè 2020 ở Tokyo khi mới 13 tuổi và giành được huy chương bạc. Cô là nữ thể thao gia giành huy chương Olympic trẻ nhất trong gần một thế kỷ. Mọi người mong chờ một màn biểu diễn độc đáo của tài năng hiếm có này trong những tháng sắp tới.

Janja Garnbret

(Slovenia - Sport climbing)

là một tay leo núi thể thao (sport climbing) cự phách. Cô giặt được huy chương vàng năm 2021 tại Olympic mùa Hè Tokyo (Nhật bản) và được xếp vào một trong tay leo núi thể thao vĩ đại nhất mọi thời đại. Tính đến năm 2023, Garnbret đã giành được nhiều huy chương vàng IFSC (International Federation of Sport Climbing) nhất trong lịch sử.

Sha'Carri Richardson

(USA - điền kinh)

Sha'Carri nổi tiếng vào năm 2019 khi còn là sinh viên năm nhất tại Đại học Louisiana, với thành tích chạy nước rút 100 mét chỉ 10.75 giây. Chiến thắng này khiến cô trở thành một trong 10 phụ nữ chạy nhanh nhất lịch sử. Vào tháng 4 năm 2021, Richardson đạt thành tích 10.72 giây, trở thành người phụ nữ chạy nhanh thứ 6 mọi thời đại.

Ngày này năm xưa...

15-3

1896

Robert Garrett (Mỹ), huy chương vàng môn ném đĩa (1896)

ngày 15-3-1896 Thế Vận Hội Olympic mùa Hè đầu tiên tổ chức tại Athens, Hy Lạp từ 6-4-1896 đến 15-4-1896, chỉ có 14 quốc gia tham dự với 214 lực sĩ. Mỹ đứng đầu với 11 huy chương vàng, Anh hạng nhì 3 vàng, Thụy Sĩ 1 vàng.

Ellery Harding Clark (Mỹ), huy chương vàng môn nhảy cao (1896)

Các tuyển thủ Mỹ dự tranh môn nhảy sào (1896)

15-3

1991

đội bóng rổ Sacramento Kings lập kỷ lục NBA về... thua, với 35 trận liên tiếp trong tổng cộng 43 trận thua.

Sacramento Kings (1991), đội bóng thua trận đến trở thành ... huyền thoại.

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

MAR 21 2024 - 6:00PM CDT

CONCACAF NATIONS LEAGUE

NAM HOA KỲ vs JAMAICA

SÂN AT&T STADIUM, ARLINGTON, TX, USA

MAR 25 2024 - 2:00PM CDT

THÂN HỮU

U-23 NAM HOA KỲ vs PHÁP

SÂN STADE BONAL, MONTBÉLIARD, FRANCE

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemondu (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Tháng Ba, đưa người

Tháng Ba lại về, gọi bao nỗi nhớ trong lòng kẻ này. Nhớ mình đã có viết một bài tản mạn tựa đề ‘Tháng Ba, Chim Bay Về Nhiều’ gọi hứng từ tranh và thơ của Đinh Cường.

Và cách đây đúng nửa thế kỷ mình cũng đã có thơ về tháng Ba. Pleiku, Tháng Ba 1974. Xin trích dẫn đôi câu khi mùa gió trở về.

*tháng ba. rục trời nắng gió
bụi bay. hợp âm qua hàng thông
em đốt đồi em trên sắc lá
lãng quên. ngọn lửa dưới chân
tường*

*...
vò nát chiếc khăn. và đừng khóc
chiều nay. chớp bể mưa nguồn
chia tay nhau. sương phụ
người đi. râu bám bụi đường*

Ở đây là một thiếu phụ tiễn đưa người yêu lên đường ra mặt trận.

Tháng Ba của mây và chim lại gọi nhớ tới Phạm Công Thiệp. Thiệp ra đi cũng vào độ tháng Ba. Chàng có hai câu thơ về chim mình cũng rất thích

*Ồ, chưa bao giờ tôi thương những
con chim như chiều nay.*

*Tôi muốn xây lên một nghĩa địa
chim giữa thành phố...*

Thương chim. Chẳng những thế, Thiệp còn buồn da diết khi một con ong qua đời. Anh chàng đã từng viết xuống: “*Cummings chết, tôi không buồn. Hemingway, Blaise Cendrars, Hermann Hesse, Faulkner chết: tôi không buồn. Một con ong chết: tôi buồn lắm.*”

Một thi sĩ nữa cũng ra đi vào tháng Ba. Đó là Thanh Tâm Tuyền. Anh ra đi vào tháng 3 năm 2006. Cũng đã 18 năm rồi đó. Nhớ mình có viết bài Tưởng Niệm. “*Thanh Tâm Tuyền là tác giả lớn của Văn Học Miền Nam. Ông được nhiều người yêu mến và kính trọng. Sau 1975, ông im lặng và hầu như không viết gì. Nguyễn tôi được biết và quen thân với TTT từ sau 1982 lúc đi tù cải tạo về (cả hai cùng được cho về một lượt). Trước 1975, tôi chỉ thỉnh thoảng nhìn thấy ông ở La Pagode, café Majestic nhưng không quen ông. Sau khi đi tù về, tôi thường gặp TTT ở nhà Tô Thùy Yên hoặc nhà Đinh Cường, nhà Hà Thượng Nhân và có mối giao tình với ông từ đó. Qua những lần gặp gỡ, trò chuyện, tôi nhận xét thấy TTT là người đọc nhiều, biết nhiều, thẳng thắn, sâu sắc. Ông thường cho tôi mượn sách và nói cho tôi nghe về các nhà văn đương thời ở nhiều nơi trên thế giới. Thỉnh thoảng tôi đến chơi nhà ông ở trong con hẻm trước Bệnh Viện Nguyễn Văn Học. Ông tự tay pha cà phê mời tôi uống và kể lại những mẩu chuyện về cuộc đời và văn chương của Vũ Khắc Khoan, Quách Thoại, Mặc Đỗ... Năm 1990 ông nhận được giấy xuất ngoại theo diện HO. Trước khi đi, ông đến nhà tôi ở Thanh*

Phan Xuân Sinh và bạn bè Dallas

Đa. Trao tặng tôi bài thơ Rũ Bỏ Ký Ức, Và Đi như một lời chia tay. Ông bảo sẽ gặp lại nhau ở Thế Kỷ 21 và từ đây ông không viết gì nữa. Trong lúc trò chuyện, tôi đưa cho ông xem mấy bài thơ vừa viết xong, trong đó có bài Phố Ôn Như Hầu. Ông đọc và chú ý ngay bài thơ. Đây là Phố Ôn Như Hầu ở Hà Nội hả. Ông hỏi và tôi trả lời không, phố ở đây, gần bên chùa Xá Lợi. Ông nói: đúng là cái nhìn thấu thị. Phố Ôn Như Hầu ở Hà Nội là nơi CS mở cuộc khủng bố lùng diệt các anh em Quốc Dân Đảng. Ngoài đó còn có phố Trường Thi nữa ...

Và rồi anh em chia tay nhau, không ngày gặp lại. Tôi có đi với Cao Đông Khánh lên Minnesota, nơi ông ở muốn tới thăm ông, nhưng không ai đưa tới. đành chỉ gửi lời nhắn thăm ông. Và rồi ông vĩnh viễn rời bỏ anh em ra đi. Ngày 22 tháng 3. 2006. Khiêng quan tài ông ngày ấy có Tô Thùy Yên, Cung Trầm Tưởng, Cung Tiến và một người bạn.

Tưởng niệm Thanh Tâm Tuyên, tôi chỉ nói một lời ngắn gọn: Ông là một nhà văn lớn có công khai

phá và xây dựng nền văn chương Miền Nam, một nhân cách lớn nhiều người ngưỡng mộ. Vừa qua, bạn văn xa Ngô Không Phí Ngọc Hùng gửi cho công trình sưu khảo Tác Giả Tác Phẩm, kỳ này là nhà văn/bác sĩ Ngô Thế Vinh. Trong đó có bài viết rất công phu, rất hay và đặc sắc của Ngô Thế Vinh về Thanh Tâm Tuyên với tựa đề THẮNG BA. THANH TÂM TUYÊN RŨ BỎ KÝ ỨC KHÔNG THỂ KHÁC.”

Thắng Ba, tiễn đưa người ... Đây là nhà thơ Phan Xuân Sinh. Anh rũ bỏ ký ức và ra đi ngày 28 tháng 2. 2024. Nhiều bạn bè đến tiễn đưa anh trong hai ngày 4 và 5 tháng 3 vừa qua. Họa sĩ Nguyễn Trọng Khôi ghi lại trên trang facebook của mình:

“Hôm nay là ngày tiễn bạn lên đường đi vào cõi vô định. Tôi thức dậy thật sớm, phóng xe đến tư gia nhà văn Trần Doãn Nho rồi nhanh nhẹn lên xe cùng nhau xuôi Nam đi cho đúng giờ tiễn bạn. Sương sớm mát lạnh. Chúng tôi yên lặng lái xe. Nghĩ đến bạn và bao điều mơ hồ, thực hư của đời một con người. Khúc requiem

âm thầm len lỏi giữa chúng tôi. Vĩnh biệt bạn thân. Vĩnh biệt người hiền lành, tâm hồn luôn ngơ ngác giữa những bất trắc của xã hội. Vĩnh biệt nhà thơ Phan Xuân Sinh.”

Đình Yên Thảo và Nguyễn tôi cũng từ Dallas vượt đường dài đến thăm và đưa tiễn Phan Xuân Sinh. Nhiều bạn bè nay cũng đã già yếu tề tựu về đây: Phạm Văn Nhân, Hà Thúc Sinh, Cái Trọng Ty, Tô Thẩm Huy, Trần Gia Phụng, Ngu Yên, Trần Doãn Nho, Nguyễn Trọng Khôi ... Nhìn Phan Xuân Sinh lần cuối, và cầm tay chị Thiên Nga mà lòng rã rượi. Bao nhiêu ký ức thân thương trào dâng trong lòng. Có một lúc bạn bè hội tụ quanh quan tài lần cuối cùng nâng ly rượu chia tay Phan Xuân Sinh. Tất cả cùng hát theo tiếng đàn và tiếng kèn miệng của Ngu Yên. Có hai cô đã ngâm thơ và đọc thơ ... Riêng mình đem về cũng có một bài requiem ngắn với bạn hiền:

Chia tay Phan Xuân Sinh

Chia tay anh. phan xuân sinh
tôi không khóc
chỉ có trang thơ ngắn
và những chiếc lá trên cây
mây bay. mây bay qua
anh không còn đứng dưới trời đổ
nát
hay bơi ngược dòng
anh sinh. cứ thanh thản mà đi
vẫn còn đây. trong trí tưởng mọi
người
những buổi đọc thơ. hát xướng
bên hơi rượu nồng
và búp đèn hoa huệ
có chị thiên nga ngời cười
và bạn bè tưởng nhớ anh
cứ thanh thản mà đi
chia tay nhau chiều nay
tôi không khóc (NXT)

TN

Nguyễn và Bằng hữu ngày vĩnh biệt Phan Xuân Sinh

ENROLLED
AGENT

Mục Thuế Vụ

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Kính chào cô Đài Thi, cháu qua Mỹ năm 2017, theo diện du sinh (F-1 visa). Cháu hiện đang đi học và đi làm ở Mỹ. Tính ra đến bây giờ cháu ở Mỹ đã được 6 năm, vẫn còn trong diện F1 visa. Sở làm của cháu trừ tiền thuế FICA. Trong khi các bạn của cháu cũng là du sinh và đi làm không bị trừ tiền thuế FICA. Xin cô giúp cách giải quyết làm sao để sở làm không trừ thuế FICA. Cám ơn cô Thi nhiều.

ĐÁP: Chào cháu, chỉ có công dân Mỹ và thường trú nhân có thể xanh ở Mỹ mới phải đóng thuế FICA, tức là thuế an sinh xã hội, để sau này về hưu mới lãnh được các phúc lợi xã hội. Không có quốc tịch Mỹ hay thẻ xanh thì không phải đóng thuế FICA cũng như sau này không được hưởng phúc lợi.

Tuy nhiên, du học sinh theo diện F-1 visa thì luật thuế có khác một chút. Trong 5 năm đầu, du học sinh không được xem như thường trú nhân, phải khai thuế mẫu 1040-NR, và không đóng thuế FICA.

Qua năm thứ 6 thì Sở Thuế xem du học sinh như là thường trú nhân, phải khai thuế mẫu 1040 và đóng thuế FICA đầy đủ. Cháu lưu ý là thường trú nhân để khai thuế chứ không phải là để đi trú nhé. Luật thuế và luật di trú hoàn toàn không liên quan với nhau.

Các bạn du sinh của cháu đi làm không phải đóng thuế FICA cũng có thể vì bạn cháu chưa **hiện diện ở Mỹ** đủ 5 năm, mặc dù tính từ ngày họ đến Mỹ đến bây giờ đã hơn 5 năm. Có thể họ đi đi về về Việt Nam nhiều lần trong thời gian qua, cho nên số ngày họ có mặt ở Mỹ chưa quá 5 năm. Công thức để tính ra số ngày mình có mặt ở Mỹ khá rắc rối, cô không tiện giải thích trong khuôn khổ giới hạn của báo.

Trong trường hợp của cháu, nếu cháu thường xuyên về Việt Nam thì có thể cháu chưa có mặt ở Mỹ đủ 5 năm. Nếu vậy thì cháu báo cho sở làm biết để họ không trừ thuế FICA. Có thể sở làm của cháu không rành về luật thuế.

Cháu và các bạn nên tìm người khai thuế chuyên nghiệp về thuế quốc tế (international tax) để khai thuế cho đúng. Thuế quốc tế khác thuế trong nước. Tìm được người chuyên môn rất khó, vì rất ít người làm thuế biết rành rẽ về cách thức khai thuế cho người nước ngoài đến Mỹ đi học, đi làm, kinh doanh v.v. cũng như cho công dân hay thường trú nhân Mỹ ra nước ngoài đi làm, thương mại.

Không những khai thuế sai sẽ bị phạt mà còn có thể sau này bị rắc rối với Sở Di Trú USCIS. Khi cháu xin gia hạn visa họ sẽ

hỏi hồ sơ thuế của 3 năm. Nếu họ thấy mình khai sai thì phải khai lại mất thời giờ nhiều và visa của cháu có thể bị hết hạn trong thời gian đang chỉnh sửa hồ sơ thuế.

HỎI: Chào chị Đài Thi, xin chị giải thích và chỉ dẫn cho vấn đề thuế của tôi. Tôi hiện 74 tuổi và tự khai thuế cho tôi. Tôi đã về hưu nhưng vẫn còn tiếp tục đi làm.

Trong năm 2023 tôi có mượn 30,000 đô la từ quỹ hưu 401(k) của tôi. Họ không bắt tôi phải trả góp số tiền mượn vì lý do tôi đã ở tuổi về hưu. Nhưng bất ngờ cuối năm họ gửi cho tôi mẫu 1099-R, ghi rõ là tôi đã rút ra 30,000 đô.

Trong năm 2023 tôi đi làm có đóng thêm 11,475 đô la vào tài khoản 401(k) của tôi. Cuối năm tôi nhận mẫu W-2 có ghi 11,475 đô trong mục 12a D. Tài khoản 401(k) của tôi có 50,000 đô.

Theo công thức tính thuế của tôi, thì tôi không phải đóng thuế trên trọn số tiền 30,000 đô tôi rút ra từ 401(k), mà chỉ phải đóng thuế trên số 23,580 đô (taxable income).

Công thức tính của tôi như thế này có đúng không chị? $30,000 \times (11,475/50,000) = 6420$, $30,000 - 6420 = 23,580$ taxable amount. Cám ơn chị nhiều.

ĐÁP: Thưa ông, tôi thật khâm phục ông đã về hưu mà vẫn còn sức khỏe tốt để tiếp tục đi làm và đầu óc mình vẫn để

tính các công thức thuế rắc rối.

Câu trả lời của tôi rất đơn giản. Ông phải đóng thuế trên số tiền 30,000 đô đã rút ra từ tài khoản 401(k). Con số 30,000 đã ghi rõ trong mẫu 1099-R, box 1. Nếu mẫu 1099-R box 2a có ghi taxable amount thì ông dùng con số này. Nếu 2a bỏ trống, thì ông dùng con số 30,000 gross distribution trong box 1.

Sở Thuế cũng nhận mẫu 1099-R của ông, cho nên họ biết taxable amount là bao nhiêu. Ông khai y như con số đã ghi trong mẫu nhé, để tránh bị Sở Thuế gửi thư phạt.

Còn số tiền ông đóng thêm vào 401(k) thì đã được tính trong mẫu W-2 rồi. Tài khoản 401(k) ông hiện có bao nhiêu cũng không liên quan đến số tiền phải đóng thuế taxable amount.

Sẵn đây tôi cũng xin quý độc giả lưu ý về vấn đề mượn tiền từ tài khoản 401(k) của mình. Không phải quỹ 401(k) nào cũng cho mình mượn tiền. Tùy theo Sở làm của mình đã thành lập quỹ 401(k) này ra sao, cho nên mình cần phải hỏi cho kỹ. Mượn thì mình còn có thể bỏ tiền vào trở lại được, chứ rút ra rồi thì không bỏ trở lại được mà còn phải đóng thuế, giống như trường hợp của người hỏi câu hỏi này.

NĐT

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Tập Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program-SNAP).

Mục "Phúc Lợi Xã Hội" do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

AI sẽ tiếp quản nhiếp ảnh của bạn?

Công nghệ trí tuệ nhân tạo đã lấn át nhiếp ảnh? Không, chưa, và có lẽ sẽ không bao giờ. Nhưng đây là cách AI có thể đã giúp đỡ bạn từ phía sau.

Trí tuệ nhân tạo, hay AI, có lẽ là từ thông dụng nhất trong thế giới nhiếp ảnh và công nghệ vào năm 2023 và nó tiếp tục là chủ đề được thảo luận rộng rãi vào năm 2024. Điều này xuất phát từ thực tế là ngành này đã có nhiều phản ứng trái chiều về sự xuất hiện của các công cụ AI dành cho nhiếp ảnh và đặt ra câu hỏi liệu loại công nghệ này có gây ảnh hưởng tiêu cực cho việc làm của các nhiếp ảnh gia hay không. Tuy nhiên, phần lớn cảnh báo và phản đối loại công nghệ này thường đến từ các nhiếp ảnh gia chưa hiểu đầy đủ về AI thực sự là gì và nó thực sự làm gì. Cuộc thảo luận về vấn đề đó có thể đi quá sâu vào các vấn đề kỹ thuật, nhưng để có một cuộc thảo luận đơn giản, hãy bắt đầu bằng cách nói rằng AI không có nghĩa là robot sẽ đảm nhận công việc của chúng ta.

1 Trí tuệ nhân tạo ở các dạng khác nhau

AI có nhiều dạng khác nhau và có ứng dụng hiện tại trong tiến trình làm việc của nhiếp ảnh gia. Nhưng từ góc độ công nghệ rộng hơn, trí tuệ nhân tạo có thể được coi là một cấp độ tính toán phức tạp hơn và tiên tiến hơn, có thể được áp dụng cho mọi thứ và mọi thứ chúng ta làm trên

các thiết bị kỹ thuật số. Theo một nghĩa nào đó, công nghệ này không mới vào thời điểm này, cũng lắm thì nó cũng vừa trưởng thành để trở nên có năng lực hơn. AI đã được giới thiệu trong máy ảnh điện thoại thông minh ít nhất 7 năm trước như một hình thức sửa chữa hình ảnh nâng cao thông qua phát hiện cảnh và điều chỉnh cục bộ. Dạng AI ban đầu này trong camera trên

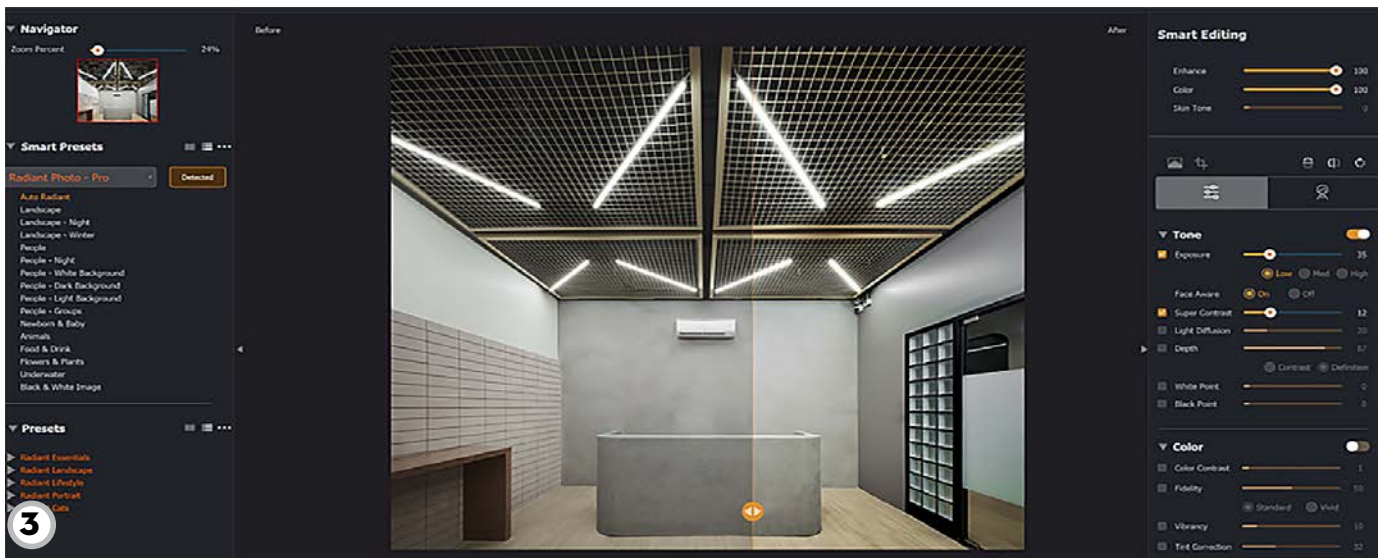
2 Hình minh họa từ Sony.co.uk cho thấy khả năng nhận dạng và phát hiện AI để theo dõi tiêu điểm.

AI trên Asus ZenFone 5 ra mắt năm 2018 được cho là sử dụng trí tuệ nhân tạo để phát hiện cảnh vật và tự động điều chỉnh cài đặt độ phơi sáng và màu sắc.

điện thoại thông minh là phiên bản cải tiến của chế độ tự động mà hầu hết mọi camera đều có. Nó cung cấp khả năng đo sáng và sửa chữa màu tốt hơn thông qua phát hiện cảnh, trên thực tế chỉ giúp các nhiếp ảnh gia trên điện thoại thông minh chụp được những bức ảnh đẹp hơn mà không cần phải chỉnh sửa quá nhiều vì nó sử dụng các tín hiệu để phát hiện cảnh và khớp với các cài đặt và điều chỉnh áp dụng cho đối tượng được phát hiện. Trong những tháng gần đây, các tính năng chỉnh sửa được hỗ trợ bởi AI đã được khai triển trên điện thoại thông minh, chẳng hạn như dòng S24 mới của Samsung, nơi người ta có thể dễ dàng xóa các vật thể và thậm chí cả chủ thể khỏi ảnh bằng điện thoại.[H1]

Trong các máy ảnh ống kính rời thông thường, Sony đã giới thiệu tính năng xử dụng AI trong hệ thống lấy nét của

AI thực hiện các điều chỉnh toàn cầu thông qua Radiant Photo.

mình, tính năng này lần đầu tiên xuất hiện trên Sony A7RV. Từ mục đích sử dụng cá nhân, rõ ràng là dạng AI này tăng cường khả năng của bộ xử lý trong việc phát hiện và theo dõi đối tượng đã chọn thông qua theo dõi AF bằng mắt. Thay vì chỉ phát hiện mắt của chủ thể ở đâu và sau đó lấy nét vào đó, bộ xử lý AI giờ đây có thể dự đoán và đoán trước chuyển động của chủ thể đang chuyển động để có thể theo dõi và lấy nét nhanh hơn, từ đó giảm khả năng mất

nét vào chủ thể đó. Tính năng này đã được cung cấp trên các máy ảnh khác được phát hành sau nó và hiện cũng đang được cung cấp bởi các thương hiệu máy ảnh khác.[H2]

AI trong giai đoạn hậu kỳ

Mặt khác, AI có nhiều hình thức đa dạng hơn trong giai đoạn hậu kỳ. Nhiều công cụ khác nhau đã xuất hiện để đưa các chương trình AI vào các bước khác nhau của quá trình hậu sản xuất. Một

số công cụ sử dụng AI để tự động hóa quá trình phát triển hình ảnh thô. Những công cụ này sử dụng tính năng phát hiện cảnh được hỗ trợ bởi AI để áp dụng cách sửa chữa độ phơi sáng, màu sắc và độ tương phản phù hợp cho cú chụp cụ thể. Một số công cụ sử dụng AI để phát hiện các thành phần da thường bị loại bỏ trong quá trình chỉnh sửa nhằm giảm lượng thời gian chỉnh sửa ảnh chân dung. Một số công cụ cung cấp độ chính xác cao hơn theo

cấp số nhân trong việc nhận bản và điền vào các điểm đã xác định trên bề mặt.[H3]

Điều cần nói về AI trong chỉnh sửa là hầu như không có công cụ nào trong số này thực sự mới. Trong nhiều thập niên nay, các nhiếp ảnh gia đã sử dụng các công cụ như nhận biết nội dung, đây chỉ là phiên bản trực quan của các công cụ cũ hơn như công cụ chữa lành hoặc công cụ vá lỗi. Với khả năng AI thông minh hơn, công cụ này hiện đã phát triển thành công cụ xóa, đây chỉ là phiên bản thông minh hơn nhiều của các công cụ trước đó, hiệu quả hơn trong việc bảo tồn các chi tiết và tính liên tục của các yếu tố hình ảnh mà nó đang được sử dụng.[H4]

Công cụ xóa hoạt động như một công cụ nhận biết nội dung thông minh hơn để chỉnh sửa.

AN

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

14-03-2024 - 20-03-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.200
CATHAY PACIFIC	2	LAX, HKG	\$1.334
CATHAY/AMERICAN	2	LAX, HKG	\$1.356
UNITED/CATHAY	2	LAX, HKG	\$1.396
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.566
EVA/UNITED	2	SFO, TPE	\$1.580
CATHAY/JAPAN	2	LAX, HKG	\$1.611
TURKISH AIRLINES	1	IST	\$1.709
UNITED AIRLINES	2	SFO, NRT	\$1.761

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

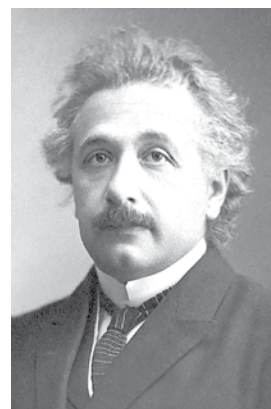
NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$24,470 VN ĐỒNG
EURO	\$26,303 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,699 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,925 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$161.84 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	147,148 YEN NHẬT
	0.91312 EURO
	0.77665 BẢNG ANH
	1.34622 CANADA
	0.87602 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

14/3/1879

Ngày 14 tháng 3 năm 1879, là ngày sinh của nhà bác học Albert Einstein. Ông được công nhận là một trong những nhà vật lý vĩ đại nhất mọi thời đại. Người đã phát triển thuyết tương đối (theory of relativity), một trong hai trụ cột của vật lý hiện đại, phần kia là cơ học lượng tử (quantum theory).

14/3/1988

Ngày 14 tháng 3 năm 1988, Hải quân Trung Quốc và Hải quân Bắc Việt đụng độ tại đá Gạc Ma thuộc quần đảo Trường Sa. Phía Việt Nam bị mất 3 tàu, 64 quân nhân thiệt mạng. Trung Quốc bị hư hại nhẹ và thương vong 25 người. Người Việt miền Bắc thường tự túc tổ chức lễ tưởng niệm 64 binh sĩ tử trận hàng năm nhưng luôn bị lực lượng an ninh CSBV quấy rối.

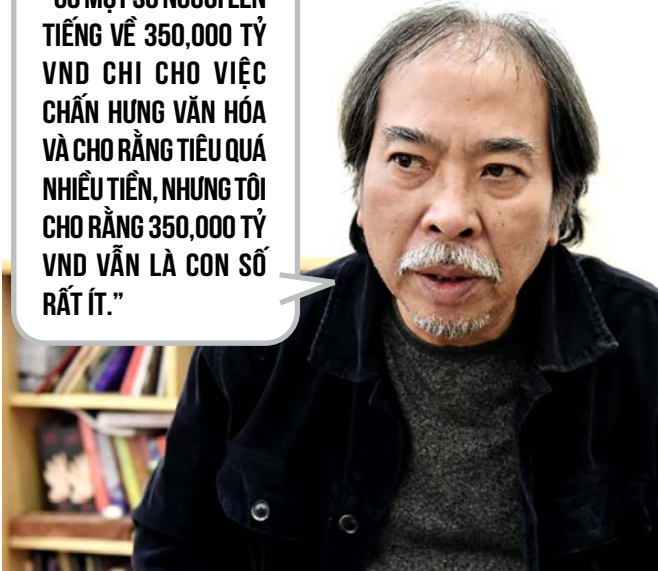

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thước ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Quá ít để... chia!

“CÓ MỘT SỐ NGƯỜI LÊN TIẾNG VỀ 350,000 TỶ VND CHI CHO VIỆC CHẤM HƯNG VĂN HÓA VÀ CHO RẰNG TIÊU QUÁ NHIỀU TIỀN, NHƯNG TÔI CHO RẰNG 350,000 TỶ VND VẪN LÀ CON SỐ RẤT ÍT.”

Nhà thơ Nguyễn Quang Thiệu
Chủ tịch Hội Nhà văn CSVN

Tượng mà Cộng sản còn đem đi nấu đồng để bán thì nói chi tới “hòn ngọc Viễn Đông”

“LÀM SAO ĐỂ QUY HOẠCH GIÚP TP.HCM TRỞ LẠI VỊ TRÍ HÒN NGỌC VIỄN ĐÔNG.”

Nguyễn Chí Dũng
Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư CSVN

Giữa chế độ độc tài, một tổng biên tập cho hơn 800 tờ báo, nhưng phim cúng cụ (phim nhà nước dùng tiền thuế của dân đặt hàng) vẫn ế và bị chê thậm tệ, nhưng “họ” vẫn vui mừng:

“NẾU KHÔNG CÓ HIỆU ỨNG TRUYỀN THÔNG, DÂN KHÔNG BIẾT ĐẾN ĐÀO, PHỞ VÀ PIANO.”

Vương Đình Huệ
Chủ tịch Quốc hội CSVN

Nhờ ơn các vị quan chức CSVN ăn hối lộ mà Tập đoàn Phúc Sơn có thể trốn thuế, xây dựng, mua bán bất động sản trái phép... làm thiệt hại ngân sách Nhà nước hơn 640 tỷ VND. Nhưng thứ trưởng Bộ công an CSVN đổ lỗi là:

“PHÓ TỔNG GIÁM ĐỐC MỚI HỌC XONG LỚP 4/12 (NÊN) GÂY THIẾT HẠI HÀNG CHỤC NGÀN TỶ ĐỒNG.”

Trung tướng Tô Ân Xô
Trợ lý Ủy viên Bộ Chính trị - Bộ trưởng Bộ Công an CSVN,
Người phát ngôn Bộ Công an CSVN

Hình trích trong một vụ án mạng phổ biến hiện nay

- NGUỒN: VGT.VN

Thời xưa, võ sĩ Nhật tử vì đạo, anh hùng tử vì đất nước, giang hồ tử vì anh em xã đoàn, người si tử vì yêu... Nói chung, theo những gì tôi đọc được trong tích cũ, phim xưa thì với những người coi trọng nghĩa khí thì mạng sống là phù du, thầy u (cha mẹ), vợ con vẫn đứng sau vận mệnh chung của đất nước, bang hội, tình yêu...

Mất mạng

DU UYÊN
SAIGON, VN

Ngày nay, người ta được giáo dục khác, hiếm có ai có suy nghĩ như trên, mạng sống bản thân quý giá hơn mạng sống người khác, nên tử vì bị giết nhiều hơn vì đạo. Từ sau dịch Cúm Tàu, việc giết người phi tang xác phổ biến đến nỗi, mỗi lần đi đường thấy thùng sộp, người Việt đa số lại lo bên trong có người... Tuy nhiên, thời bình thì vẫn có rất nhiều người phải

chịu mất mạng hàng loạt trong cùng một thời điểm - MẠNG này không phải mạng sống, nhưng đôi khi còn quan trọng hơn cả mạng sống đối với nhân loại, đó là mạng internet ...

Mất mạng sống thì coi như là chúng ta không mất gì cả, vì thân này từ cát bụi lại trở về cát bụi. Còn mạng internet mất một chút xíu giữa thời đại số này thì có thể làm mất rất nhiều tiền,

nhất là những người sống bằng công nghệ điện tử. Ví dụ như Facebook - mạng xã hội phổ biến nhất hiện nay vừa mới "sập" khoảng 90 phút hồi khuya ngày 5-10 (giờ Việt Nam). Trong 90 phút này, công ty Meta (công ty sở hữu các nền tảng mạng xã hội trên) đã ngòi lau nước mắt, tính thiệt hại theo từng giây trôi qua. Meta thu rất, rất nhiều tiền từ quảng cáo, dựa trên thời gian thực. Trong quý IV

năm 2023, tức là trong 92 ngày, Meta thu 38.7 tỷ Mỹ kim từ quảng cáo trên thời gian thực. Tức là trung bình mỗi ngày, chỉ từ tiền quảng cáo, Meta thu khoảng 420 triệu Mỹ kim. Số tiền quảng cáo mà Meta thu được trong một giờ là khoảng 17.5 triệu đôla, khoảng 292,119 đôla/phút, cuối cùng là cỡ 4,868 đôla/giây. 90 phút sập Facebook và các nền tảng liên quan, Meta thiệt hại ít nhất cũng hơn 26 triệu Mỹ kim. Ngoài doanh thu từ quảng cáo - tính theo mỗi lần nhấp chuột trong thời gian thực, Meta còn thiệt hại vì giá cổ phiếu giảm, ông Dan Ives (giám đốc quản lý của công ty đầu tư Wedbush Securities ở Los Angeles) cho là Meta đã thiệt hại tổng cộng khoảng 100 triệu Mỹ kim

cho 90 phút trên.

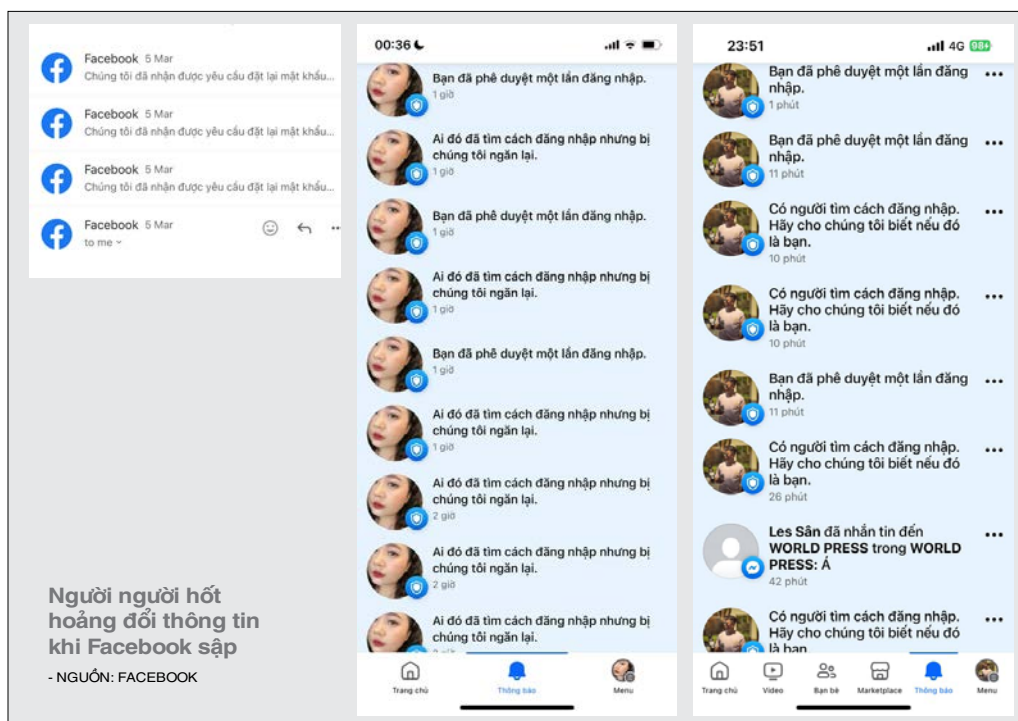
Số tiền trên chắc chỉ là cộng lông chân đối với Mark Zuckerberg (ông chủ Meta), không làm gián đoạn cuộc vui của hai vợ chồng vị tỷ phú này ở tiệc cưới 120 triệu Mỹ kim (của Anant Ambani - con trai tỷ phú giàu nhất Châu Á). Nên người đau khổ nhất vẫn là những người kinh doanh dựa hoàn toàn vào nền tảng này - những người kinh doanh online. Rất nhiều nghề hiện nay không thể tách rời khỏi Meta như bán hàng trực tuyến trên các mạng xã hội của Meta, chạy quảng cáo, quản trị fanpage, người làm nội dung... không ít công ty dùng Messenger, Whats App làm nhóm trao đổi công việc. Ngoài ra còn có những người không có bạn ngoài đời, họ như bị “ngắt kết nối

với thế giới”, dầu có thể “tị nạn” sang các mạng xã hội khác nhưng “lia thia quen chậu, dùng Facebook quen... hơi”, rất khó để bắt đầu lại mọi thứ một sớm một chiều, chưa kể những hình ảnh đã đăng bao năm qua, những tâm tình đã rải. Rồi trong khoảng thời gian “dòi dòi”, biết đâu ta đã bỏ lỡ rất nhiều thứ: một câu chúc ngủ ngon từ người yêu ở phía bên kia địa cầu, một tin nhắn của sếp, tình trạng đột xuất của người thân, thị phi gay gắt trên mạng... Dù công nghệ phát triển, mục đích chúng ta sử dụng chúng vẫn như bao đời nay: nhiều chuyện. Dù là người ít nói hay nói nhiều, nhân loại ai cũng thích những câu chuyện, người thì thích nghe, người thì thích kể chuyện ... Bởi có người cho rằng

đây là một thuyết âm mưu từ ông chủ Meta, chỉ là lâu lâu ổng nhắc nhân loại biết là gần nửa dân tình ở địa cầu đang lệ thuộc vào mạng xã hội này như thế nào.

Một người kinh doanh online tâm sự: “*Lúc Facebook sập, sau khi biết không phải là mất nick, tôi nghĩ đến chuyện không nên bỏ hết trứng vào một giỏ, rằng phải đầu tư đa kênh. Sau đó Facebook hết sập, tôi quên sạch những gì vừa nghĩ, lại tiếp tục chơi Facebook, và ngoi lên đăng bài viết này. Giống như lúc Cúm Tàu, lúc bị nhốt thì sẽ nghĩ: sức khỏe mới là thứ quý nhất. Sau khi mở cửa tới giờ, chẳng nhớ mình nghĩ gì luôn vì chủ nợ nó réo...*”

Tác giả Do Duy Ngọc, một vị cao niên chơi Facebook đã chia sẻ: “*Đêm 5-3, lúc 10:20 giờ Việt Nam, Facebook bị sập toàn cầu. Lúc đó nhiều người tưởng trang của mình bị hacker xâm nhập nên điện thoại, nhắn tin hỏi nhau và có chút lo lắng. Và cũng ngay lúc đó người ta thấy rõ Facebook đã gắn liền với cuộc sống của hàng tỷ người trên trái đất này như thế nào. Những tư liệu, hình ảnh, trao đổi, bài viết, suy nghĩ, tâm tình chứa đựng trong trang mạng ấy, nếu mất đi sẽ có nhiều tiếc nuối. Và sẽ có người đặt câu hỏi nếu Facebook không còn nữa, khoảng trống ấy sẽ được thay thế ra sao?*”

Hàng tỷ người trên thế giới hàng ngày gắn với trang mạng xã hội này, đó cũng là nơi liên lạc, giao tiếp với mọi người và cũng là chốn để mỗi cá nhân được giải bày. Đó là thế giới ảo nhưng rất thật. Nhiều người không trực tiếp nói được và Facebook đã giúp họ đến với bạn bè, người thân, những người quen thuộc lẫn những người chưa quen. Có người sẽ bảo rằng trước đây chưa có Facebook người ta vẫn sống bình thường đấy thôi. Đúng là vậy, nhưng từ khi có Facebook người ta đã sống khác, suy nghĩ khác và có cách để liên lạc với nhau khác trước.

Hòn đá dự báo thời tiết
- NGUỒN: FACEBOOK

Facebook đã chi phối cuộc sống chúng ta và hình như với rất nhiều người không thể thiếu nó. Không còn Facebook là một mất mát dù nhân loại vẫn sống, mặt trời vẫn mọc ở phương Đông và lặn ở phía Tây, nhưng sinh hoạt của nhiều người rồi sẽ khác. Chắc chắn sẽ có cái gì đó sẽ thay thế Facebook, nó sẽ là quá khứ nhưng chưa phải lúc này."

Chỉ riêng mạng xã hội Facebook thôi mà khiến cả thế giới quay cuồng vậy đó, bởi ta nói... chuyện mất mạng ngày nay còn kinh khủng hơn dịch cúm Tàu khiến các thành phố bị phong tỏa, vì lúc phong tỏa, con người vẫn còn mạng để kết nối với nhau, để báo nhau coi ai đã mất mạng. Nếu lúc Cúm Tàu, cả thế giới mất mạng như hồi 5-3 vừa qua thì đúng là kinh khủng...

Tuy mạng xã hội luôn bị bêu xấu vì những tin giả, những bài đăng tiêu cực, nhưng con người không quen biết, không va chạm, không ân oán gì nhưng vẫn thù ghét nhau ... nhưng nếu không có mạng xã hội hay mạng internet, thì nhân loại nói chung, người Việt Nam nói riêng mất rất nhiều thứ. Đó

Nhiều người không thể sống thiếu mạng xã hội
- NGUỒN: FACEBOOK

là những nguồn tin đa chiều, đó là những cái mới lạ nhân bản từ các nước văn minh, riêng tôi còn "lời" được nhiều vị thầy lớn, từ thầy công việc tới thầy tinh thần. Thầy công việc thì liệt kê chắc cũng không ai biết, nhưng thầy tinh thần của tôi có thể nhiều người ... mê, đó là Cha Phạm Quang Hồng (ở Úc) và Thầy Thích Pháp Hòa (ở Canada). Cha Michael Phạm Quang Hồng là một linh mục Công giáo người Úc gốc Việt nổi tiếng về thuyết giảng, ông nguyên là một Sư huynh (Frère) của Dòng Lasan Việt Nam. Thầy Thích Pháp Hòa sinh năm 1974 tại Cần

Thơ, Việt Nam. Định cư tại Canada năm 12 tuổi, xuất gia năm 15 tuổi. Cả hai người đều có những thuyết pháp hay, đơn giản dễ hiểu, không "xúi" ai cúng dường, quyên góp, không kêu ai cúng oan gia trái chủ hay thù ghét ai ... và một sự trùng hợp là họ không thể về Việt Nam, dầu có thể đi Thái, đi Lào ...

Trong khi ở Việt Nam, ngày càng nhiều vị "thầy", vị "cha" đi ngược lại với chính đạo và chân lý, gây mất uy tín rất lớn cho đạo Phật, đạo Công Giáo, khiến không ít Phật tử lẫn Tín hữu lầm đường lạc hướng thì hai vị thầy tinh thần trên lại khác hẳn, bởi vậy

mà dầu không ở trong nước nhưng họ đều được đại chúng Việt tôn kính. Trong những lần thuyết pháp, hai vị trên đều cho thấy nỗi nhớ quê hương da diết, nhưng họ đều chưa thể về Việt Nam. Cha Phạm Quang Hồng không thể về vì từng là tù nhân chính trị, từng mém bị kết án tử. Thầy Thích Pháp Hòa vì "bận Phật sự" (trong khi thầy đi giảng pháp khắp thế giới, sắp tới là đi làm thiện nguyện ở Châu Phi và gần nhất là Khoá Tu mùa Xuân tại Thái Lan từ 29-2 tới 7-3-2024 vừa kết thúc). Có người cho rằng thầy Pháp Hòa không thuộc thành viên của Giáo Hội

Phật Giáo Việt Nam, nên không được thuyết giảng về giáo lý nhà Phật tại VN nếu chưa được Giáo hội này cho phép. Còn lý do thầy chưa được cho phép thì nhiều người tin rằng do những "thầy" khác trong giáo hội sợ mất "member". Mới đây, ở Thái, thầy Pháp Hòa đọc câu thơ nghe mà nói lòng:

"Con cò cất cánh bay cao/nhìn theo mà nhớ đường vào quê hương/ Quê hương tôi đất rộng/ Cò bay thì được, tôi về thì không."

Các thầy không về được, em mà mất mạng, coi như mất thầy ...

DU

NGÀY 10-3-2024

Thái Ngọc Thạch

Sở thích tôi là tìm đọc những thông tin xưa cũ, có giá trị, báo Trẻ có mục "Việt Nam Ngày Cũ" luôn có những đề mục rất lạ với nhiều chi tiết thông tin mới lạ, tuy chuyện xưa nhưng làm mới câu chuyện, không phải dễ đâu. Kỳ này tôi rất tâm đắc với bài "Nhớ ông thợ nhuộm", chỗ tôi ở không thấy ông thợ này, có thể hồi xưa tôi sống vùng quê, mà hồi đó người nhà quê không có nhu cầu làm đẹp quần áo như dân thị thành thì phải. Đôi khi tôi quý những người Hoa (không phải Hoa Trung Cộng nha), họ cần mẫn và âm thầm góp phần xây dựng thêm sắc màu của đời sống người Việt... (bạn có thể đọc lại bài "Nhớ ông thợ nhuộm" của tác giả Trang Nguyễn tại website Trẻ: baotreonline.com trong vài ngày tới).

NGÀY 29-2-2024

Alan Phan Vu

Qua bài "Nạn nhân của Putin" của tác giả Vũ Hiến trên số báo tuần qua, tôi thấy hầu hết các nhà bất đồng chính kiến của Nga đều bị khừ ở Anh quốc. Không nghe nhiều ở quốc gia khác, chắc chắn họ cũng có tị nạn

sang Mỹ, Thụy Sĩ, Canada ... Trước đây tôi rất phục kỹ cương ở nước Anh (qua vài thông tin 2 đứa cháu du học ở bên), nhưng khi nhận thấy con số người Nga lưu vong chính trị ở Anh bị thủ tiêu như rạ, trong khi chính phủ Anh có vẻ bàng quan, xong việc thì "điều tra" và kết luận lấp lửng "không rõ có phải tự tử không?". Tôi đâm ra nghi ngờ về "kỹ cương" ở quốc gia này, có thể nên chính trị ở Anh, và hệ thống an ninh cảnh sát Anh yếu kém... Giả sử xảy ra ở Mỹ thì tôi tin là chính phủ Mỹ sẽ không để yên, hoặc ít ra phản ứng mạnh như Đức, trong vụ công an CSVN bắt cóc Trịnh Xuân Thanh năm 2017 tại Berlin, nó không chỉ là tiếng nói của lương tâm mà thể hiện uy tín của một quốc gia... (bài "Nạn nhân của Putin" đã đăng tại <https://baotreonline.com/tin-tuc/ghi-nhan-trong-tuan/nan-nhan-cua-putin.baotre>)

NGÀY 5-3-2024

Lulu Le Nguyen

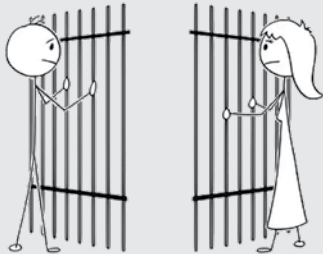
Có người coi bó tay, bảo tôi có chỉ "uyên ương văn", rồi cười, mà hỏi không nói, cho tôi xin hỏi quý anh chị nhà báo có biết là cái gì không ạ?

Đường chỉ tay có những đường ngăn hình chéo chữ X giao nhau, giống như một cặp trai gái kể cổ nhau gọi là "uyên ương văn", là người có niềm ham muốn ân ái mạnh mẽ cho đến hết đời. Bạn có thể xem như một cách tham khảo cho vui thôi :)

Suy Đi Ngẫm Lại

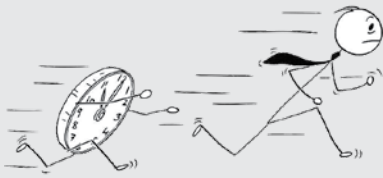
Hàng rào tốt làm nên hàng xóm tốt.

THÀNH NGỮ

Hãy dành thời gian cho mọi thứ: quá vội vàng sẽ hỏng việc.

BENJAMIN FRANKLIN

Nếu bạn thực sự muốn làm điều gì đó, bạn sẽ tìm được cách. Nếu bạn không, bạn sẽ tìm được lời bào chữa.

SU TÂM

MINH HẢI

Lâu nay, chúng ta mãi bàn về phép ứng xử ngoài xã hội mà đôi khi quên mất chuyện đối xử với người thân trong gia đình. Nay xin trở lại với vấn đề này.

Trước hết là đối với “nửa kia” của mình.

Trong hôn nhân cũng như các cuộc sống chung khác điều mong mỏi nhất là sự quan tâm tới nhau. Vậy mà đôi lúc chúng ta đã không thể hiện được. Trong đời sống vợ chồng chẳng hạn, lâu ngày chúng ta xao lãng sự tương kính và thông cảm lẫn nhau.

Sau đây bà Sue Fox đưa ra một vài lời khuyên để bảo đảm sự hòa điệu trong đời sống lứa đôi.

- **Hãy tỏ ra lịch sự với nhau càng nhiều càng tốt.** Người bạn đời của bạn nấu một món ăn ngon mời bạn thưởng thức, bạn không chỉ tích cực ăn mà cần phải khen tài nấu nướng và tấm lòng của vợ. Hoặc nữa, người bạn đời mặc chiếc áo đẹp đi chơi với mình, bạn cũng nên khen một

Với người thân trong gia đình

câu cho nàng vui.

- **Nên tham khảo ý kiến của vợ (hoặc chồng)** mình trước khi bạn lập một kế hoạch nào đó, dù lớn dù nhỏ, hoặc mời ai đến ăn tối với gia đình. Lại nữa, phải biết tôn trọng thì giờ của vợ/chồng, đừng bắt người bạn đời phải chờ đợi, hoặc dùng quyền uy buộc người phối ngẫu làm điều gì đó mà họ không thích. Trong mọi trường hợp, phải cố gắng tương nhượng để có sự hòa điệu trong đời sống lứa đôi.

- **Đừng rình rập, nghe lén,** hoặc lục lọi thư từ của người bạn đời. Phải tôn trọng tối thiểu sự riêng tư của mỗi người.

- **Nếu có lỗi lầm thì phải nhận lỗi ngay** và tìm cách sửa chữa, và luôn luôn bày tỏ sự biết ơn đối với những điều tốt, dù nhỏ nhất, của người bạn đời làm cho mình.

- **Luôn luôn tỏ ra hiểu biết và thông cảm** nhau trong mọi tình huống, đau buồn hoặc thất vọng, bệnh tật.

MH - THEO ETIQUETTE FOR DUMMIES

BẢO HUÂN

BẢO HUÂN

Tâm tình EVA

Ông chồng tự xưng giỏi chứng nói không thích tui makeup, làm móng tay hay xúc nước hoa. Makeup quá nhiều mà đi cùng là bị kêu không tôn trọng ổng, ổng nói nhìn giả trân mà không sang. Lâu lâu mới làm móng, làm tóc khi bị xơ. Makeup chỉ gắn cặp nheo giả, cọ thêm lông mày và đánh khối má hồng, nước hoa thì tui không sống thiếu được rồi. Tui thì thấy đẹp nhân tạo còn hơn xấu tự nhiên. Thứ gì ổng cũng kêu quá trớn, ổng có phải nhà mô phạm đâu mà khắt khe vậy!

Comments

@CÁXẤU – Đàn bà makeup là chuyện thường. Ông chồng dĩ vãng của tôi giấu nguyên đủ loại đồ makeup trong túi tập gym trong xó garage. Kem nền, phấn mắt, son môi, tất chân, mi giả, váy ... Phát hiện xong là cho ổng trở về với giới tính thật. Vụ đó làm tôi phát khiếp với mấy ông chửi chuốt quá đà.

@VINHRÂU – Tôi thấy vợ đẹp tự nhiên, chẳng mắc mớ gì makeup. Tự dưng dính vô cái group của mấy chị em makeup nên bà vợ cũng tậu đủ set đồ. Mới bập vô nên hào hứng, khoe đủ combo trang điểm rồi rầm. Bà ăn mặc thì OK lắm, xách cái túi xoàng nhìn vẫn đẹp nhưng makeup thì thiệt mù màu. Thứ gì bà bôi lên cũng giống như thợ hồ tập sự, chẳng ăn nhập gì tới nước da. Thà đắp mặt nạ dưỡng da, còn đây tôn nền chưa xong đã đòi trang trí nội thất.

@BÒHÚC – Bô cũ cứ sáng dậy là makeup liền. Mặt mộc của bả giống như bí mật quốc gia, nó thiệt khác xa cả dặm với cái “giao diện đường phố”. Chẳng dị ứng cái vụ makeup, nhưng mở mắt ra đã thấy bả tô vẽ chào ngày mới là oải rồi. Đi tiệc, đi chơi dặm dặm makeup thì đẹp nhưng chạy gần xịt cũng ngời nửa tiếng quẹt quẹt mới bước ra đường. Nói thì bả đốp lại “làm gì có tự nhiên mà đẹp cha nội”.

@GEISHAMẶTMỘC – Mấy nàng da căng đét như tài tử Hàn, nhìn trong trẻo tự nhiên mà cà apps muốn mơn ...vịt đẹt thành thiên nga, mắt hí hô biến mắt tròn xoe búp bê, mặt dày thành bích họa ... trang điểm thân thánh còn hơn cái đũa thần bà tiên xanh. Hỏi sao giờ trên mạng toàn hot girl, hot mama. Tui thấy nó còn đáng nghi hơn mấy phiên bản mặt mộc đánh phấn lồi.

KRONOS
HỒNG ĐĂNG LƯỢC DỊCH

Hơn 4 ngày rồi, David không thể tin rằng cuộc đời của mình đã thay đổi ngược ngạo như vậy. Tuần trước, anh có việc làm nhàn nhã, lương cao, là phi công riêng cho một trong những người giàu nhất thế giới. Bây giờ thì anh sợ rằng, mình có sống tới ngày mai hay không?

■ Tuần trước

Phone reng từ sáng sớm. Ông chủ gọi:

- David! Sophie muốn bay trở về Paris tối nay, anh chuẩn bị, bảo đảm máy bay sẵn sàng lúc 7 giờ tối.

Sau cả tháng vui chơi tại khách sạn hạng sang nhất ở thác Victoria, David bắt đầu chán ngấy thì thích thú vì có việc để làm. Cho dù là chuyện đưa cô vợ hư thân của ông chủ tỷ phú về nhà.

Anh không thích Sophie, đến nỗi phải cố tránh gặp cô một mình. Nhưng không có tiếp viên trong chuyến đi này, nên anh tự biết rằng sẽ một mình với cô ta. Sophie luôn cọc cằn, thô lỗ và ồn ào, hy vọng cô sẽ ngủ say suốt chuyến bay, David mong như vậy.

Trong lúc đợi Sophie ở phi trường, David kiểm tra lại các tin tức thời tiết, khí tượng, đường bay. Anh không vui lắm vì thời tiết u ám với những đám mây mù tụ lại ở Trung Phi. Nhưng không sao, anh có thể bay qua bình thường. David không muốn nói với Sophie là hôm nay chúng ta bay không được vì

HỒ ĐẮC VŨ

Sống sót

thời tiết xấu. Theo kinh nghiệm mấy năm làm việc với cô đã dạy anh tự giữ những ý nghĩ trong đầu mình. Nếu cô ta không được như ý mình muốn, cô có thể quậy phá cuộc đời của những ai mà cô đã tiếp xúc và có liên quan tới chuyện ngược ý cô.

Sau khi chờ khoảng 30 phút, David thấy máy chiếc xe hơi màu đen chạy tới cửa, anh bước ra, mở cửa, đưa Sophie vào máy bay như một cận vệ. Khi cửa xe mở, anh thấy hôm nay cô ăn mặc rất kín đáo, cô đưa tay ra, anh để ý những ngón tay có móng sơn màu xanh sặc sỡ. Anh chưa bao giờ thấy móng tay sơn màu như vậy. David nắm tay, hộ tống cô tới máy bay, đưa cô vô tận chỗ ngồi. Không ai nói năng gì với nhau.

Máy bay cất cánh ngon lành. David muốn gài chế độ bay tự động, nhưng thời tiết u ám làm anh e ngại.

Sau chừng 1 tiếng bay, anh không nghe Sophie nói gì, David nghĩ chắc cô đã say ngủ. Khi bay tới những đám mây vùng rừng nhiệt đới Trung Phi, David thấy thời tiết chuyển sang một cơn giông lớn, đầy sấm chớp. Anh bay lên thật cao, muốn vượt qua mấy tầng mây tụ đầy điện này, nhưng máy bay nghiêng đi, không thể tránh được. Khi các đám mây bao

quanh máy bay, anh tiếp tục nắm chặt cần lái, tăng tốc, và cố qua khỏi nơi nguy hiểm này thật lẹ trong vài giây.

Nhưng không được, qua là ngày xui của David. Ngay lúc đó, một ánh chớp lóa mắt bùng lên, luồng sét đánh thẳng vào động cơ.

■ 6 ngày trước

David giật mình tỉnh dậy. Cái lạnh của đất rừng đã làm cơ thể anh tê cứng lại.

Chuyện của đêm trước hiện ra thật rõ. Anh lại thấy cái cảm giác hốt hoảng, nổi kinh hoàng khi động cơ của máy bay bỗng tắt ngang, bắt đầu rơi xuống.

Cơn sét đánh đã làm cháy bộ phận điều khiển của máy bay, hoàn toàn không còn xài được.

Chiếc máy bay đang rơi, David lấy túi cấp cứu, bước ra khỏi phòng lái để báo cho Sophie. Khi anh thấy Sophie, cô cũng hốt hoảng và đầy kinh hoàng như anh trong đôi mắt mới tỉnh ngủ. Anh kéo túi cấp cứu dưới ghế đưa cho cô và mở ra. David đẩy cho Sophie cái áo phao và tự mặc một cái cho mình. Anh đeo dù, quay lại, Sophie không làm gì hết, đứng bất động. David nói lớn:

- Cô đeo áo phao vào!

Và anh lập lại khi cô không trả lời.

David chụp tay Sophie luôn mạnh qua cái lỗ áo phao. Anh cũng làm vậy khi đeo dù và kéo cô ta tới cửa. Anh lại để ý mấy móng tay sơn xanh của Shopie. Cô chống cự và kéo ngược anh lại, dùng dằng không đi. Anh kéo cô mạnh hơn, mở cửa. Cơn gió ướn lạnh mạnh mẽ thốc vào. Máy bay rung lên, anh kéo Sophie tới sát cửa và nói với cô mình sẽ làm gì. Anh không biết là cô có nghe thấy trong cơn gió lớn hay không, nhưng cô bắt đầu la hét, và David hiểu rằng đó là phản ứng về điều hướng dẫn của anh. Bất thành linh anh đẩy cô ra khỏi máy bay và chỉ sau vài giây, anh nhảy theo.

David nhìn thấy Sophie bay trong khoảng không vài giây thì dù tự động mở, cánh dù tròn, màu trắng bung ra, mở lớn, bọc gió. Dù của anh cũng bung và kéo anh bay về hướng khác. Khi quay đầu về hướng của Sophie, anh không còn thấy gì hết. Chỉ thấy những đám mây mù và sấm chớp bập bùng.

Rất may mắn, David rớt xuống một khoảng trống nhỏ trong rừng. Anh đáp xuống bằng hai chân và ngã ngửa. Quá kiệt sức nên anh rơi vô giác ngủ ngay lúc đó.

Bây giờ anh thức dậy và không biết phải bắt đầu như thế nào. Anh uống một ít nước mưa

trong chiếc lá lớn vừa tìm thấy bên rừng và cố nhớ các kỹ thuật mưu sinh thoát hiểm đã từng được học trong trường bay. David biết mình đang ở trong khu rừng nhiệt đới Trung Phi. Ánh sáng vẫn mình con người chắc còn cách xa lắm. Anh lấy la bàn trong túi cấp cứu và đi về hướng Tây.

■ 5 ngày trước

David rớt xuống cánh rừng thưa đã 24 giờ. Anh mệt, quá buồn ngủ, nhưng ban đêm không dám ngủ. Anh tìm thấy ít dâu dại trong rừng và ăn cầm chừng, cố để dành các gói thực phẩm trong túi cấp cứu. Nhưng điều ấy thật tai hại, anh bị bệnh nặng và ới tất cả các thứ đã ăn trong 24 giờ. Sau đó, cả ngày anh không ăn uống được gì.

David nghỉ chân dưới một cây to, anh trải cái dù và lăn quay ra ngủ vùi.

Có ai thợ vô người anh. David mở mắt, ngồi dậy. Cái anh thấy đầu tiên là một đứa bé da đen và sau lưng đứa đầu tiên là nhiều đứa trẻ khác. Anh cố đứng dậy, nhưng không được. Lúc này anh mới biết tay chân mình đã bị trói và những đứa trẻ không phải là trẻ con. Họ là những người lớn.

Anh nhớ lại những gì đã đọc về bộ lạc tên là Pygmy ở sâu trong rừng nhiệt đới Trung Phi. Họ

sống kín đáo, biệt lập và chưa hề gặp một con người nào khác. David cố gắng, nhưng không nhớ được các chi tiết khác.

Mấy người đàn ông thọc cái cây lớn, dài vô giữa chân và tay của David, 4 người khiêng anh đi trong rừng như một con thú mới săn được. Khi họ tới làng, tay chân của David bị cứa vô thân cây gỗ, tay anh gần tuột ra và tứa máu. Họ ném anh xuống đất, cỏi trói. David không ngóc đầu lên nổi để coi thử mình đang ở đâu. Anh lật ra, ngất đi trong một giấc ngủ đau đớn.

■ 4 ngày trước

David tỉnh dậy và thấy 4 người Pygmy đang rờ rẫm kiểm tra trên người mình, anh đứng lên thật nhanh, nhưng lại ngồi xuống khi thấy 2 người khác chìa cái cung với mũi tên có đầu bằng kim loại vô anh. Hai người kia tiếp tục kiểm tra như không có gì xảy ra. Họ đưa tay David lên cao coi từng chút, rồi sờ nắn chân, gật đầu liên tục. Sau khoảng 5 phút sờ mó, hai người bàn luận có vẻ sôi nổi rồi bỏ đi. Hai người cầm cung cũng đi theo nhưng vẫn chìa tên vô anh cho đến khi đi khuất tầm mắt.

David nhìn chung quanh và thấy bị nhốt ở một khoảng trống có bóng che trên mặt đất, một tường dày bằng những bụi gai to, vây vòng quanh

như một nhà tạm giam, những bụi gai cứng màu nâu đen, nhìn thấy ón. Phía ngoài cửa tường gai có thể an toàn, vì mấy người hồi nãy đi ra từ một khe hở trên tường và khép lại khi ra tới ngoài.

Sau một lúc, hai người đàn ông vạch tường gai, bước vô. Một người cầm cái cung bình thường, người kia mang một tô bằng gỗ và phiến đá dẹp, trên phiến đá có mấy miếng thịt dài đã được nướng và ướp hương vị có mùi gừng. Cái tô có nước súp trong với một cục thịt to. Khi David thấy thức ăn, anh mới biết rằng mình đã đói tới cỡ nào. Anh đợi họ để đồ ăn xuống đất, trước mặt anh. Anh chụp lấy, mấy miếng thịt dài hơi dai, nhưng thơm và đầy hương vị, tô súp cũng khá ngon nếu có thêm được cục thịt nữa thì ngon hết biết.

Sau khi ngấu nghiến ăn hết bữa ăn đơn giản, và quá ngon, David nằm xuống đất. Anh phải tìm cách thoát khỏi bọn người này, đúng là họ cho ăn và chưa làm gì hại mình, nhưng anh không biết là tình trạng này sẽ kéo dài được bao lâu.

■ Hôm nay

Trong suốt 4 ngày cuối, David rất thoải mái, anh được cho ăn 3 bữa một ngày, rất đầy đủ. Họ đưa cái dù cho anh trải xuống đất, anh nằm ngủ và họ

không hề động gì tới anh. Nếu không có 2 người mang vũ khí khi mang thức ăn đến, thì anh nghĩ rằng đây là một bộ lạc rất hiền lành. Hai người vô trang cung tên làm David thấy có lý. Chắc chắn anh cũng sẽ bị như vậy khi nhập cảnh bất hợp pháp vô bất cứ quốc gia nào. Họ chưa hề gặp người da trắng, trước đây và đâu có biết anh là loại người gì.

David không còn sợ hãi nữa. Anh bắt đầu nói chuyện với người đàn ông mang đồ ăn vô cho mình. Anh nói rất nhẹ nhàng và tươi cười. Hôm qua, họ bắt tay nhau. David cố hỏi tên anh ta, nhưng không thành công vì anh ta không mấy may quan tâm David nói gì. Người đàn ông cười lại và nói một thứ ngôn ngữ lạ lùng.

David cũng rất háo hức chờ thức ăn mỗi bữa. Thật sự thì anh thích loại thịt này, nó ngọt, hơi dai một chút và hương vị gừng thơm ngát trong miệng anh.

Bộ lạc này rất hiền lành và không có vẻ gì bạo lực, David thấy mấy đứa nhỏ nhìn anh qua lớp rào gai. Anh đưa tay chào, tội nhỏ bỏ chạy la lên cười cợt. Anh quyết định sau vài ngày nữa, anh sẽ thuyết phục họ thả anh ra khỏi cái tù tạm bợ này. David sẽ sống ở đây chừng vài tuần và bắt đầu tìm đường về với thế giới văn minh.

Anh lo lắng không biết mình nên đi đâu. Vì anh phải biết đang ở quốc gia nào trước khi bắt đầu cuộc hành trình trở lại cuộc sống văn minh của con người. Nhưng David không lo, anh có quá nhiều thì giờ để nghĩ về chuyện này.

Đúng lúc đó, người bạn mới của anh đẩy rào gai, đi vô với cái tô và những miếng thịt dài trên phiến đá. Anh ta để mọi thứ xuống đất, trước mặt David, mỉm cười với anh, David cười lại, đưa tay chào. Anh ta cũng vẫy tay và chui ra khỏi hàng rào, kéo lớp gai lại.

David thích thú nhai thật chậm, để thưởng thức cái ngọt, thơm của các miếng thịt dài, anh nhắm mắt, đã đời, đưa tay cầm tô súp lên. Anh húp sạch nước, trước khi đưa tay lấy mấy miếng thịt ra. Miếng thịt đầu tiên thon nhỏ như cái đuôi con heo, anh xoay nó lại. David giật nảy người, ném cái tô và miếng thịt xuống đất, rú lên.

Cái ngón tay dài, có móng sơn màu xanh sặc sỡ của Sophie nằm dưới đất bên cái tô gỗ, chỉ vô anh như lời dạy nghiêm.

David không rời mắt, nhìn trừng trừng vô ngón tay có móng xanh.

David không ngừng la hét như một người lên cơn điên.

KRONOS
HỒNG ĐĂNG
LƯỢC DỊCH

**Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ**

Tre Magazine

**nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biểu hoạ, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...**

Tự do hay là Chết

SINH ĐĂNG
DALLAS, TX

Hình ảnh do Phùng Tài cung cấp

Buồn sáng ngồi nhâm nhi tách cà phê nóng bên cửa sổ, đọc tin chiến sự Ukraine với nhiều điều đáng buồn và đáng lo vì quân đội kiên cường của đất nước tang thương này đang thiếu sự yểm trợ về vũ khí để chiến đấu với Nga. Không biết tình hình cuộc chiến tự vệ chống quân xâm lăng của Ukraine ra sao? Nếu Putin thắng thì số phận người lính và dân Ukraine thế nào?

Nhìn ra sân thấy cây đào đã nở hoa trắng xóa. Tháng Ba, hoa đào nở nơi xứ sở tự do này nhưng tháng Ba năm xưa lại bắt đầu cho những bi thương mà miền Nam phải hứng chịu vì đồng minh bỏ rơi và kết thúc là nỗi oan nghiệt của ngày 30 tháng 4. Người chết. Kẻ tù tội. Hàng

triệu đồng bào đã liều mình vượt đại dương trên những phương tiện mong manh và đã có biết bao người đã bỏ mình trên biển cả vì 2 chữ TỰ DO.

Tự do ơi tự do! tôi trả bằng nước mắt

Tự do hồi tự do! anh trao bằng máu xương

Tự do ơi tự do! em đổi bằng thân xác.

Vì hai chữ tự do ta mang đời lưu vong (*)

49 năm qua, thế hệ đầu tiên - nhân chứng của cuộc hành trình tìm tự do này đã lần lượt ra đi, có còn ai nhớ đến!

Người viết chợt nhớ...

Khoảng giữa năm 2023, qua phương tiện truyền thông nhiều người đã biết câu chuyện chiếc ghe bằng

gỗ dài 6 mét, không máy móc, chỉ có 2 mái chèo và một cánh buồm đơn sơ đã đưa 9 người trẻ vượt thoát cộng sản vào năm 1984, được một tàu buôn Pháp cứu vớt. Chiếc ghe này đã được lưu giữ ở Viện Bảo Tàng Hải Dương Pháp tại Le Havre 38 năm qua. Ngày 14 tháng 11 năm 2022, người Pháp đã trao tặng chiếc ghe cho ông Châu Thụy, Giám đốc Viện Bảo Tàng Di Sản Người Việt (Vietnamese Heritage Museum) tại California.

Duyên may đưa đây, người viết gặp được anh Phùng Tài, người thanh niên trẻ đi trên chiếc ghe “lịch sử” đó đang sống tại Dallas và anh đã dành thời gian để kể lại cuộc hành trình mà “vì 2 chữ tự do ta mang đời lưu vong” của anh và cũng phần

nào giải đáp những thắc mắc của người viết sau khi đọc bài tường thuật sơ lược trên báo chí.

ĐẶNG HIẾU SINH(ĐHS):
Chào anh Tài, lúc đi vượt biên anh bao nhiêu tuổi và trên ghe có bao nhiêu người?

PHÙNG TÀI (PT): Lúc đó tôi hơn 22 tuổi. Đi cùng với tôi có 8 người, trong đó có 3 phụ nữ và một bé trai khoảng 12 tuổi. 8 người này đều là họ hàng với nhau.

ĐHS: Theo bài tường thuật, đây là chiếc ghe nhỏ đi trên sông. Làm sao các anh có được chiếc ghe có buồm mà lại không có máy?

PT: Chiếc ghe này được gia đình Nguyễn (anh Nguyễn là chủ ghe cũng là người tổ chức và lái) đã mua lại của người hàng xóm, gốc Trà Cổ, Bắc Việt. Người làng Trà Cổ và người làng Xuân Ninh thuộc Móng Cái, Hải Phòng rất giỏi trong việc đóng và lái thuyền buồm. Chiếc ghe là nơi Nguyễn cư ngụ, lênh đênh nay đó mai đây trong thời gian trốn tránh nghĩa vụ quân sự và cuối cùng được dùng làm phương tiện vượt biên. Cả nhóm chúng tôi đều nghèo, không có tiền mua máy. Ghe chỉ có 4 cột chèo trước sau và 1 cột buồm chỉ dùng khi có gió.

ĐHS: Trong những ngày ra khơi, ghe có gặp trở ngại gì không và điều gì là động lực mạnh mẽ nhất giúp các bạn vượt qua khó khăn?

Chiếc ghe trong Viện Bảo Tàng sau 38 năm

PT: Dạ, có rất nhiều trở ngại không lường được trước đại dương mênh mông mà chiếc ghe thì quá bé nhỏ, mong manh. Có ngày giông gió, sấm chớp nổi lên âm ầm, chiếc ghe của chúng tôi bị nhồi như chiếc lá theo từng đợt sóng, đưa chúng tôi lên vút cao rồi nhấn chúng tôi xuống sâu thẳm. Mỗi lần như thế ruột gan ai cũng bị đảo lộn và bao nhiêu tiếng nôn ọe nổi lên giữa những tiếng kêu thất thanh Giê-Su, Maria. Sóng càng lúc càng mạnh, mọi người đều bị ướt sũng và thấm lạnh, nhìn quanh chỉ thấy biển một màu trắng

xóa, không biết đâu là phương hướng. Sau đó, có người đề nghị “Hay là tìm cách quay về, chuẩn bị chu đáo hơn rồi tiếp tục ra đi”. Nhưng sự phản đối quyết liệt từ 2 cô gái “Em thì chết chứ không quay về”, cộng thêm đức tin, lòng trông cậy và phó thác mạng sống của mình trong tay Chúa nên chúng tôi quyết định tiếp tục đi bất chấp mệt mỏi, hiểm nguy đang ngày đêm rình rập.

ĐHS: Đến khi nào các anh mới gặp được tàu buôn Pháp và cuộc cứu cấp xảy ra như thế nào?

PT: Đến ngày thứ tư kể từ lúc khởi hành mọi người

Thuyền nhân và chiếc ghe được kéo lên tàu

đều đã kiệt sức sau khi phải liên tục đối đầu với những cơn sóng to gió lớn thì chúng tôi mới thấy tàu lớn và cố gắng đánh tín hiệu cấp cứu nhưng họ làm ngơ, không cứu. Mãi đến tối ngày thứ bảy, một tàu Pháp khi nhận tín hiệu cấp cứu bằng đèn pin do tôi đánh đi đã dừng lại và vớt chúng tôi lên. Nhìn thấy chiếc ghe nhỏ không có máy nên họ kéo cả ghe lên tàu. Đây là tàu chở hàng mang tên Cetra Corona của công ty Chargeurs Réunis Pháp trên đường đi sang Nhật. Sau 17 ngày ở trên tàu, chúng tôi được đưa lên bờ tại cảng Nagoya để vào trại tị nạn đầu tiên ở Omura tỉnh Nagasaki.

ĐHS: Anh ở trại tị nạn Nhật bao lâu?

PT: Trại Omura là nơi tạm trú. Người tị nạn sẽ rời đi nếu có hội đoàn hay cơ quan nào đến nhận. Tôi được Linh mục người Ý bảo lãnh đến Niigata. Sống ở đó một năm rưỡi, học tiếng Nhật và đi làm.

ĐHS: Thời gian ở Nhật, anh có kỷ niệm nào đáng nhớ nhất?

PT: Nhắc đến Niigata tôi nhớ một kỷ niệm dở khóc, dở cười vì bất đồng ngôn ngữ. Một hôm, tôi đến cửa hàng tạp hoá mua trứng gà. Không thấy trứng mà không biết làm sao hỏi, tôi bèn đưa tay ra phía sau mông và cất tiếng “cục cục cục tác”, rồi đưa bàn tay ra

phía trước. Người Nhật bán tạp hoá cười to và nói “Wakarimashita” (tôi đã hiểu). Một vị khách hàng có mặt lúc ấy cười rộ lên. Tôi cũng cười cho đỡ “quê”.

DHS: Làm thế nào anh được sang Mỹ?

PT: Dạ, tôi được người anh bảo lãnh.

DHS: Cơ duyên nào giúp anh tìm lại được chiếc ghe ở Pháp?

PT: Được biết chiếc ghe đã chuyển vào Viện Bảo Tàng Hàng hải Le Havre, nên sau khi định cư ở Mỹ hàng năm tôi vẫn liên lạc với ông bà Giám đốc Viện. Những năm sau đó tôi bị mất liên lạc, có thể do ông bà đã già không còn làm việc ở đó, nên thư của tôi bị trả lại và tôi cũng vô tình làm mất quyển sổ địa chỉ. Sau đó, ông Châu Thụy giám đốc Viện Bảo tàng Di Sản Người Việt muốn có chiếc ghe vượt biên để làm biểu tượng cho Viện nên đã liên lạc với tôi. Chúng tôi qua Pháp, tìm đến viện bảo tàng và “gặp” lại chiếc ghe đã được gìn giữ suốt 38 năm.

DHS: Làm sao ông Châu Thụy biết anh và chiếc ghe này đang được lưu giữ ở Pháp?

PT: Trước đây tôi thường viết hồi ký đưa lên “internet”, ông Thụy đọc được nên tìm tôi và tỏ ý mong ước có được chiếc ghe cho Viện.

DHS: Làm sao chúng

Gia đình Phùng Tài

minh cho họ tin anh chính là thuyền nhân trên ghe đó?

PT: Nhờ trước kia tôi đã từng liên lạc nên họ tin. Hơn hết là họ nhìn thấy niềm cảm xúc vô bờ của tôi khi sờ được chiếc ghe. Thật sự, tôi đã không kìm nén được sự xúc động nên đã khóc rất lâu. Được biết, trước đây đã có 2 nhóm người đến gặp và ngỏ ý muốn xin chiếc ghe nhưng họ từ chối vì

sợ nhóm người này dùng vào mục đích xấu. Lúc ấy, tôi lo lắng không biết có được nhận lại chiếc ghe không, hoặc phải trả một khoản tiền phí nào nhưng cuối cùng khi ông Giám đốc Raw vỗ vai tôi và nói “Kể từ ngày hôm nay chiếc ghe này thuộc về lịch sử các anh” thì tôi biết rằng họ cho không. Ngoài ra, họ còn sốt sắng giúp đỡ chúng tôi trong việc tìm công ty chuyên

Phùng Tài và tác giả

chở để đưa ghe về Mỹ.

DHS: Tiền phí chuyên chở về Mỹ chắc không phải là con số nhỏ?

PT: Viện Bảo Tàng Di Sản Người Việt đã làm thủ tục nhận và chuyển về Mỹ. Tôi không biết chính xác nhưng hình như khoảng 50 ngàn đô. Ông Châu Thụy cũng gặp nhiều khó khăn trong việc vận động cho đủ số tiền, vì có rất nhiều thuyền nhân không còn nhớ đến và tha thiết lắm với công việc này. Tôi nghĩ rằng, chiếc ghe nhỏ này là một vật chứng sống thật nhất cho con cháu thuyền nhân biết tại sao chúng được sinh ra ở đây.

DHS: Qua câu chuyện vượt biên và nhất là thấy được chiếc ghe là một chứng tích sống thực, các con anh nghĩ gì và có ảnh hưởng gì đến cuộc sống của cháu?

PT: Tôi có 3 đứa con, 2 trai, 1 gái. Hai con trai đã phục vụ trong quân đội Hoa Kỳ. Tôi tin rằng chúng hiểu rõ chế độ cộng sản qua việc đánh đổi mạng sống vì tự do của cha ông.

DHS: Thay mặt độc giả Trẻ, xin cảm ơn anh Tài đã chia sẻ câu chuyện về cuộc hành trình tìm tự do thật liêu lĩnh và gian nan của anh. Chúc anh và gia đình luôn bình an, hạnh phúc.

--

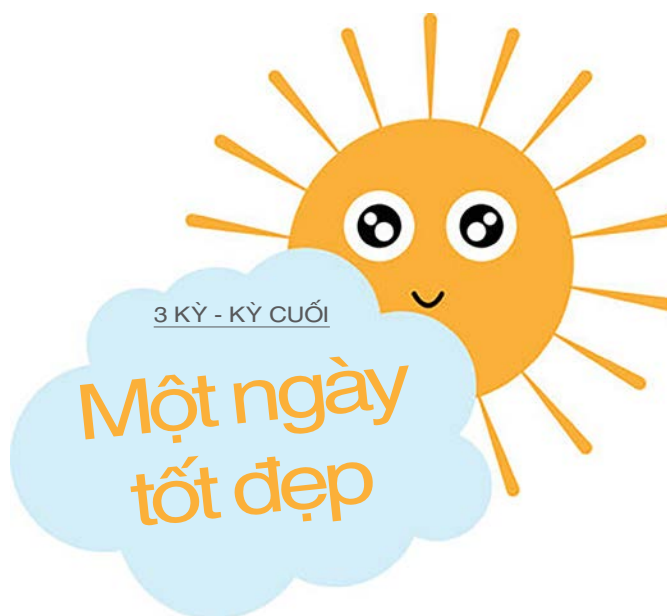
(*) Trích lời trong nhạc phẩm “Xin Đòi Một Nụ Cười” của nhạc sĩ Nam Lộc.

HOÀNG VŨ

Các biên tập viên của tạp chí Reader's Digest chia sẻ ý kiến hay nhất để có một ngày tốt đẹp mà không tốn nhiều công sức. Bạn thử áp dụng xem sao; có thể bỏ qua những mục bạn thấy không hợp. Nhiều ngày tốt đẹp góp lại sẽ tạo thành một cuộc đời hạnh phúc.

- 47.** Để xăng cho xe khi bạn không vội đi đâu đó. Bạn sẽ tránh phải làm việc đó vào một ngày bạn đang vội.
- 48.** Nếu những lo lắng khiến bạn mất ngủ vào ban đêm, hãy thử đếm ngược từ 100 một cách chậm rãi.
- 49.** Để có một khởi đầu ngày mới lành mạnh, hãy thực hiện 10 phút các bài tập yoga đơn giản.
- 50.** Khen ngợi và khuyến khích tài năng của người khác, ngay cả khi họ giỏi hơn bạn ở một lãnh vực nào đó.
- 51.** Ngủ một lát sau bữa ăn trưa. Bạn sẽ tỉnh táo hơn suốt buổi chiều.
- 52.** Đọc thơ. Và khi bạn tìm được một bài thơ mình yêu thích, hãy gửi nó cho một người bạn.
- 53.** Trong một cuộc thảo luận chính trị với bạn bè hoặc gia đình, đừng cố tỏ ra bằng mọi giá là mình đúng; hãy lắng nghe và học hỏi từ các quan điểm khác.
- 54.** Hãy ôm con mỗi khi gặp chúng.
- 55.** Đến thăm một đất nước khác? Đừng ngại bước ra khỏi nhóm du lịch. Hầu hết mọi người trên thế giới đều tốt, giống như bạn.
- 56.** Trung thực là chính sách tốt nhất (và thành thật cả với chính mình nữa).
- 57.** Đừng chỉ đọc các tiêu đề tin tức; dành thời gian để đọc toàn bộ bài viết.
- 58.** Làm quen với hàng xóm của bạn.
- 59.** Mùa hè, cảm thấy buồn chán? Hãy tự thưởng cho mình một cây cà-rem. Và vào mùa đông? Một tô mì sẽ tạo được niềm vui.
- 60.** Nếu được lựa chọn, hãy đi xe đạp thay vì xe hơi.
- 61.** Khi phải đối mặt với một quyết định khó khăn, đừng suy nghĩ quá nhiều về nó; sự lựa chọn đúng đắn thường là những gì trong trái tim bạn.
- 62.** Khi bạn sai, hãy thừa nhận mình sai.
- 63.** Nấu một bữa ăn ngon cho ai đó.
- 64.** Ngay cả sau một cuộc tranh cãi, hãy cố gắng chia tay với một nụ cười.
- 65.** Luôn mua dụng cụ nấu nướng có phẩm chất tốt (và nhớ chờ giảm giá).
- 66.** Khám phá một con phố, một công viên hoặc một ngọn đồi mà bạn chưa từng đến trước đây.
- 67.** Đừng ngần ngại từ chối lời mời nếu bạn không muốn đi. Không sao cả khi nói “không”.
- 68.** Luôn giữ túi mua hàng có thể tái sử dụng và cây dù trong xe.
- 69.** Hãy nuông chiều bản thân: Đi làm móng tay, tắm spa hoặc hớt tóc cạo râu tại một tiệm sang trọng.
- 70.** Khi tranh cãi, hãy tự hỏi bản thân xem bạn có đang đói, mệt, nóng hay lạnh hay không. Hãy giải quyết vấn đề đó trước, sau đó sẽ thấy sự bất đồng của bạn có thể sẽ không quá tệ.
- 71.** Cởi giày ra và đi chân trần trên bãi biển, trên sóng nước.

Chống "Parky hóa" tiếng Việt

Người miền Nam tiếp xúc, sống chung với người miền Bắc không phải là điều mới mẻ. Từ những năm đầu thế kỷ 20 thì các "chàng trai" đất Bắc như Nguyễn Bính, Tô Hoài, Vũ Trọng Can đã "nổi máu giang hồ" mà tự mình làm vài chuyến "hành phương Nam" rồi. Nhưng phải đến năm 1954 thì mới thật sự là một cuộc di dân vĩ đại từ Bắc vào Nam. Sau năm 1975, lại thêm cuộc di dân Bắc vô Nam rầm rộ nữa, và cuộc di dân Bắc - Nam này kéo dài, liên tục cho đến ngày nay, chưa lúc nào ngưng nghỉ. Nói rõ như vậy để quý độc giả biết rằng người miền Nam không kỳ thị người dân miền Bắc. Thời tôi còn là một đứa nhỏ, tôi chỉ thấy con nít hàng xóm chạy ra đường nhìn những người "ăn mặc lạ" và kêu lên "Bắc kỳ", "Bắc kỳ" là coi như "kỳ thị" dữ lắm rồi.

TẠ PHONG TẦN
ORANGE COUNTY, CA

C hưa bao giờ tôi thấy làn sóng kỳ thị "người miền Bắc lạ" bùng nổ dữ dội như lúc này, kể cả dân miền Bắc thứ thiệt cũng không thích "miền Bắc lạ," mà họ dùng tiếng lóng gọi là "tộc cồi," "Parky," "tộc không có bố."

Sở dĩ, người miền Nam và cả người miền Bắc "không kỳ" không chịu chấp nhận "Parky" vì giống người "lạ" này ý thế có nhà cầm quyền chống lưng mà áp đặt những thứ rất là kỳ lên phạm vi cả nước, khiến cho rất nhiều người thấy khó chịu và ác cảm.

Quý độc giả đừng nghĩ ở Mỹ thì không có "cuộc chiến" này vì đặc điểm cư dân nhà ai nấy ở, ra đường thì ngồi xe hơi, không chung chạ đụng chạm nhau. Quý vị cứ lên mạng xã hội mà coi, Bắc kỳ (cũ) chủi lộn với "Parky" từng bùng,

"máu lửa." Chỉ riêng về ngôn ngữ thôi cũng đã là nguyên nhân châm ngòi cho "chiến tranh" bùng nổ rồi. Tôi ra ngoài gặp đồng hương nói chuyện, thấy hầu như mọi người đều biết câu "Biết bố mày là ai không?" xuất xứ từ đâu mà ra.

Tôi đang đọc cuốn tiểu thuyết Hà Hương Phong Nguyệt của cố nhà văn Lê Hoàng Mưu (đăng trên báo *Nông Cổ Mìn Đàm* năm 1912,) được quốc nội tái bản năm 2018. Truyện được viết theo lối chương, hồi, và văn biên ngẫu.

Lâu nay tôi cứ tưởng viết tiểu thuyết chữ quốc ngữ theo lối ngôn ngữ Nam kỳ thì hai cụ Tân Dân Tử, Hồ Biểu Chánh mới giữ ngôi đầu bảng. Hóa ra tôi lầm, cụ Lê Hoàng Mưu mới chính là "cụ tổ" và *Hà Hương Phong Nguyệt* là cuốn tiểu thuyết chữ quốc ngữ đầu tiên ở Nam kỳ.

Tuy nhiên, nếu ông Võ Văn Nhơn chỉ sưu tầm các bản in cũ, rồi in lại nguyên văn thì tôi và nhiều người Nam kỳ khác rất cảm ơn ông. Đàng này ông Nhơn đã tự ý sửa chữ, làm cho tôi nhìn thấy rất chướng mắt.

Ông Nhơn viết: "Về việc ghi những từ có phần văn là i/y, chúng tôi theo quan điểm chính tả của nhà

nghiên cứu Cao Tự Thanh theo đó các từ thuần Việt đều nhất loạt ghi với i, các từ Việt Hán mới ghi với cả i lẫn y, trong đó các từ thuộc Tam đẳng hợp khẩu như quý giá, ma quỷ thì nhất loạt ghi với i". Đây là viết kiểu "cải cách giáo dục của miền Bắc xã hội chủ nghĩa."

Chữ Hán, chữ Nôm đều viết chữ quý giống nhau, chữ quý có "đầu to như cái đầu," thân mình liêu xiêu, chân ngắn chân dài và què vẹo (mô tả quý trong *Truyện Kỳ Mạn Lục*.) khi viết chữ quý quốc ngữ thì các cụ xưa dùng chữ y dài là quá đúng. Tự dưng áp đặt kiểu "ở ngoài" vô tiểu thuyết Nam kỳ, sửa thành "con quý," "của quý," thiệt là "Parky" dị vô cùng.

Tôi không kỳ thị ngôn ngữ miền nào, tiếng Bắc, tiếng Trung, tiếng Nam đều là tiếng Việt, mỗi nơi, mỗi cách nói đều có nét đẹp riêng, sự phong phú, tinh hoa, dễ thương riêng của miền ấy.

Tuy nhiên, tôi chống lại sự áp đặt ngôn ngữ miền Bắc một cách sai lệch, thô thiển lên toàn cõi Việt Nam, mà nhà cầm quyền CSVN đang thực hiện. Bằng cách tất cả sách giáo khoa, báo chí, đài truyền hình, văn bản pháp luật v.v. được soạn thảo đều dùng ngôn ngữ, cách nói của miền Bắc. Việc áp đặt

này còn tệ hại, nguy hiểm cho thế hệ trẻ Việt Nam hơn ở chỗ những người tạo ra sản phẩm văn hóa ấy dùng thứ ngôn ngữ miền Bắc sai trầm trọng, nói ngọng, nói dốt để nhồi vô sách giáo khoa và báo chí. Nhận diện một cách chính xác là họ - nhà cầm quyền CSVN đang “nhồi sọ” thứ ngôn ngữ rác rưởi cho dân chúng.

Thời trước 1975, người dân miền Nam nói đọc sách báo để khai dân trí. Thời nay, người dân cả nước, nếu ai có chút kiến thức văn hóa, đều biết rằng “Phải có kiến thức mới đọc sách, báo.” Nếu không thì không phân biệt được đâu là đúng, đâu là sai, bản thân mình không cảnh giác thì lâu dần chấp nhận sai thành đúng lúc nào không biết.

Tôi biết chữ quốc ngữ ở nước ta đầu thế kỷ 20 vẫn chưa hoàn chỉnh về văn phạm, ai nói làm sao thì viết làm vậy. Nên cụ Tấn Đà viết “to nhón,” “mặt giảng,” “giải chiếu,” hoặc cụ Lê Hoàng Mutu viết là “giọt lụy,” “cái thoàn” (thuyền,) “màng vui,”... thì tôi cũng không lấy làm ngạc nhiên, mà thấy buồn cười thôi. Giá trị của sách xưa ngoài nội dung và hình thức thể hiện, còn có giá trị lịch sử. Nó cho hậu thế biết thời ấy ông bà ta nói chuyện với nhau như thế nào, sự phát triển và quá trình hoàn thiện văn phạm chữ quốc ngữ từ thời sơ khai đến ngày nay ra làm sao. Cứ đem những cái nguyên tắc mới rồi áp đề lên các giá trị xưa cũ thì còn ra thể thống gì nữa.

Viết tới đây, tôi nhớ ở gần nhà tôi (Vĩnh Hưng) có cái tháp cổ xây bằng gạch đỏ tương tự như Tháp Chàm ở Phan Rang, nhưng nhỏ hơn tháp ở Phan Rang rất nhiều. Dãi dầu mưa nắng hàng trăm năm, tháp bị mục nát rêu rong, gạch xây rớt bẻ tan tành, và hơi bị nghiêng. Nhà cầm quyền địa phương bèn cho “trùng tu đi tích

Nhượng Tống
(Hoàng Phạm Trần)
1906 - 1949

lịch sử - văn hóa” bằng cách lấy vài chục cục gạch đỏ (mà dân dùng xây nhà) nhét vô chỗ hỏng và trét lại bằng xi-măng xây nhà. Họ đúc thêm một cái cột bê-tông cốt thép hình thập giá chèn vô chính giữa mặt tiền của tháp để “chống

Một mẫu quảng cáo Báo Xuân vào năm 1934 ở Hà Nội. Cách viết quảng cáo rất ngộ nghĩnh so với thời nay.

Chân dung học giả Nhượng Tống (Hoàng Phạm Trần,) Tạ Phong Tần phục chế màu.

ngiêng.” Quý thân ơi, “trùng tu” kiểu này còn tệ hơn là phá nữa. Việc tự ý “sửa chữ” trong tác phẩm của các tiền bối giống y như cách mà người ta “trùng tu cổ vật” ở quê tôi vậy.

Tôi đọc hồi ký “Đời Trong Ngục” (của học giả Nhượng Tống) thấy rất thú vị, vì thời ấy người Việt Bắc kỳ cũng dùng từ ngữ ngộ nghĩnh đáo để, mà ngày nay không ai dùng nữa. Thí dụ: “*Một lúc sau, một người thanh tra dòm vào buồng tôi mà gọi: - N. T. Anh điên đấy hay sao? Đây là buồng giam chứ không phải là rạp hát. Nếu anh không im tiếng, tôi sẽ cho giam anh ở một nơi biệt tịch.*”

Nói về viết sách kể chuyện đi tù, thì có lẽ học giả Nhượng Tống là người đầu tiên viết hồi ký ở tù bằng văn xuôi.

Năm ngoái, tôi dự buổi ra mắt sách “Đời Tù của một Thiên Nga” của bà Nguyễn Thanh Thủy, nguyên biệt đội trưởng Biệt Đội Thiên Nga. Có một ông “cầm mic” lên sân khấu, ông đó đọc diễn văn ca ngợi cuốn sách và so sánh cuốn “Đời Tù của một Thiên Nga” với những tác phẩm khác, mà ông cầm mic ngắc ngứ một lúc rồi im không dẫn chứng được tên tác phẩm nào. Thật ra, tác phẩm của cố học giả Nhượng Tống được giảng dạy trong chương trình giáo dục đại học VNCH miền Nam Việt Nam. Ai có lòng yêu mến cái đẹp của văn chương tiếng Việt, có đi học đều biết cả.

Xem ra thì trong cái “trường văn trận bút” bảo vệ tiếng Việt thuần túy, chống lại sự “Parky hóa” tiếng Việt, tưởng dễ mà không dễ.

TPT

LỜI GIỚI THIỆU: Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, hiện đang làm việc tại Texas Health and Human Services Commission (HHSC) là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, an toàn và thảm họa bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP). Cô tham gia nhiều hội đoàn và có chương trình về Phúc Lợi Xã Hội trên radio và TV tại Dallas. Cô mong muốn được giúp đỡ đồng hương qua việc giải đáp các thắc mắc trong lãnh vực phúc lợi xã hội của tiểu bang.

CINDY THU HOÀNG
DALLAS

Mọi thắc mắc xin gửi câu hỏi về: bientap@trenews.net

Bảo hiểm

HỎI

Thưa cô Cindy, tôi nhận được thư bên cơ quan chính phủ thông báo là tháng tới tôi về hưu. Hiện tôi có chương trình SSI (Supplemental Security Income), nên tôi không bị đóng \$174.90, nhưng giờ chương trình SSI của tôi bị cúp, tôi chưa rõ tại sao bị cúp, và tiền foodstamp của tôi cũng bị cúp, xin hỏi giờ tôi cần phải làm gì?

Xin cho biết thông tin sớm, thành thật cảm ơn cô.

Xin thưa với ông bà, trong trường hợp SSI bị cúp, chương trình SSI thuộc bên An sinh xã hội, ông bà nên đến Sở An sinh Xã hội để hỏi lý do tại sao bị cúp và ông bà cũng có thể hỏi bên An sinh xã hội làm thế nào để được nhận chương trình SSI trở lại.

Trong trường hợp nếu ông bà không cần có SSI nữa thì ông bà có thể xin chương trình Medicare Saving Program (MSP), chương trình này sẽ giúp trả phần ông bà bị chính phủ trừ \$174.90.

Như ông bà nói, lúc trước đã được nhận chương trình SSI, thì tiền hưu của ông bà cũng sẽ đủ điều kiện để được nhận chương trình MSP, và chương trình được gọi là QMB (Qualified Medicare Beneficiaries)

Chương trình QMB sẽ được trả:

- Phần A premium
- Phần B premium .
- Deductible, coinsurance, and copayments.

Điều kiện để được hưởng chương trình MSP:

- Có quốc tịch Mỹ.
- Có thẻ xanh còn hiệu lực.
- Nếu không có quốc tịch Mỹ thì cần phải có 40 tín chỉ làm việc tại nước Mỹ (vợ và chồng có quyền lấy tín chỉ của nhau để được đủ 40 tín chỉ)

Điều kiện về tài sản để được hưởng chương trình MSP:

TRẢ LỜI

- Single (1 người) \$9,430
- Double (2 người) \$\$14,130.

Tài sản bao gồm: xe, tiền trong ngân hàng, tiền mặt đang có trong người

Tiền 401K cũng sẽ tính, trong trường hợp tiền 401K lấy mỗi tháng sẽ bị tính vào thu nhập lương, và nếu lấy ra 1 lần sẽ cộng vào là tài sản của mình đang có.

Xe được trừ giá trị chiếc đầu là \$15,000, chiếc thứ hai là \$4,650. Tuy nhiên nếu như nhận được tiền khuyết tật thì xe đầu sẽ không bị tính trong tài sản vì xe được dùng cho phương tiện di chuyển.

Chương trình MSP và chương trình foodstamp ông bà có thể đến văn phòng Bộ Y Tế của tiểu bang để làm đơn xin hay ông bà có thể gọi số 211 để làm đơn bằng điện thoại, nếu biết dùng máy tính thì có thể vào Your Texas Benefits để làm đơn xin.

Thông thường khi được nhận tiền về hưu hay tiền SSI thì bên cơ quan của chính phủ họ sẽ gửi tờ đơn về cho mình xin chương trình foodstamp nhưng mình cũng có thể làm đơn, không cần phải đợi bên cơ quan của chính phủ gửi đơn về cho mình vì nhiều khi sẽ đợi lâu.

Chương trình foodstamp cho người đang nhận tiền khuyết tật, tiền hưu, sẽ được nhận trong 3 năm, nhưng trong thời gian đang nhận được tiền foodstamp, nếu chính phủ cần thông tin gì của mình mà không trả lời, thì họ cũng có quyền cúp chương trình của mình mặc dù chưa hết hạn.

CTH

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Chi phí thi quốc tịch Hoa Kỳ sẽ tăng

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Hơn 9 triệu thường trú nhân tại Hoa Kỳ có đủ điều kiện nộp đơn xin quốc tịch Hoa Kỳ nhưng nhiều người chưa muốn làm. Theo thông tin từ Sở Di Trú, vào ngày 1 tháng 4, chi phí thi nhập tịch sẽ tăng.

Lệ Phí thi quốc tịch Hoa Kỳ là bao nhiêu?

Khi nộp đơn xin nhập tịch N-400 cần đóng lệ phí là \$640, nếu thêm lệ phí lấy dấu vân tay, được gọi là “sinh trắc học-biometrics” tất cả sẽ là \$725. Từ ngày 1 tháng 4 năm 2024, giá của cả hai dịch vụ sẽ là \$760.

Ngoài ra, việc nộp đơn xin thi quốc tịch Hoa Kỳ không bảo đảm rằng Sở Di Trú sẽ chấp thuận và lệ phí sẽ không được hoàn lại.

Thời gian chờ đợi và dịch vụ khách hàng liệu có được cải thiện?

Hiệp hội Luật sư Di trú Hoa Kỳ kêu gọi việc tăng lệ phí nên được sử dụng để giúp giảm thời gian xét duyệt và hoàn thiện dịch vụ khách hàng của Sở Di Trú.

Mất bao lâu để thi quốc tịch Hoa Kỳ từ khi nộp đơn?

Sở Di Trú cho biết họ đã giảm thời gian chờ trung bình từ 10 tháng xuống còn 6 tháng, và thời gian chờ cũng khác nhau ở các tiểu bang. Nhiều luật sư di trú khuyên mọi người nên nộp đơn thi quốc tịch càng sớm càng tốt. Luật di trú có thể thay đổi, đặc biệt khi có quá nhiều chính trị gia chống người di dân.

NGÀY CÁ THÁNG TƯ

Ngày 1 tháng 4 được gọi là “Ngày Cá tháng Tư” vì rất nhiều người thích đùa vào ngày này. Năm nay, Sở Di Trú Hoa Kỳ không đùa về việc tăng lệ phí. Các loại lệ phí nộp đơn ở Sở Di Trú sau ngày 31 tháng 3 sẽ cao hơn.

Lấy ví dụ về trường hợp một người là sinh viên hoặc khách du lịch. Người đó gặp một công dân Hoa Kỳ. Họ yêu nhau và kết hôn. Đơn xin thẻ xanh cho vợ/chồng người nước ngoài sau ngày 31 tháng 3 là bao nhiêu?

- \$675 cho lệ phí mới cho Đơn I-130 của vợ/chồng nộp qua đường bưu điện (tăng từ \$535).

- \$1,440 cho Đơn xin Điều chỉnh Tình Trạng (I-485) đã tăng hơn \$200.

- \$260 cho Giấy phép làm việc (I-765), không còn miễn phí khi kèm với I-485.

- \$630 cho Đơn xin tái nhập cảnh (I-131), không còn miễn phí khi kèm với I-485. Như vậy, \$3,005 là tổng số lệ phí mới cho vợ/chồng nộp các loại đơn nêu trên, so với \$1,760 trước ngày 1 tháng 4. Nhiều khoản lệ phí khác Sở Di Trú sẽ tăng từ ngày 01 tháng 04.

LMH

Oscar 2024

PHIÊN AN

Mùa Oscars năm nay, phim 'Oppenheimer' đã "càn quét" như nhiều người dự đoán: đoạt cả thầy 7 chiếc tượng vàng. Phim hay nhất; Đạo diễn hay nhất (Christopher Nolan); Nam chính (Cillian Murphy); Nam phụ (Robert Downey Jr.); Nhạc phim v.v và v.v. Nhưng ngược lại, lần này The Oscars cũng mang đến nhiều bất ngờ thú vị ngoài sự tiên liệu của không ít dân trong nghề. NGUỒN ẢNH: CTV

Bất ngờ lớn nhất có lẽ là giải Nữ chính Xuất sắc – Best Actress, được trao cho Emma Stone trong phim 'Poor Things'. Thật sự mà nói, sau khi Lily Gladstone đoạt cúp Nữ chính tại giải Golden Globe, rất nhiều người đã đoán (hay hy vọng) rằng cô sẽ là người da Đỏ đầu tiên thắng Oscar cho phim 'Killers of the Flower Moon' của lão tướng Martin Scorsese. Thành thử khi Emma Stone nghe tên mình được xướng lên, cô đã không giấu được sự ngạc nhiên cùng nỗi xúc động. Không những vậy, 'Poor Things' còn thu được thêm 3 giải nữa cho Y phục, Dàn dựng và Hoá trang. NGUỒN ẢNH: SEARCHLIGHT PICTURES

Trong khi đó, không gây bất ngờ nhất là giải Nữ phụ Xuất sắc được trao cho Da'Vine Joy Randolph trong phim 'The Holdovers'. Trước Oscars, Da'Vine đã thắng một loạt các giải khác như Golden Globe, Critics Choice, BAFTA v.v. cho vai một bà bếp vừa mất đứa con tại chiến trường Việt Nam. 'The Holdovers' thuộc thể loại bi hài (dramedy), đặt trong bối cảnh thập niên 1970, với khá nhiều bản nhạc đến từ giai đoạn lịch sử ấy nên nghe rất vui tai. Nó cũng được đề cử Best Picture và Best Actor; rất đáng xem.

NGUỒN ẢNH: SEACIA PAVAO/FOCUS FEATURES

Như đã nói trong một bài điểm phim trên báo Trẻ trước đây, phim 'Godzilla Minus One' thật xứng đáng được đề cử cho hạng mục Visual Effects (Xảo thuật Hình ảnh). Tuy nhiên, không mấy ai ngờ nó sẽ thắng khi phải đối đầu với các phim thượng thặng khác như 'Mission: Impossible' hay 'Napoleon'. Đội ngũ người Nhật, dẫn đầu bởi đạo diễn Takashi Yamazaki, mỗi người cầm trên tay một con Godzilla đồ chơi, đã bước lên sân khấu trong sự hò hét hết cỡ của các cổ động viên Nhật từ phía sau khán đường Dolby Theater. Xin chúc mừng các bạn!

NGUỒN ẢNH: REUTERS

Một bộ phim Nhật khác cũng thắng xứng đáng trong hạng mục Phim Hoạt Hoạ, đó là phim 'The Boy and the Heron' (Cậu bé và con cò), của đạo diễn lão thành Hayao Miyazaki, 83 tuổi. Phim kể câu chuyện một cậu bé bị mất mẹ trong Đệ Nhị Thế Chiến, được một con cò mang đến một thế giới kỳ lạ nơi cậu có thể tiếp cận với người chết. Một trong những người lớn tuổi nhất thắng Oscar, Miyazaki đã thắng một lần trước với phim 'Spirited Away' năm 2003. Thật là một niềm tự hào cho điện ảnh Nhật.

NGUỒN ẢNH: GKIDS

Có lẽ Oscar 2024 nên được đặt tên là Oscar của chiến tranh, vì hầu hết các phim thắng giải đều có liên quan đến nó – nào là ‘Oppenheimer’ với bom nguyên tử, tới ‘Godzilla’ với phi công cảm tử Kamikaze. Nhưng thật hơn tất cả là bộ phim tài liệu mang tên ‘20 Days in Mariupol’, do thông tấn xã Associated Press và chương trình Frontline của đài PBS đồng thực hiện. Nó thuật lại những ngày đầu của cuộc chiến Ukraine sau khi Nga xua quân qua biên giới, giết hại dân lành không thương tiếc. Mstyslav Chernov, phóng viên chiến trường của AP, khi lên nhận giải đã không những không vui mà còn cay đắng nói, “Thà đất nước tôi không bị chiến tranh, để tôi không phải lên đây nhận giải Oscar này!” NGUỒN ẢNH: AP

Một bộ phim khác với tiêu đề chiến tranh cũng đã thắng hạng mục Short Animated (phim hoạt họa ngắn). Đó là phim ‘War Is Over! Inspired by the Music of John & Yoko’. Lấy ý tưởng từ bản nhạc nổi tiếng “War Is Over” thường nghe vào dịp Giáng Sinh, phim kể câu chuyện 2 binh sĩ thuộc phe thù địch trong Đệ Nhất Thế Chiến đối đầu nhau trong một ván cờ. Một con chim bồ câu (biểu tượng của hòa bình) có nhiệm vụ đưa thư, mang nước cờ từ bên này sang bên kia cho 2 kỳ thủ. Kịch bản được viết bởi Sean Lennon, con trai thứ của John Lennon; cậu và mẹ cậu, bà quả phụ Yoko Ono, cũng là nhà sản xuất. NGUỒN ẢNH: SHORTSTV

Trong tất cả các phim thắng giải năm nay, không phim nào đã làm cho người viết ứng ý bằng bộ phim đoạt giải Tài liệu Ngắn – Documentary Short. Nó kể câu chuyện về một tiệm sửa nhạc khí ở vùng Los Angeles, chuyên phục hồi những nhạc cụ hư cũ để giúp học sinh nhà nghèo có cơ hội học đàn, thổi kèn hay đánh trống. ‘The Last Repair Shop’ không đơn giản là câu chuyện về tình người, mà là một thông điệp gửi đến các bậc cha mẹ cũng như các nhà lãnh đạo trong ngành giáo dục. Nó giúp ta hiểu thêm về tầm quan trọng của âm nhạc nơi trường học trong việc phát triển trí năng cũng như tâm lý của trẻ em, góp phần xây dựng một xã hội đẹp đẽ và tốt lành hơn. NGUỒN ẢNH: SHORTSTV

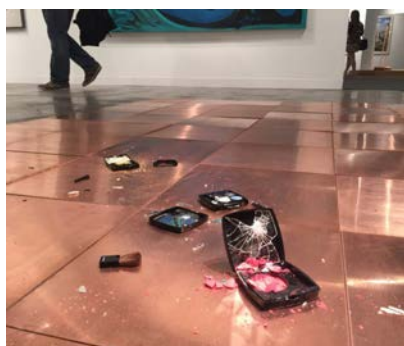
Máy hút bụi Vacuum

HOÀNG HƯƠNG

KỶ 2

Dưới đây là danh sách tiếp theo những thứ không nên dùng máy hút bụi để dọn dẹp.

■ **Bã cà phê (coffee ground).** Ai cũng biết không nên đổ bã cà phê xuống bồn rửa vì sẽ làm tắc cống. Nhưng bạn có biết không nên dùng máy hút bụi để làm sạch bã cà phê rớt dưới sàn nhà? Cũng giống như hệ thống ống nước, bã cà phê có thể làm tắc bộ lọc và các đường ống bên trong của máy hút bụi.

■ **Phấn trang điểm mắt (eyeshadow).** Không bao giờ dùng máy hút bụi để làm sạch phấn trang điểm mắt bị rơi vỡ; vì bột màu sẽ lan rộng, để lại vệt màu ở bất cứ nơi nào bạn hút bụi tiếp theo. Cách dọn dẹp tốt nhất là dùng chổi và xẻng dọn rác, sau đó lau sạch với khăn và chất tẩy rửa gia dụng.

■ **Những đồ vật nhỏ (small objects).** Nên lược hay quét trước khi dùng máy hút bụi để dọn dẹp. Khi chạy máy hút bụi trên đinh, ghim, kẹp giấy, hạt, nút, đồng xu hoặc vật sắc nhọn sẽ làm hỏng túi chân không hay linh kiện bên trong máy.

■ **Chất dính.** Từ keo dán (glue) rớt trên sàn khi trẻ làm thủ công đến nước syrup trong phòng bếp, hãy tránh hút bụi ở những nơi có chất dính trên sàn nhà. Chúng có thể làm tắc bàn chải (brush), ống mềm và các bộ phận bên trong của máy hút bụi.

DALLAS Sự Kiện

CIRCUS VAZQUEZ

15/3 tới 1/4. Trình diễn của đoàn xiếc Circus Vasquez với các tiết mục truyền thống và nhiều diễn viên quốc tế

Địa điểm: Riders Field, 7300 Rough Riders Trl, Frisco TX 75034.
Giá vé: \$30 - \$50

CONCACAF NATIONS LEAGUE FINALS

24/3. Tranh chức vô địch bóng đá giải Concacaf (giải bóng đá khu vực Bắc, Trung Mỹ và Caribbean)

Địa điểm: AT&T Stadium, 1 AT&T Way, Arlington TX 76011. **Giá vé:** \$30 - \$250.

THE BIG BOUNCE AMERICA

23/3 tới 31/3. Khu vui chơi dành cho trẻ em với các nhà nhún diện tích trên 24,000 sqf với các nhà nhún lớn nhất thế giới cùng với các sân chơi thể thao

Địa điểm: Reunion Tower, 300 Reunion Blvd E, Dallas TX 75207.
Giá vé: \$22 - \$45.

Những điểm du lịch không nên đến!

Các chuyến đi du lịch ngoài nước thường được quyết định 5-7 tháng trước và thường được dựa vào sự hướng dẫn của các tổ chức du lịch uy tín để có chuyến đi vui vẻ. Hàng năm, nhà xuất bản Fodor's, Mỹ, chuyên về hướng dẫn du lịch, vừa phát hành danh sách các nước nên đến trong năm 2024. Ngược lại, Fodor's cũng đưa ra danh sách những nơi cần tránh bằng mọi giá ... Dưới đây là danh sách những nơi không nên đến trong năm 2024!

Bài và hình ĐÀO DUY HÒA
LEWISHAM, NSW

Những điểm không nên đến ư? Chúng ta thường nhận được danh sách chọn lọc những thành phố, vùng hay quốc gia nhất định phải đến trong năm từ các tổ chức du lịch lữ hành. Và Fodor's vừa phát hành danh sách vừa nêu. Nhưng, bên cạnh đó, Fodor's cũng đã

đưa ra một danh sách hoàn toàn trái ngược: những điểm không nên đến trong năm 2024!

Xin hãy yên tâm vì bạn vẫn có thể giữ những điểm này trong danh sách năm 2024. Trang web du lịch Fodor's chỉ gợi ý cho quý độc giả xem xét lại kế hoạch của mình và suy nghĩ cách thức mà mình thực hiện chuyến

đi. Để bảo tồn nét đẹp và di sản lịch sử của một số điểm đến, những thói quen du lịch phải được xem xét và xây dựng lại cho hoàn hảo hơn.

Các thành phố là “nạn nhân” của sự quá tải du khách

Fodor's bắt đầu bằng các thành phố nạn nhân của du lịch đại chúng như

Venice, Ý, thành phố bị ảnh hưởng bởi tình trạng quá tải du lịch trong nhiều năm khiến thành phố này gặp nhiều khó khăn trong khắc phục vấn nạn thường xuyên bị ngập nước. Và ngay cả khi ngành du lịch đề ra các biện pháp mới nhằm giảm số lượng du khách với việc nâng các khoản phí dành cho du khách vắng lai, Venice vẫn không bảo đảm sẽ nhanh chóng đạt kết quả như mong muốn. Quyết định này được đưa ra sau khi Unesco đưa Venice vào danh sách các di sản thế giới đang gặp nguy hiểm. Nhiều người dân Venice cho rằng biện pháp này là chưa đủ, dẫn đến nhiều cuộc biểu tình lớn diễn ra trong vài năm qua.

Athènes cũng lọt vào danh sách các thành phố

nạn nhân của du lịch. Di tích lịch sử với các công trình xây dựng có từ thời xa xưa của thủ đô Hy Lạp đã thu hút sự tò mò của nhiều người, thậm chí quá nhiều người. Số lượng khách du lịch cao quá mức và thiếu kế hoạch quản lý gây ra nhiều thiệt hại dẫn đến sự xuống cấp thành lũy Acropolis, và gây ảnh hưởng không tốt truyền

thống văn hóa của các khu vực lân cận.

Núi Phú Sĩ cũng nằm trong số các nạn nhân trên. Danh thắng của Nhật Bản, núi Phú Sĩ là nơi hành hương của du khách từ nhiều thế kỷ qua. Rất tiếc là trong quá trình leo núi hành hương, nhiều du khách chưa nhận thức được nguy cơ phá vỡ môi trường yên tĩnh được xem là thiêng

Dãy núi San Gabriel Mountains ô nhiễm rác và hình vẽ graffiti,

liêng và dễ vỡ của ngọn núi.

Quản lý chất thải lỏng lẻo

Năm 2014, Tổng thống Obama công nhận dãy núi **San Gabriel Mountains**, California, là khu bảo tồn thiên nhiên bao gồm các vùng đất rừng Quốc gia Angeles và rừng Quốc gia San Bernardino. Dù được bảo vệ, khu vực này vẫn bị ảnh hưởng nặng nề bởi du lịch đại chúng. Chỉ 10 năm sau khi được công nhận là di tích quốc gia, nó bị bao phủ bởi rác và các ảnh vẽ graffiti (vẽ tự do trên tường, hang động...). Nguyên nhân là do lượng du khách đến quá đông, thiếu sự giám sát.

Vịnh Hạ Long của Việt Nam cũng rơi vào tình trạng tương tự. Theo Fodor's, việc kiểm soát quá lỏng lẻo các tàu du lịch lưu thông cộng với sự phát triển của ngành nuôi hải sản đã góp phần làm cho rác và các vết dầu loang trên mặt biển. Ngoài ra, những nỗ lực giảm thiểu ô nhiễm thiếu hiệu quả cộng với hành vi thiếu trách nhiệm của du khách khiến cho Vịnh bị ô nhiễm khá nặng.

Trong danh sách cần tránh, Fodor's còn nêu tên **sa mạc Atacama**,

Du khách chụp hình thành lũy Acropolis của Athènes xuống cấp nghiêm trọng,

Chi Lê, được xem là một trong những tài nguyên thiên nhiên đẹp nhất quốc gia. Tuy nhiên, nó bị vãn đục bởi ngành thời trang ‘mì ăn liền’. Thực tế Chi Lê là nước nhập cảng lớn quần áo đã qua sử dụng từ Nam Mỹ. Tính chất hợp pháp của ngành kinh doanh này đang được xem xét nhằm tránh sự vất bỏ sản phẩm dệt may vào môi trường tự nhiên.

Tiêu thụ quá nhiều nước

Du lịch hiện đại còn gây ra hậu quả đối với một yếu tố khác là nước, nguồn tài nguyên thiên nhiên bị tiêu thụ quá mức. Ở Bắc Mỹ, hồ Superior, hồ nước ngọt lớn nhất hành tinh, đang bị lạm dụng. Ngoài ra, nó còn phải đối mặt với hiện tượng nóng lên toàn cầu,

Sa mạc Atacama với nạn rác thải từ sản phẩm dệt may ‘mặc một lần rồi bỏ’,

dẫn đến sự gia tăng của tảo và các loài xâm lấn. Sự gia tăng của ngành du lịch cũng gây hậu quả trực tiếp cho cộng đồng địa phương.

Ở Ấn Độ, sông Hằng, con sông quan trọng nhất của đất nước, đang bị đe dọa. Nó đặc biệt phải đối mặt với các vấn đề như

lưu lượng nước giảm sút, rác rến trôi lênh bênh gây nguy hiểm cho cá heo. Tất cả những vấn nạn này càng trầm trọng hơn bởi tàu bè du lịch đường sông.

Cuối cùng, Fodor’s ghi nhận tình trạng thiếu nước ở đảo Koh Samui, một hòn đảo xinh đẹp

nằm trong vịnh Thái Lan. Những cảnh quan tuyệt vời đã biến nơi đây thành điểm du lịch nổi tiếng cả nước, gây tình trạng thiếu nước ngọt từ một năm qua vì lượng du khách tiêu thụ đến 70% trữ lượng nước ngọt tại đây.

ĐDH

Đảo Koh Samui, nơi khách du lịch tiêu thụ đến 70% trữ lượng nước ngọt,

Mỗi tôn giáo đều có nơi riêng biệt để thờ phượng và hành lễ, tùy theo kích thước hoặc mục đích mà được đặt tên khác nhau. Hai kỳ báo trước đã đề cập đến chapel (nhà nguyện, là phòng dành riêng cho việc phụng tự tại trường học, bệnh viện...) và cathedral (nhà thờ chính tòa, nơi có đặt ngai tòa của một giám mục cai quản giáo phận).

Basilica (Vương cung thánh đường, hoặc Đại thánh đường) là một danh hiệu tôn vinh đặc biệt mà Đức Giáo Hoàng tặng phong cho một số nhà thờ xét theo tính cách cổ kính, tầm quan trọng trong lịch sử và ý nghĩa tâm linh đối với Giáo hội Công giáo.

Trong tiếng Hy Lạp, basilikè có nghĩa là “royal court - vương cung”. Còn người La Mã thời xưa gọi basilica là một dạng kiến trúc công cộng chia thành nhiều dãy song song, như một quảng trường có mái che. Tại đây người ta gặp nhau, sinh hoạt, bàn bạc công việc.

Có 2 loại vương cung thánh đường: **đại vương cung thánh đường** (major basilica - chỉ có 4), và tiểu vương cung thánh đường (minor basilica - là tất cả các vương cung thánh đường còn lại: 1,894 tính đến năm 2021). Có duy nhất 4 nhà thờ nổi tiếng tại Roma giữ danh hiệu **đại vương cung thánh đường**, hợp thành bộ **tứ đại vương cung thánh đường** bao gồm:

- **Basilica di San Pietro in Vaticano** (Vương cung thánh đường Thánh Phêrô hay Đền thánh Phêrô/Nhà thờ Thánh Phêrô, còn gọi là Vương cung thánh đường Vatican (Vatican Basilica).

- **Basilica di San Paolo fuori le mura** (Vương cung thánh đường Thánh Phaolô Ngoại thành hay Đền thánh Phaolô/Nhà thờ Thánh Phaolô, còn gọi là Vương cung thánh đường Ostia (Ostian Basilica).

- **Basilica di San Giovanni in Laterano** (Vương cung thánh đường Thánh Gioan Latêranô còn gọi là Vương cung thánh đường Lateran (Lateran Basilica).

- **Basilica di Santa Maria Maggiore** (Vương cung thánh đường Đức Bà Cả, còn gọi là Vương cung thánh đường Liberiana (Liberian Basilica).

Nơi thờ phượng

NHIỀU KỲ - KỲ 3 - BASILICA

- Hoa Kỳ hiện có 93 basilica; lớn nhất là The Basilica of the National Shrine of the Immaculate Conception, là tiểu vương cung thánh đường và đền thánh quốc gia tại Washington D.C., đồng thời là nhà thờ lớn nhất vùng Bắc Mỹ, cao nhất vùng Washington D.C.

- Việt Nam hiện có 4 basilica: Vương cung thánh đường Đức Bà Sài Gòn (năm sắc phong: 1959), Vương cung thánh đường Đức Mẹ La Vang (1962), Vương cung thánh đường Phú Nhai (2008), Vương cung thánh đường Sở Kiện (2010)

VCTĐ Phú Nhai (Nam Định)

VCTĐ Đức Bà Saigon

VCTĐ Sở Kiện hay Nhà thờ Kê Sở (Hà Nam)

VCTĐ Đức Mẹ La Vang (bị chiến tranh tàn phá)

■ **Quần jean shorts Bermuda** trở lại, khác kiểu quần shorts Bermuda trước đây, thoải mái với ống rộng hơn. Quần cargo denim chưa hạ nhiệt, thiết kế năm này dễ mặc hơn, thoải mái và vẫn vóc dáng gọn gàng, tinh tế hơn và hiện đại. Thường có túi, khóa kéo và đường may lộ ra ngoài. Đa dạng, linh hoạt, dễ mặc hàng ngày.

■ **Phong cách Canada tuxedo, trên dưới đều denim** thịnh hành, đa dạng về phong cách. Từ áo khoác denim với quần ống loe denim, áo crop-top denim với quần jean ống đứng ... Tip để mặc phong cách này tông màu phải hợp, chú không chói, màu ấm với ấm, lạnh với lạnh.

■ **Quần jean gập gấu** (cuffed jeans) đang mốt. Gập gấu quần jean là phải rõ ràng, tạo điểm nhấn với gấu lớn mới đúng trend, cũng là cách hướng mắt xuống đôi giày đẹp. Váy maxi denim năm nay nhìn thanh lịch, bóng bẩy hơn, thay thế cho ngày muốn ăn mặc chút retro hoài cổ.

■ **Quần Jean tối màu dark wash** thịnh hành hơn vào năm nay. Màu chàm indigo đậm classic mang lại sự mới mẻ sau nhiều mùa với tông màu nhạt hay trung bình. Đối nghịch với tông đậm dark wash là kiểu jean tẩy acid (acid wash) với những vệt sáng ngẫu nhiên. Sáng lạt với kiểu tẩy acid gần trắng, xanh dương nhạt, xanh chanh ... trên nhiều nhãn hiệu sang. Đồ denim năm nay hoặc lựa chàm đậm indigo cổ điển hay kiểu acid wash sáng.

■ **Kiểu jean bó vẫn chưa trở lại.** Giờ là mặc rộng như quần jean barrel ống thùng, rộng ở giữa và hơi hẹp hai đầu. Quần jean ống rộng (wide leg jeans) vẫn là xu hướng, bên cạnh đó là quần “dad jean” kiểu đàn ông ống quần rộng.

Thơ

Thơ Thấp Tạ

Tô Thùy Yên là một nhà thơ lỗi lạc, xuất hiện từ thời tạp chí Sáng Tạo. Và như nhận định của nhà báo Từ Thức, TTY là chứng nhân của một cuộc bể dâu, là một lời xưng tội, một tụng niệm giải oan cho những trầm luân của một kiếp đoạ đày. Một kinh khổ. Đúng là kinh khổ, bởi vì thơ TTY rất gần với tư tưởng nhà Phật, thấy đời là bể khổ, nhưng rất zen, rất thiền, không một chút oán thù.

Trong quá trình trứ tác, Tô Thùy Yên có những bài trường thi được đánh giá là tuyệt tác. *Qua sông, Hết ta trở lại gian nhà cỏ, Anh hùng tận, Ta Về, Tàu Đêm, Mùa Hạn v.v...* Và còn nhiều nữa. Ngoài ra trong tập Thấp Tạ sau này, Tô Thùy Yên cũng có những bài thơ ngắn xuất sắc. Tô Thùy Yên ra đi mới đó mà đã 5 năm. Hôm nay, để bày tỏ nỗi tiếc thương một tài thơ, chúng tôi xin gửi đến độc giả một vài bài đoản thi trong Thấp Tạ, ở đó tác giả như báo trước sự ra đi của mình. SAO KHUÊ

Tặng phẩm

*Thức cho xong bài thơ.
Mai sớm ra đi,
Cài hồ lên cửa tặng.*

Đi xa

*Đi như lạc trong trời đất,
Thủy tận sơn cùng, xí xoá ta.
Cõi chiều, đứng lại, khóc như liêu:
Có thật là ta đi đã xa?*

Biệt tằm

*Chỉ là một bước, bước trở,
Mà rồi từ đó tới giờ biệt tằm.
Bao lần chạy vạy hỏi thăm,
Hỏi chưa ra, đã trăm năm, sững sờ.*

Bỏ lỡ

*Ít nhất một lần, đã bỏ lỡ
Cùng em ngoài cõi mộng lang thang.
Chờ khai ngộ một dòng kinh cổ,
Trắng kiếp ngời li của hỗn mang.*

Thanh minh

*Trọn ngày, hồn mộng rong chơi
Miền cỏ non xa rợn.
Lúc chiêm thu không,
Còn chưa muốn trở về mồ.*

Chia tay ả Tây

Tặng Thanh Tâm Tuyền

Mới độ nào chia tay ả Tây.
Đi đâu hay chỉ cốt rời đây?
Mây trôi, dầm mảng nhớ hư hoặc,
Gom chẳng thành câu chuyện thuận tai.

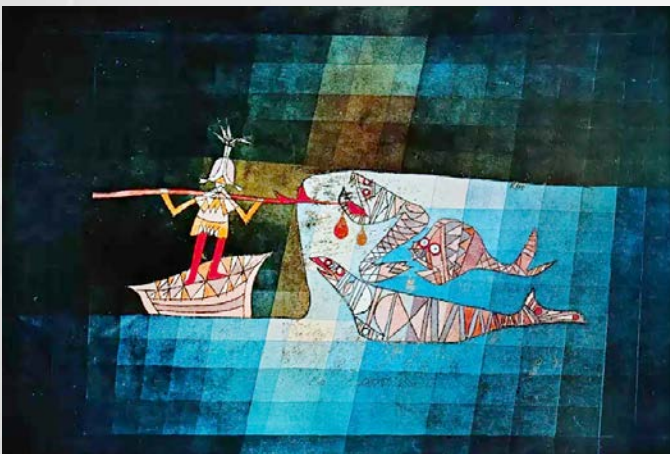
Lời kiệm, quanh ba cái ý quán,
Tiễn đưa vừa một quăng mây bay.
Ra về, thấy nhật nguyệt diên đảo,
Ray rút chưa tròn hẹn ả Tây.

Có thật từng chia tay ả Tây?
Mây qua để bóng cổ thư này.
Tuyệt cùng ký ức như nơi tới,
Tin tức ngàn thu biết hỏi ai?

Bao nhiêu đồng lửa đêm quan ngoại
Gió thổi tan tro mỗi sáng ngày?
Trong trời, mây ấy cũ hay mới?
Ả Tây, lần nữa, lại chia tay.

Mãi mãi còn chia tay ả Tây.
Ngày ngày mây lãng đãng qua đây.
Cõi đời giấu một phía mê tưởng,
Đi nép ranh, mừng tượng ả Tây.

1.2000
TÔ THÙY YẾN

TRANH PAUL KLEE

Cánh điều

Thả xa vạt dậm ngoài,
Kéo dài dĩ vãng thời ...
Chỉ bút, điều bằng rơi
Đồng đất người lạnh mặc.

Đuối trông

Có lần nơi gió cát,
Nhờ chút duyên thừa,
Hạnh ngộ khách hành hương qua
phương Tây.
Soát lại mình,
Ra chẳng còn thứ định gửi,
Rót đầu quên.
Đành đứng đuối trông vàng bụi khuất.

Nhanh hơn

Cố gắng,
Cố gắng theo cho kịp
Cái bóng mình như có đi nhanh hơn.

Đá mộng

Nhìn đá, ta định chùng đá ngủ.
Phải chăng đá giú mộng trong lòng?
Tại đây, đá sống lâu đời nhất,
Đá rõ điều ta muốn rõ không?

Con sáo

Con sáo trong lòng con đã chết.
Bé ơi, sao bé còn đi tìm?
Còn kêu lạc giọng sáo ơi sáo,
Rồi khóc trong chiều muộn nhá nhem?

Why you need dental insurance in retirement.

Many Americans are fortunate to have dental coverage for their entire working life, through employer-provided benefits. When those benefits end with retirement, paying dental bills out-of-pocket can come as a shock, leading people to put off or even go without care.

Simply put – without dental insurance, there may be an **important gap** in your healthcare coverage.

When you're comparing plans ...

- ▶ Look for coverage that helps pay for major services. Some plans may limit the number of procedures – or pay for preventive care only.
- ▶ Look for coverage with no deductibles. Some plans may require you to pay hundreds out of pocket before benefits are paid.
- ▶ Shop for coverage with no annual maximum on cash benefits. Some plans have annual maximums of \$1,000.

Medicare doesn't pay for dental care.¹

That's right. As good as Medicare is, it was never meant to cover everything. That means if you want protection, you need to purchase individual insurance.

Early detection can prevent small problems from becoming expensive ones.

The best way to prevent large dental bills is preventive care. The American Dental Association recommends checkups twice a year.

Previous dental work can wear out.

Even if you've had quality dental work in the past, you shouldn't take your dental health for granted. In fact, your odds of having a dental problem only go up as you age.²

Treatment is expensive — especially the services people over 50 often need.

Consider these national average costs of treatment ... \$217 for a checkup ... \$189 for a filling ... \$1,219 for a crown.³ Unexpected bills like this can be a real burden, especially if you're on a fixed income.

1 "Medicare & You," Centers for Medicare & Medicaid Services, 2021. 2 "How might my oral and dental health change as I age?," www.usnews.com, 11/30/2018. 3 American Dental Association, Health Policy Institute, 2018 Survey of Dental Fees, Copyright 2018, American Dental Association.

DENTAL Insurance

from Physicians Mutual Insurance Company

Helps keep more money in your pocket!

- Go to any dentist you want
- Helps pay for over 350 procedures
- No deductible, no annual maximum on cash benefits

"I don't worry"

"Now that I have your dental policy, I don't worry about going to the dentist. I love your plan – you pay what you say!"

Colleen W., MO

Call for a **FREE** Information Kit!

1-888-304-2836

Dental50Plus.health/Tre

Get Info Now

Includes the Participating (GA: Designated) Providers and Preventive Benefits Rider. Product not available in all states. Acceptance guaranteed for one insurance policy/certificate of this type. Contact us for complete details about this insurance solicitation. This specific offer is not available in CO, LA, NY; call 1-800-969-4781 or respond for similar offer. Certificate C250A (ID: C250E; PA: C250Q); Insurance Policy P150 (GA: P150GA; NY: P150NY; OK: P150OK; TN: P150TN). Rider kinds B438, B439 (GA: B439B). 6247-0121

<https://baotreonline.com>

nội dung phong phú, đa dạng với sự cộng tác của những cây viết tài năng và xuất sắc trên khắp thế giới trong mọi đề tài, mọi lãnh vực....

muốn nhận báo miễn phí mỗi tuần (bản pdf), xin email cho

baotrehaingoai@gmail.com

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Xưa giờ, tui luôn kính trọng các nhà văn; vì họ là người có chữ nghĩa, có tư cách. Dẫu nghèo nhưng mấy ổng, bả rất giữ thể diện. Họ ăn mặc lịch sự đàng hoàng. Pyjama là đồ ngủ; không mặc nó ra đường. Khăn rằn để đi tắm kính, đi tắm sông. Nhưng giờ thấy mấy cái hình này, tui gai mắt quá nên: “Dạ! Thưa nhà văn Võ Đắc Danh và Nguyễn Ngọc Tư (đều là dân Cà Mau, tiếng Miên là nước đen. Khăn rằn nguyên thủy cũng là của người Miên): “Đi chụp hình quảng cáo mà tròng chiếc khăn rằn vô cần cổ chi vậy ông nội, bà nội?”

Thì người đẹp mà Phạm Thái yêu trong Tiêu Sơn Tráng sĩ của Khải Hưng, dạy Văn trong nước, cho biết: “Bây giờ khăn choàng

tắm đã trở thành ‘mốt’ rồi anh. Họ quán nó như quán ‘foulard’. Dân giàu như ông trùm chuyên phá rừng của cây, gỗ đem đi bán; lấy đất bazan của người Thượng để trồng cà phê cũng đem đi bán, dám quán khăn rằn chung với áo vest!”

“Thưa! Tiếng Pháp tui bù trất hê; nên tui đi tra tự điển Pháp Việt. Té ra chữ “foulard” là khăn ‘phu la’, khăn quàng cổ. Con nít trong nước phải có khăn quàng đỏ xuất xứ từ quê hương của ông họ ‘Lê’ tên ‘nin’ vĩ đại (He he). Người lớn phải quàng khăn rằn để chứng tỏ tao đây là Việt Cộng (VC).

Nên tui vô phép trả lời em như vậy: “Hồi xưa lúc đi dạy ở Kế Sách, Sóc Trăng tui thấy mấy em Miên mặc “sarong” dưới mông, bên hông em choàng khăn rằn ra

sông tắm! Coi quá dã.

Theo tui biết: “Khăn rằn dùng làm khăn choàng tắm. Tắm xong để lau mình từ đầu tới đít cho khỏi bị ướt. Ướt là bị lác. Lác ngứa thấy mẹ!”

Còn “Ê ! Nhà văn đi chụp hình đăng báo quảng cáo!” “Hổng lẽ chờ tao đi lấy cái khăn choàng tắm của con vợ tao cái đã hay sao?” Làm vậy thiên hạ nói mình khùng! Ha ha!

Tại sao kêu khăn rằn? Vì nó có sọc ngang dọc. Hồi xưa dân vùng VC hay kêu Biệt Động Quân, Thủy quân Lục chiến và Nhảy Dù là lính rằn ri. Vì quần áo trận của 3 binh chủng thiện chiến này hệt như da rằn, rằn ri cá.

Rồi một người đẹp khác dạy trường Đại học Sư phạm Cần Thơ nhảy vô chơi tui nguyên một bài diễn văn:

Võ Đắc Danh

Nguyễn Ngọc Tư

Lê Nguyễn Vũ

“Ông này hơi quá khích cái vụ khăn choàng tắm. Nó cơ bản là khăn. Nó có 2 loại, cùng chất liệu (cotton, dệt thủ công, dệt thưa nên dễ hút nước, dễ phơi khô), loại kích thước nhỏ khoảng 4 tấc × 1m, và loại lớn hơn, bằng cái khăn tắm bây giờ. Mà khăn thì dân miền Nam xài nhiều cách. Mấy bà lớn tuổi đi chợ đội khăn rằn trên đầu, mà đội có duyên ở chỗ chừa một đầu lòng thông một bên để khi ăn tràu chảy nước thì tiện tay kéo lên lau miệng.”

“Dấu ấn thời thơ ấu của tui là hình ảnh Ngoại với cái khăn rằn đội đầu. Mà hề khăn đã đội trên đầu rồi là không có xài vô chuyện khác như ông nói vì cái đầu để thờ ông bà.”

“Còn tên của nó là choàng tắm, là loại khăn lớn hơn dùng cho mấy mục đích tắm táp, thay đồ dã chiến hoặc là quần làm quần thay ‘xà rông’ ai mà đội lên đầu bao giờ?”

“Mai mốt, ông có muốn ‘sạc cà rây’ thì ông ngó kỹ lại cái khăn coi nó cỡ gì, ha?”

“Hồi đó, có ông Chà ở Châu Giang bán khăn đi ngang xóm, rao nguyên một bài có ca có kệ, về công dụng của xấp khăn có lớn, có nhỏ trên tay ông, giờ tui quên mất tiêu rồi.” “Ngoại mua cả xấp rồi phát cho mấy đứa. Dĩ nhiên là tui tui chỉ được phát khăn tắm thôi, ngoại không cho khăn đội

BẢO HUÂN

đầu. Nhớ ngoại!”

Nóng mũi, tui bèn đốp lại em: “Tui đồng ý với bà khăn rằn có loại đội đầu, loại đi tắm! Khăn đội đầu che nắng nó ngăn ngừa hè. Khăn choàng tắm nó dài, nó mới che hết cái hông đấy.”

“Hồi xưa bà Ngoại tui ra ruộng mang 1 chiếc khăn choàng tắm thôi. Năng đội đầu, tắm lau mình. Đi làm ruộng chó đâu phải đi ‘phượt’ đâu mà mua chi tới 2 cái?! Còn đi ăn đám, Ngoại đội khăn lụa của Má tui cho, coi đẹp lắm!”

Ông Nội tui dân Chà, Châu Giang Châu Đốc nè! Khăn rằn và xà rông (sarong) gốc của người Miên, không phải của người Chàm. Người Chàm mất nước chạy qua Miên. Chịu ảnh hưởng về trang phục của người Miên một phần. Bị Miên đàn áp mới chạy về mấy cái cù lao bên Châu Đốc. Người Chàm Châu Đốc bán thuốc Nam. Mấy chú

Ba bán thuốc bắc cạnh tranh bất chính phao tin đồn coi chừng bị tui nó thư?! Bà nói bậy bạ đừng chạm, tui buồn lắm nhe!”

Thì em sùng cồ lại với tui: “Ê! Tui kể chuyện Ngoại tui và kỷ niệm thời thơ ấu của tui. Cái vụ khăn lụa đội đầu ông nói là của ai chớ bà Ngoại tui thì chỉ có đội khăn rằn, sọc vuông, 2 màu đen hoặc đỏ.”

“Hồi đó, nổi tiếng khắp chợ Cần Thơ, Ngoại tui bán bánh ít; kế bên là bà bán bánh tét. Bà cũng đội khăn rằn y hệt Ngoại tui. Giờ Ngoại tui mất rồi; bà bánh tét có con bảo lãnh đi Mỹ, hông biết có còn sống hông để mần chứng cho tui?” Đùng chụp mũ mà cũng dưng chê bai ghen, mịch lòng!”

Xa quê, xa tiếng Việt, nhưng thấy không đúng là tui cãi! Chớ tui không “cá nhân” em đâu nhe! (Chữ của Bình Nguyên Lộc trong truyện dài Đò Dọc, Giải nhất Văn

chương toàn quốc VNCH 1959-1960).

“Tui bắn cối 81, bả quyết ăn thua đủ bằng cối 82 ly của VC. Tui nói tới loại khăn choàng tắm VC chụp hình mà bả không hiểu?! Làm chổng bả chắc khổ lắm he?”

2 bà chơi cả ‘vú lấp miệng tui’ cho tui nghệt thổ mà chết: “Là cô giáo, chị Quỳnh Như viết khăn choàng tắm hông có sai đâu.”

“Nói bậy nè! Chàng hăng là bung 2 cái cẳng ra cho rộng. Con gái nằm ngủ không khép đùi là bị rây là sao nằm chàng hăng chê hề vậy? Còn choàng khăn là lấy khăn che lại. Cái banh ra; cái che lại. 2 tiếng phản nghĩa nhau nhe mấy bà Ngoại!”

Nghe vậy, mấy Ngoại chém về hết ráo. Chờ bài viết nào của tui có sơ hở 2 em sẽ nhào ra phục hận. Trăm chờ mấy em đây! He He!

ĐXT

DU FACE

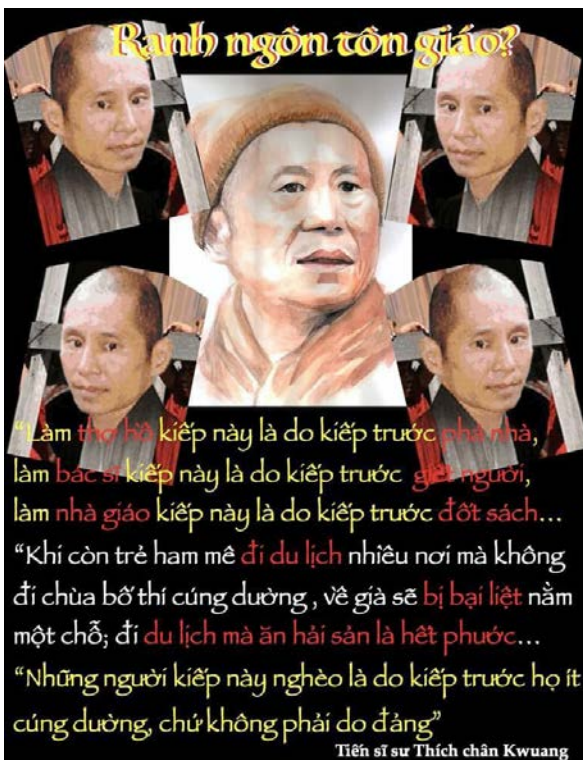
LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

"FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ" chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

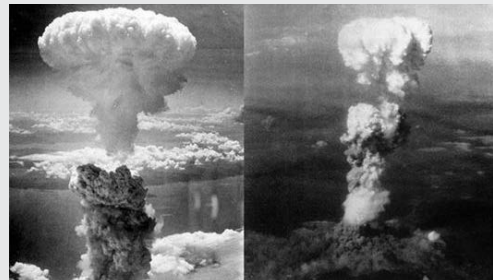
Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trê

Thọ tu đông quá

Hơn cả boom nguyên tử

Nagasaki

Hiroshima

2 trái bom Mỹ thả chỉ tàn phá hai thành phố của Nhật và sau vài năm thì nước Nhật phục hồi hoàn toàn.

Trong khi TQ chỉ cần thả bom thì cả đất nước bị tàn phá và không thể khôi phục gần một thế kỷ.

TỪ FACEBOOK LAM KHANH

TỪ FACEBOOK LA THANH HIẾN

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ô-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Quay đều quay đều ...

Từ xa xưa, dân tộc cổ đại đã biết làm sạch quần áo của mình bằng cách đập chúng trên đá hoặc chà xát với cát, nhằm mục đích rửa bụi bẩn đi trong dòng nước.

“Máy giặt” ra đời sớm nhất dưới hình dạng những chiếc bảng chà xát đơn giản với kích thước vừa tầm một cái chậu giặt đồ, được phát minh vào năm 1797. Với sự giúp đỡ của công cụ này, những người phụ nữ không cần phải chà đồ vào đá nữa.

Đến năm 1851, một người Mỹ tên là James King đã được cấp bằng sáng chế máy giặt khi là người đầu tiên sử dụng một cái trống để làm thành máy giặt, và trông nó khá giống như một máy hiện đại. Tuy nhiên, nó vẫn còn phải mượn lực từ tay người để hoạt động. Năm 1907, kỹ sư Hurley Alva J Fisher được coi là người thiết kế ra chiếc máy giặt chạy bằng điện đầu tiên. Máy giặt hoàn toàn bằng điện đầu tiên được đặt tên là “Thor”. Tuy

nhiên, cỗ máy này tốn rất nhiều năng lượng, dễ chập mạch trong khi hồi đó các gia đình hầu như đều không có điện. Nhà nào giàu có, đủ tiền để mua “cỗ máy thần kỳ” này thì lại không cần dùng đến nó vì đã có người hầu lo việc giặt giũ.

Đến những năm 1930, mọi thứ bắt đầu thay đổi. Thế Chiến Thứ Hai nổ ra, đàn ông ra trận, đàn bà phải tăng gia sản xuất, việc giặt giũ trở thành gánh nặng, vì vậy mà máy giặt được “trọng dụng” trở lại. Có cầu, có cung, các loại máy giặt mới liên tục được ra đời từ đây. Loại máy thần kỳ này không ngừng được hoàn thiện...

Có một điều kỳ diệu mà chúng tôi tổng hợp được là: trong khi ai cũng nghĩ máy giặt là “bứu bứi” dành cho quý bà thì đa số người phát minh, hoàn thiện lần sử dụng máy giặt tới nay lại là đàn ông. Ở Việt Nam hiện nay, dầu nhà có máy giặt nhưng nhiều quý bà vẫn chọn giặt tay vì sợ hư ... vải (không sợ hư tay).

Tác giả ở bến thuyền, phía sau là cầu treo qua sông Thu Bồn.

Hòn Kẽm-Đá Dừng ở Quảng Nam

Rất nhiều lần trong những năm tháng xa quê, nhìn một áng mây, nghe một tiếng chim, một bản nhạc, cảm nhận thời tiết chuyển mùa, tôi bỗng thấy nhớ quê da diết, nơi ông bà cha mẹ gắn bó một thời gian dài vì tôi rời làng quê năm 12 tuổi, đi học, đi làm, biến biệt nửa thế kỷ nay. Những lần về thăm thường không nhiều ngày, ở với mẹ và người thân rồi đi, vốn hiểu biết của tôi về địa lý Quảng Nam, Quế Sơn nghèo nàn.

NGUYỄN HOÀNG QUÝ
Bài và hình
VIỆT NAM

Hôm đi Cần Thơ, đứa cháu gọi bằng chú kể chuyện đi Hòn Kẽm - Đá Dừng, ranh giới tự nhiên hiện nay giữa 2 huyện Quế Sơn - Hiệp Đức, một địa danh mà thời trung học và đến mãi sau này tôi vẫn nghĩ là vùng núi non hiểm trở phía thượng nguồn sông Thu Bồn, nơi được biết đến nhiều bởi trận lụt kinh hoàng ở Quảng Nam năm Giáp Thìn 1964.

Nói đến nơi này, tôi lại liên tưởng đến 2 câu ca dao nghe được rất nhiều lần: “Ngó lên Hòn Kẽm Đá Dừng/ Thương cha nhớ mẹ quá chừng bậu ơi”.

Hồi mấy năm đầu trung học, mỗi dịp Quốc khánh (26/10), quận (bây giờ gọi là “huyện”) tổ chức trại, các xã Phú Thạnh, Phú Hương, Phú Diên miệt Bà Rén, Mộc Bài; Sơn Phúc, Sơn Thượng phía trên Đèo Le thường là những xã dẫn đầu

mọi mặt, các bạn học của tôi ở Trung Phước, Cà Tang vẫn nổi trội trong học hành sinh hoạt, có vẻ văn minh hơn dân xã tôi và các xã chung quanh dầu là dân miền núi, nghe nói vì là “dân đường nước”!* Năm 1963 tôi cũng có dịp theo bạn đi xe đạp lên Trung Phước qua ngã Đèo Le và ngủ đêm lại nhà bạn ở Cà Tang.

Nửa thế kỷ qua, vật đổi sao dời, cảnh vật đã thay đổi nhiều. Huyện

ly Nông Sơn, chợ Trung Phước đã mặc một lớp áo mới như nhiều tỉnh thành, thị xã, thị trấn kể cả vùng cao trên toàn quốc. Tôi được đi qua cầu Trung Phước nơi xảy ra tai nạn chìm đò làm chết nhiều học sinh và được cả nước chung góp xây dựng qua vận động của báo Tuổi Trẻ.

Những địa danh: Trung Phước, Cà Tang, Đại Bình, Bình Yên, Dùi Chiêng, Tí, Sé lần lượt hiện ra, lần lượt được nhìn thấy trên đường đi hay nhắc đến trên chuyến ghe máy ngược sông Thu lên Hòn Kẽm như được tái hiện qua những câu thơ của nhà thơ xứ này: Tường Linh.

Quế Lộc, chợ Thơm ngày xưa là vựa lúa của cả vùng nhờ nhận phù sa sông Thu qua những mùa lụt bấy giờ là những soi bắp bạt ngàn đã thu hoạch chỉ còn trơ

Thị trấn Trung Phước.

lại những gốc khô và những cánh đồng 2 bên đường còn trơ rạ, những nơi nào không thể trồng hoa màu suốt từ Đèo Le đi lên là màu xanh bạt ngàn của bạch đàn và keo lá tràm, thứ nguyên liệu làm giấy, xẻ gỗ 1x3 đóng thùng đựng hàng đã làm thay da đổi thịt mọi vùng quê của Quế Sơn, Nông Sơn, Đại Lộc, Điện Bàn, Hòa Vang ...

Từ Đà Nẵng, theo đường Hương An lên Quế Sơn đúng 80km thì đến bến đò Cầu Treo Nông Sơn rồi thuê thuyền máy ngược dòng Thu Bồn để ngắm cảnh. Tôi cũng được nghe 2 câu ca dao này:

*“Sông Thu bên lở bên bồi
Nửa trôi về biển, nửa
xuôi về nguồn”.*

Bây giờ đang là mùa nước cạn, dòng sông

hiên hòa, nước lững lờ trôi, cảnh “lở - bồi” hiện ra rất rõ và phong cảnh 2 bên bờ sông tuyệt đẹp. Trong một lúc, người ta bỗng dưng quên hết những ồn ào phố thị, những đua chen áo cơm giành giật mà chỉ thấy hồn mình lắng xuống và hòa nhập với cảnh hữu tình của sông nước, của núi đồi! Riêng tôi, cứ nghĩ về 2 câu sau: *Thương cha nhớ mẹ thì về/ nhược bằng nhớ kiếng nhớ quê thì đừng* cứ như là một nhắc nhở cho những ai có ước muốn tìm về sinh sống vì nơi đây quá nghèo, cuộc sống cơ cực và đồng tiền làm ra phải qua nhiều gian khó, nhất là đò giang cách trở. Mà có lẽ cũng đúng với vùng ven sông từ Tí, Sé ngược lên vì đất đồi núi trung du khô cằn.

Suốt dọc dài từ bến đò Cầu Treo đi lên, tôi cố tìm câu trả lời bằng việc quan sát đồi núi triền

Cầu Nông Sơn

sông, nhà cửa thưa thớt thi thoảng có vài rẫy bắp, phần lớn còn lại cũng là keo lá tràm và bạch đàn nhưng nhìn thấy những con trâu ra sông tắm và uống nước, con nào cũng mập tròn như trái sim chín, vài chiếc xe máy của khách theo thuyền cũng Air Blade, cũng Nouvo, tệ nhất là Yamaha Sirius. Nên chẳng chúng ta mừng cho đời sống cư dân nơi đây khi bỏ qua ý tưởng đưa đời của họ? Quan sát khi thuyền ngược sông Thu, tôi cố tìm coi đâu là Hòn Kẽm, đâu là Đá Dừng nhưng không thấy, hỏi tài công cũng không có câu trả lời chính xác mà chỉ nói chung chung. Thấy trên trang của Cục Du Lịch Việt Nam có bài viết cung cấp chi tiết:

“Đây là khúc sông nằm giữa 2 dãy núi cao chừng 500m, có đoạn dòng rất hẹp bởi 2 vách đá với muôn vẻ hình thù kỳ bí nhô hẳn ra như để chắn ngang dòng nước nên có

tên gọi Đá Dừng.

- Cái tên Hòn Kẽm Đá Dừng có từ lâu đời và nơi đây gắn liền với những truyền thuyết dân gian đậm sắc màu huyền hoặc của núi, của sông, của bao phận người nghèo khó vùng hạ du sông Thu Bồn ngược dòng đi khai hoang, mở đất. Thu Bồn là con sông dài và lớn nhất của tỉnh Quảng Nam, với nhiều tên gọi qua từng chặng, từ phía thượng nguồn là sông Tranh, sông Thiêng rồi sông Thu Bồn, dài đặc hơn 100km”. <https://vietnamtourism.gov.vn/post/37552>.

Nghề kể lại là vào những đêm trăng sáng mùa hè, mặt sông mượt mà như một tấm thảm nhung, được đi thuyền trên sông hát hò, ngâm thơ, uống rượu với vài người bạn tâm tình thì có thể sánh với niềm vui của Lý Bạch. Nhưng vào mùa mưa, nước từ thượng nguồn đổ về, mực sông dâng cao có khi đến 3m cũng là một đe dọa khôn cùng.

Chỉ với đúng 12 giờ, từ khi rời nhà (9h30 AM) đến khi trở về, vượt qua 160km, gần 2 giờ ngồi trên thuyền máy chưa

kể thời gian dừng lại hỏi đường, mua đồ ăn thức uống và đón đưa những người quen biết đi cùng, chỉ có thể ghi vội những cảm nhận của mình như kỷ niệm về một chuyến đi thú vị về vùng đất mà tôi chỉ biết qua sách báo và nghe kể lại.

* “dân đường nước” là từ chỉ những người từ quê theo ghe xuống vùng Vĩnh Điện, Hội An, ra Đà Nẵng buôn bán, sớm tiếp nhận nếp sống thành phố hơn những xã khác ở xa.

NHQ

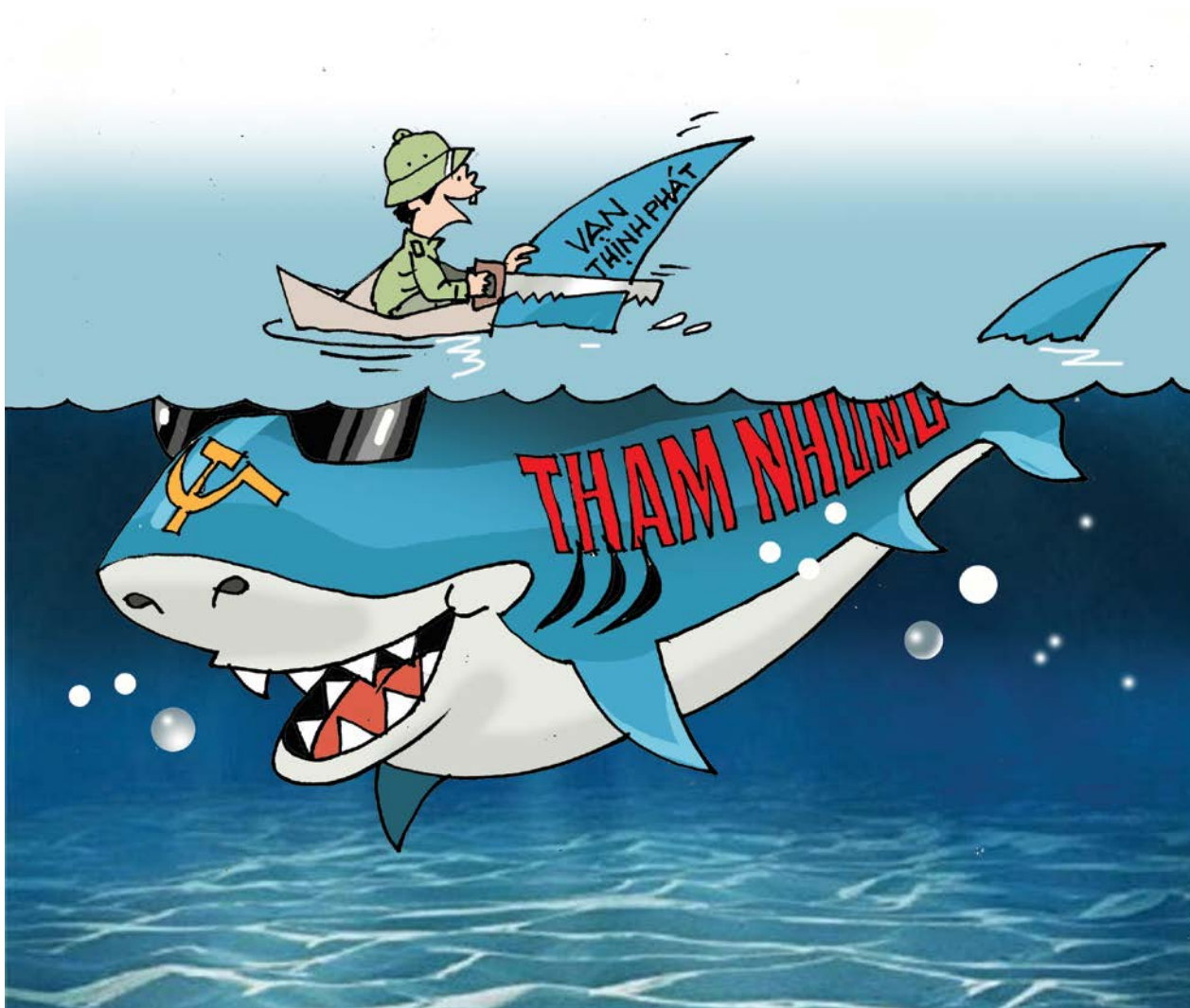

Nơi khúc sông Thu Bồn uốn lượn

Cổng chào vào làng Văn Hóa Dùi Chiêng, địa danh được nhắc đến trong bài.

BIỆM HỌA

Nghĩa trang vui vẻ ở Romania

Nằm tại thị trấn Sapanta, phía bắc Romania, nghĩa trang vui vẻ (Merry Cemetery) nổi tiếng vì những ngôi mộ có họa tiết tươi sáng, cùng câu thơ đầy hóm hỉnh kể lại câu chuyện của người đã khuất.

Theo trang Romania Insider, truyền thống khắc chữ và vẽ lên bia mộ tại Sapanta bắt đầu từ năm 1935, dựa trên sáng kiến của một nghệ sĩ địa phương là Stan Ioan Patras.

Ông Stan Ioan Patras sinh năm 1908, tại Sapanta. Vào năm 14 tuổi, ông bắt đầu tạo ra những cây thánh giá đầu tiên cho nghĩa trang địa phương, với niềm cảm hứng xuất phát từ tình yêu con người và cuộc sống.

Ông Patras sơn thánh giá bằng màu xanh dương đặc biệt mà ngày nay gọi là màu xanh Sapanta.

Nghệ sĩ Stan Ioan Patras. NGUỒN YOUTUBE

Ông tin rằng đây là màu của bầu trời trên quê hương Romania - màu của hy vọng và tự do.

Đến năm 1935, ông bắt đầu khắc những bài thơ được viết bằng phương ngữ, kể lại câu chuyện của những người được chôn cất ở đây.

Trên những cây thánh giá, ông vẽ

hình ảnh khi còn sống của những người đã khuất, và cả cách họ ra đi.

Ông Patras đã tự tay chạm khắc, viết thơ và vẽ hơn 800 kiệt tác nghệ thuật dân gian trong 40 năm của cuộc đời mình.

DH - THEO KHÁNH QUỲNH

Nghĩa trang có hàng trăm cây thánh giá - ẢNH: GOODNET

Chứng rụng tóc ở phụ nữ

BẢO SƠN

Có khoảng 50% phụ nữ lớn tuổi bị rụng nhiều tóc và tóc trên đầu mỏng đi thấy rõ. Đây là vấn đề mang tới căng thẳng và khó chịu đối với phụ nữ rụng tóc chắc chắn làm người ta trông xấu đi và già hơn. Dưới đây là một vài nguyên nhân gây rụng tóc cần biết để tránh.

1. Di truyền. Nguyên nhân lớn nhất của chứng rụng tóc ở phụ nữ lớn tuổi là do di truyền, cũng giống như ở nam giới. Yếu tố di truyền này làm nang tóc (phần chân tóc nằm dưới da) bị co lại và tóc không mọc ra được nữa. Khi nắm tóc về phía sau, hay cột tóc đuôi ngựa, sẽ thấy túm tóc ngày càng nhỏ đi hoặc tóc ở vùng thái dương bị mất dần. Ở nam giới, tóc bị rụng làm mí tóc phía trán lùi dần tạo ra vùng hói, nhưng ở phụ nữ, có thể nguyên cả đầu đều bị rụng và tóc thưa đi chứ không tập trung một vùng. Hiện nay đã có một số thuốc làm ngưng hay giảm rụng tóc vì di truyền. Cũng có thể điều trị bằng laser, hoặc chích thuốc.

2. Bệnh, giải phẫu, mất cân. Khi cơ thể bị đè nén, như khi phải chống lại nhiễm trùng hay phục hồi sau khi giải phẫu, tóc sẽ bị rụng nhiều bởi vì cơ thể không thể ứng phó nhiều vấn đề nghiêm trọng cùng một lúc. Khi cơ thể gặp phải vấn đề quá căng thẳng, nó sẽ tập trung mọi tài nguyên trong cơ thể để đối phó và giảm bớt tài nguyên cho những hoạt động khác.

3. Căng thẳng về cảm xúc. Sự đau buồn hay căng thẳng về tâm lý cũng có thể gây rụng tóc. Nhiều phụ nữ bị rụng tóc rất nhiều sau khi ly dị, người thân chết đi, hay bị mất việc làm. Những người làm nghề chăm sóc cho người già yếu tàn tật cũng dễ bị rụng tóc. Người làm ăn thất bại, bị phá sản, cũng bị rụng tóc. Trong những trường hợp này, nên tìm tới tham khảo với các bác sĩ về tâm thần hay bác sĩ tâm lý. Nếu căng thẳng được giải tỏa, hoặc nếu tìm được cách kiểm soát cảm xúc, tóc sẽ mọc lại bình thường.

4. Mất cân bằng tuyến giáp. Tuyến giáp có hình con bướm nằm ở cổ, có nhiệm vụ quan trọng hoạt động của cơ thể, bao gồm cả sự việc phát triển và bảo trì các chân nang tóc. Hormone tiết ra từ tuyến giáp không đủ sẽ đưa tới rụng tóc cũng giống như bị căng thẳng. Nhưng nếu tuyến giáp hoạt động quá mạnh, tóc cũng bị rụng. Phụ nữ thường gặp vấn đề về tuyến giáp nhiều hơn nam giới. Hiện nay có thuốc giúp điều hòa hoạt động tuyến giáp và vì vậy chấm dứt rụng tóc do tuyến giáp gây ra.

(còn tiếp)

DALLAS BLOOMS

7/3 tới 8/4. Thuởng lãm hoa xuân với trên 500,000 hoa của 120 loại, trong đó có 350,000 hoa tulip màu sắc rực rỡ. Ngoài ra còn có cây Yoshino Cherry Trees và Azaleas (hoa đỗ quyên) nở vào giữa tháng 3

Địa điểm: The Dallas Arboretum and Botanical Garden, 8525 Garland Rd, Dallas TX 75218.
Điện thoại: 214-515-6615.
Giá vé: \$22, trẻ em \$13.

DALLAS ST. PATRICK'S DAY PARADE & FESTIVAL

16/3. Lễ hội nhân ngày St. Patrick Day với diễu hành, 90 xe hoa, nhiều ban nhạc

Địa điểm: Movie Trading Company, 5809 Greenville Ave, Dallas TX 75206.
Giá vé: miễn phí.

MCKINNEY ST. PATRICK'S DAY BEER WALK

16/3. Lễ hội St. Patrick Day với rất nhiều beer hơi, nước trái cây lên men, nước có gas ... Có rất nhiều địa điểm bán beer trong khu đi dạo ở downtown

Địa điểm: Historic Downtown McKinney, 111 N. Tennessee St, McKinney TX 75069.
Giá vé: \$35.

Ruộng dưa hồng ở
Diên An

Tô canh dưa hồng

“Trách ai trồng đám dưa hồng
Anh ăn mát dạ mát lòng quên em”

ĐÀO T. THANH TUYẾN
(bài và hình)
SAIGON, VN

Tôi không hiểu câu ca dao như một lời trách cứ nhẹ nhàng xảy ra trong tình huống như thế nào; nhưng quả thật, ai có một tuổi thơ đã từng được ăn món canh dưa hồng Mẹ nấu, chắc chắn không bao giờ quên được cái “mát lòng, mát dạ” thú vị của món này!

Dưa hồng, có nơi gọi dưa hường là một loại dưa giống như dưa hấu tròn, nhưng trái nhỏ hơn, ăn khi còn xanh.

Hạt giống để trồng dưa hồng nhỏ hơn hạt giống dưa hấu, màu trắng,

mỏng vỏ hơn. “Trời nắng tốt dưa, trời mưa tốt lúa”, tùy theo mùa màng thời tiết, qua mùa mưa người nông dân bắt đầu trồng dưa hồng. Nếu ngày xưa, người ta cày xới đất, rải phân bò, cuốc lỗ trĩa hạt, bỏ rơm cho dây dưa bò thì bây giờ người ta làm luống, bỏ phân, trải bạt nylon thẳng hàng, rồi trĩa hạt theo từng lỗ (bạt nylon giữ ẩm, phân cho đất và không có cỏ). Khoảng 20 ngày có bông nách (bông đực), việc thụ phấn cho hoa hoàn toàn tự nhiên, bông nụ sau 23 ngày thành trái, giáp tháng là thu hoạch, 2 tháng

dọn dẹp phá dây, làm đọt mới.

Tô canh dưa hồng của má

Dưa hồng thường là nấu canh. Trái non, hạt còn non hay không có hạt, gọt vỏ, băm xắt ra nấu canh. Nếu dưa già phải bỏ ruột, vì hạt cứng.

Hồi đó mỗi lần Má đi chợ mua dưa hồng về, lũ chúng tôi xúm xít xung quanh, háo hức chờ Má băm xắt phần bên ngoài trái dưa xong, giành nhau phần ruột. Ruột dưa hồng có vị chua chua, ngọt ngọt, lạt lạt và đặc biệt là mát

miệng. Cặp miếng ruột dưa hồng vừa ăn vừa nhẹ hột là hương vị của tuổi thơ hồn nhiên, trong trẻo, thật khó quên.

Canh dưa hồng đặc biệt phải nấu với cá hay tôm (tôm khô hay tôm tươi đều được). Người nhà quê thường nấu canh dưa hồng với cá rế (một loại cá nhỏ như cá cơm). 2 thứ này đều rẻ. Vào mùa dưa hồng cũng là mùa cá, nấu canh với cá nào cũng ngon, như cá hồng, cá sơn, cá hồng, cá nục, cá cơm môm (là loại cá cơm bé tí xíu, màu trắng trong)... Chả cá thác lác cũng là nguyên liệu nấu canh dưa hồng ngon tuyệt vời!

Ngày xưa Má tôi không nấu canh dưa hồng với thịt vì bà bảo là nồi canh sẽ bị chua.

Nấu canh dưa hồng, tuy đơn giản nhưng phải rất khéo, chỉ cho sôi trên bếp khoảng 1, 2 dạo, bắc nồi canh xuống khi miếng dưa vẫn còn màu đục, đập nắp lại đến khi ăn mứt ra tồ, miếng dưa trong là vừa. Nếu để sôi lâu quá miếng dưa có màu trong, thì đến khi mứt ra sẽ bị nhão nhột. Má tôi kể chuyện, ngày xưa các bà mẹ chồng nhà quê muốn thử tài con dâu khi về nhà chồng thường kêu nấu canh dưa hồng, nhìn bát canh mứt ra bà mẹ chồng đánh giá con dâu có khéo léo, giỏi giang hay không (!).

Trong món canh chay, dưa hồng nấu với nấm.

Dưa hồng còn để muối chua. Người ta muối những trái dưa hồng còn non. Dưa muối ăn sống hay kho thịt rất ngon. Món thịt kho dưa hồng có sự hòa quyện qua lại của thịt và dưa. Nếu trái dưa thấm vị ngọt và béo của thịt thì ngược lại, miếng thịt thấm vị chua của dưa muối. Ăn không bị ngán.

Ngoài ra dưa hồng muối chua còn kho với cá nục, có vùng người ta kho với cá ngừ.

“Mướp non nấu với ếch đồng

Cá nục kho với dưa hồng mới ngon”

Canh dưa hồng ăn rất mát. Vào mùa hè, Má tôi hay nấu canh dưa hồng. Vị đậm đà của tôm khô, hay vị ngọt của cá cộng thêm vị giòn ngọt của dưa, thành một món canh đơn giản mà ngon. Ai đã từng ăn rồi, rất khó quên!

Ở miền Trung, vùng trồng dưa hồng, dưa hấu nổi tiếng là Phan Rang. Vào mùa dưa hấu, người ta lại cất những trái dưa hấu non nấu canh, cũng gọi là dưa hồng nhưng không thể nào sánh được như dưa hồng chính hiệu.

Ở Nha Trang ngày xưa (hơn 20 năm trước) có vùng trồng rau nổi tiếng là Phước Hải luôn có dưa hồng từ mùa nắng đến mùa mưa. Mùa nắng cả ruộng dưa hồng xanh mướt, mùa mưa dưa hồng “gá” lên các giống kiệu nên chợ lúc nào cũng có dưa hồng.

Đúng mùa, ra chợ nhìn những rổ dưa hồng tươi non bày ở hàng rau lại thêm tô canh ăn mát miệng. Mua ít dưa hồng, xong tôi tạt qua hàng cá tha hồ chọn cá tươi để nấu. Canh dưa hồng là một món ăn không bao giờ chán của người dân nơi đây. Lâu không ăn lại thêm!

Trái mùa, thỉnh thoảng mới thấy rổ dưa hồng, tôi mừng như gặp lại cố nhân.

Đi tìm trái dưa hồng ngày xưa

Bẵng đi một thời gian khá lâu khi mà vùng trồng rau khu Phước Hải, Nha Trang đã thành nhà phố san sát, thú thật, thèm tô canh dưa hồng, tôi không biết mua ở đâu.

Mới đây, tôi biết thêm một loại giống như dưa hồng nhưng ăn khác hẳn mà nhiều người cũng gọi nó là dưa hồng. Về hình thức, trái không tròn như dưa hồng xưa mà hơi bầu, vỏ xanh, trông rắn chắc, cuống to khỏe. Người ta còn gọi dưa này là dưa hấu nụ hay dưa canh. Có 2 màu

Dưa hồng truyền thống còn nhỏ

trắng và xanh (như dưa hấu).

Tôi tìm đến vùng trồng dưa hồng, một nhà vườn cho biết, dưa nụ này là giống mới nhưng có mặt trên thị trường cũng khá lâu rồi. “Hồi mới đưa ra chợ, người ta chưa quen nên bán ít được, sau ít ai trồng dưa hồng “truyền thống”, người ta bắt đầu chuyển sang ăn dưa này. Đặc biệt, dưa hồng “truyền thống” không làm món xào được vì mềm, bỏ, nhưng dưa hồng mới này xào ăn rất ngon”.

Thấy tôi cứ tiếc mãi trái dưa hồng xưa, chủ vườn mách tôi một nơi vẫn còn vài nhà vườn trồng dưa hồng “truyền thống”.

Tôi mua mấy trái dưa hồng “đời mới” về nấu canh với tôm. Trái dưa có phần ruột bên trong rất non và phần thịt bên ngoài chắc. Tôi tra Google thấy người ta cắt thành từng cục nhỏ nấu với tôm viên. Là tôm nõn trộn với giò sống, đánh nhuyễn rồi về viên nấu canh dưa hồng. Tôi nấu 2 cách, cắt dưa thành cục nấu với tôm, cho sôi

Dưa nụ hay dưa canh (dưa hồng đời mới)

nhiều dạo nhưng miếng dưa không mềm lắm, không như dưa hồng xưa nếu để sôi lâu vậy, miếng dưa sẽ nát ngấu. Tôi nêm lá é vào nồi canh làm dậy mùi thơm, nhưng có lẽ chưa quen nên tôi thấy nó không bằng nồi canh dưa hồng ngày xưa ăn tới đâu mềm và mát miệng tới đó.

Tôi nấu tiếp nồi canh khác với cách cắt dưa thành cọng, nêm hành ngò. Dưa mau mềm, nhưng vẫn không bằng tô canh dưa hồng xưa.

Tôi thử làm món xào, chỉ xào tỏi, nêm hành ngò, ăn cũng lạ miệng.

Trái dưa hồng đời mới không như ý khiến tôi phải bỏ công đi tìm trái dưa hồng xưa.

Ở Diên Khánh quê tôi, nếu vùng Diên Sơn, Diên Điền người ta trồng dưa hồng “đời mới” thì chỉ duy nhất làng Võ Kiện, Diên An trồng dưa hồng “truyền thống”. Khi phát hiện ra các ruộng dưa hồng này, những buổi sáng đạp xe thảnh thưởng tôi lại tạt vào “thăm” dưa

hồng. Theo dõi những luống dưa từ khi chúng bắt đầu có bông nách, bông nụ, rồi thành trái, nhìn người nông dân cặm cụi trên ruộng kéo dây dưa cho chúng khỏi bò xuống rãnh nước, xa xa là núi Chín Khúc mờ ảo trong sương rồi rõ dần khi nắng lên, nhìn quanh một màu xanh, chỉ có tiếng chim kêu, lá hát cảm nhận vùng quê mình thật đẹp, bình yên.

Tôi coi trên YouTube, người ta lấy dưa hấu non, nhỏ trái, bằm phần thịt nấu thành tô canh dưa hồng giống như ngày xưa và họ vẫn gọi là canh dưa hồng hay dưa hường mà không là canh dưa hấu!

“Mẹ mong gả thiệp về vườn

Ăn bông bí luộc, dưa hường nấu canh”

Món ăn hiền lành và đơn giản như ước mơ của bà mẹ quê chỉ mong đời con gái của mình được bình an, suôn sẻ, bởi phận gái mười hai bến nước biết rơi vào bến đục hay trong?

ĐTTT

giữ trẻ ...
sang tiệm ...
share phòng ...
lão hiếm ...
tim thợ ...
cái gì cũng có,
mà sao thiếu món
chuột rang muối
vậy chời?

tre PHƯƠNG TIỆN TIM KIẾM TỐT NHẤT...

Bây giờ thì khó mà lạc lối. Hệ thống định vị (navigation systems) đã thành tiêu chuẩn trên nhiều xe hơi cũ, mới - và dưới dạng máy hoặc ứng dụng GPS độc lập (như Waze và Google Maps) có thể tải miễn phí xuống điện thoại. Tất cả đều chỉ đường từng chặng và dữ liệu giao thông để giúp bạn tìm ra đường tốt nhất và nhanh nhất tới bất cứ nơi nào. Tuy nhiên, một số tốt hơn những cái khác, tùy theo mức độ ưu tiên và ngân sách của bạn. Dưới đây, xin giải thích các điều hướng khác nhau để giúp bạn quyết định thứ nào phù hợp.

Hệ thống định vị

BUILT-IN NAVIGATION

Hệ thống định vị được tích hợp vào màn hình trên xe, và có trên hầu hết các xe hơi mới (tiêu chuẩn hay tùy chọn).

Ưu điểm: Cung cấp hướng dẫn dễ nhìn mà không gây mất tập trung. Dùng camera và kỹ thuật khác để nâng cao hướng dẫn, như chiếu lên kính chắn gió trước người lái.

Nhược điểm: Các menu phức tạp và voice commands quá cụ thể (như ở một số xe Hyundai) có thể gây nhầm lẫn và khó chịu khi sử dụng. Có thể là một phần của gói tùy chọn phải trả thêm tiền để mua, và một số tính năng điều hướng cao cấp có thể làm tăng giá xe lên hàng ngàn đô la.

GPS ĐỘC LẬP

Một máy độc lập của các công ty như Garmin hoặc TomTom gắn vào bảng điều khiển hoặc kính chắn gió và đưa ra chỉ dẫn từng chặng trên màn hình. Máy này lý tưởng cho người sở hữu xe cũ có hệ thống định vị tích hợp lỗi thời hoặc xe không có màn hình, và người không muốn sử dụng điện thoại để chỉ đường.

Ưu điểm: Ngoài khả năng chỉ đường, GPS độc lập có thể hoạt động như một màn hình thông tin giải trí, ghép nối (pairing) với điện thoại để biết thông tin cập nhật về giao thông và gọi điện thoại qua micro và loa built-in. Một số models còn có camera chiếu hậu.

Nhược điểm: Chúng đắt tiền (khoảng \$100 đến hơn \$300) và khiến bảng điều khiển trở nên lộn xộn. Việc cập nhật bản đồ cũng có thể bị tính thêm tiền.

NAVIGATION APPS

Các ứng dụng như Google Maps và Waze, hiện lên bản đồ và chỉ đường từng chặng bằng giọng nói trên điện thoại của bạn.

Ưu điểm: Chúng miễn phí và còn cập nhật thông tin về việc đóng đường và kẹt xe. Waze còn thông tin (do người dùng cung cấp) về vị trí ổ gà, nguy hiểm trên đường, chỗ làm đường. Trên xe được trang bị Android Auto hoặc Apple CarPlay, một số ứng dụng này có thể hiện lên trên màn hình trong xe.

Nhược điểm: Email, trò chuyện và các thông báo trên điện thoại của bạn có thể gây mất tập trung và che khuất một phần màn hình. Nếu app không hoạt động với Android Auto và Apple CarPlay, bạn sẽ cần mua giá đỡ điện thoại và gắn điện thoại của mình vào tableau xe để giữ điện thoại ở vị trí cố định ngang tầm mắt.

Tân trang nhà cửa

Có nhiều cách để thay đổi diện mạo căn nhà của bạn; từ những dự án tân trang lớn cần nhiều thời gian và tiền bạc, cho tới những nâng cấp nhỏ, đơn giản, tiết kiệm có thể hoàn thành xong trong một đến hai ngày.

■ **Tạo sự đối xứng cho mặt tiền nhà.** Sự đối xứng không chỉ bắt mắt mà còn là cách đơn giản để sắp xếp, bài trí đồ vật. Dùng cách này để lắp đặt các thiết bị chiếu sáng như đèn cửa trước hay chậu trồng cây để tạo nên lối vào thân thiện và tô điểm cho không gian. NGUỒN: NICHE HOMES.

■ **Sơn màu cửa trước.** Cửa trước của căn nhà là tâm điểm thu hút ánh nhìn từ ngoài đường vào. Khi lựa được màu phù hợp sẽ giúp làm mới không gian khá hiệu quả. Không chỉ mang tính thẩm mỹ, màu sắc cửa trước đôi khi còn giữ vai trò quan trọng với phong thủy của ngôi nhà. NGUỒN: MARTHA STEWART

■ Số nhà, khoá cửa ra vào và hộp thư treo

tuồng là những thứ có thể tạo thêm phong cách và nét đẹp cho vẻ ngoài căn nhà của bạn. Tuy nhiên, nếu những món đồ này cũ kỹ hay bị dơ sẽ khiến không gian kém bắt mắt. Việc làm sạch hoặc thay mới những món đồ kể trên là cách đơn giản và nhanh chóng để làm mới căn nhà. NGUỒN: A TIDY MIND.

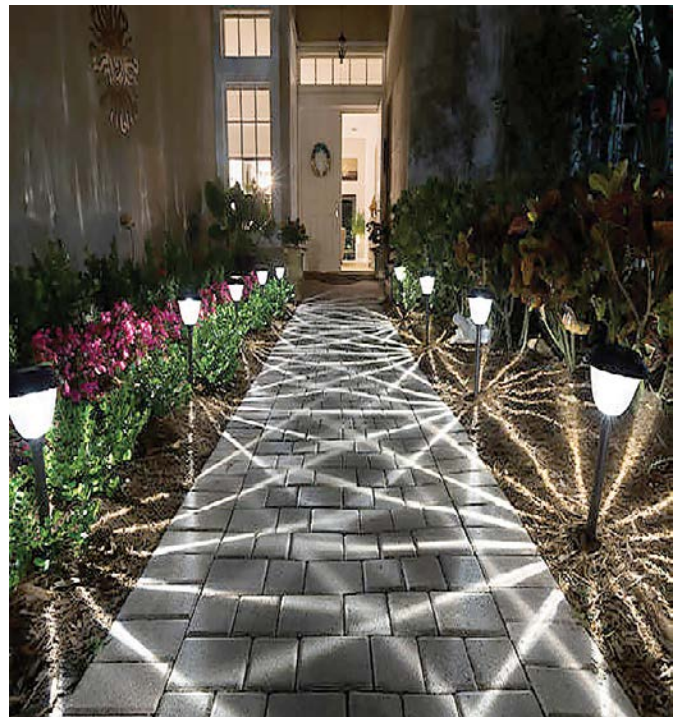
■ **Lắp bồn hoa** (window box). Bồn hoa treo ngoài cửa sổ sẽ mang đến màu sắc và sự quyến rũ cho mặt tiền căn nhà. Bồn hoa có chất liệu đồng hoặc sắt tạo nét truyền thống; bồn hoa gỗ được phủ sơn sẽ mang lại cảm giác một ngôi nhà vườn yên bình. NGUỒN: HOUZZ

■ **Trang trí hiên nhà với ghế ngồi.** Tạo cảm giác thân thiện cho căn nhà bằng cách đặt thêm ghế ngồi ở cửa trước. Với không gian rộng, có thể đặt băng ghế lớn kèm các phụ kiện như thảm, gối tựa và bàn. Ghế nhỏ hoặc ghế dài đặt ở hiên nhà dùng làm nơi nghỉ ngơi hoặc thuận tiện để tháo giày dơ, thích hợp cho diện tích nhỏ hẹp. NGUỒN: PINTEREST.

■ **Lắp đèn chiếu sáng.** Đèn có tác động đáng kể đến diện mạo căn nhà, đồng thời mang đến sự an toàn. Có thể lắp đèn để tạo điểm nhấn cho cây cối, cửa nhà hay lối đi. Loại đèn dùng năng lượng mặt trời rất dễ lắp đặt và tiện ích. NGUỒN: ISTOCK.

Máy cắt cỏ tự hành

Chăm sóc, cắt tỉa hoa cảnh quanh nhà là một thú vui nhẹ nhàng. Nhưng cắt cỏ lại khác, đây là một công việc khá mệt mỏi, nhất là đối với người lớn tuổi. Vì vậy đã có nhiều loại máy cắt cỏ tự hành được sản xuất trong mấy năm qua.

Mới đây, hãng Segway đã trưng bày một loại máy cắt cỏ tự hành được trang bị trí tuệ nhân tạo giúp xác định đường ranh của khu cỏ cần cắt và một phần mềm để người sử dụng điều chỉnh đường ranh nếu cần. Loại này còn được trang bị camera để giúp định vị máy đúng tới từng centimet. Camera còn giúp máy tránh những chướng ngại bao gồm cây to, bụi rậm, lề đường, trẻ con hay súc vật có trong khu cỏ cần cắt. Máy chạy theo kiểu zigzag để cắt vòng đầu, sau đó đổi góc độ để cắt lại bảo đảm tất cả cỏ đều được cắt qua.

Máy chạy bằng điện và tự chạy về trạm sạc khi gần hết pin và một phần mềm trên điện thoại cũng giúp người sử dụng kiểm tra mức điện còn trong máy.

Loại robot cắt cỏ Navimow I Series này sẽ được bán với giá \$999 với khả năng cắt được khoảng gần 1/8 acre cỏ (khoảng 500 mét vuông) cho mỗi lần sạc điện.

Camera an ninh

Hãng chuyên sản xuất camera an ninh Abode Systems mới giới thiệu một loại camera mới có nhiều khác biệt so với các loại camera trước đây. Loại Abode Edge Camera này là loại đầu tiên được thiết kế với công nghệ trí tuệ nhân tạo với tầm cảm ứng wifi lên tới 1.5 mile. Hơn nữa tín hiệu từ camera này còn có thể xuyên qua các vật cản để đạt tới điểm kết nối được thiết đặt. So với các loại camera an ninh trước đây, loại này có tầm hoạt động xa gấp 10 lần và có diện tích phủ sóng cao gấp 100 lần.

Điểm khác biệt nhất là thay vì gắn vào vách ở phía trước hay chung quanh nhà với ống kính quay ra phía ngoài, loại camera này lại được gắn xa ở phía ngoài, trên hàng rào hay cây cối, và ống kính quay về phía nhà. Như vậy việc quan sát động tĩnh chung quanh nhà sẽ tốt hơn.

Abode camera có pin điện hoạt động được 1 năm cho mỗi lần sạc và hệ thống trí tuệ nhân tạo sẽ giúp tuyến lựa những di động đáng ngờ, nhận diện khuôn mặt để báo động và thu lại hình ảnh. Nếu không có bất cứ gì di động, máy sẽ tự động ngủ để tiết kiệm điện.

Máy đang được bán với giá \$200.

NI LỜI NẾU CHUYỆN NHƯNG CÓ THẬT!

Ngày trùng kỳ lạ

Những người sinh vào ngày nhuận 29 tháng 2 (Leap day) trong năm nhuận đã là một chuyện đặc biệt nhưng mẹ con bác sĩ Kai Sun tại North Carolina mới càng đặc biệt hơn. BS Kai sinh đúng vào ngày nhuận 40 năm trước và ngày sinh nhật lần "thứ 10", cô lại sinh con gái trùng ngày nhuận vừa qua. Xác suất sinh đúng ngày nhuận là 1 phần 1,461, còn cả hai mẹ con sinh trùng ngày nhuận chắc cả triệu gia đình mới có một.

Nơi trú ẩn bất khả

Một thanh niên tại Ba Lan đã bị cảnh sát bắt sau khi đưa "bạn" về nhà mình. Người bạn của thanh niên này là một chú ngựa và khi hàng xóm thấy anh đang ì ạch đưa con ngựa này lên phòng anh ở tầng 3 khu chung cư nên gọi cho cảnh sát. Té ra cậu ta ăn trộm con ngựa mang về "nhà" giấu. Nhưng kẹt là đây lại là căn nhà chung, có vô số camera chạy bằng cơm!

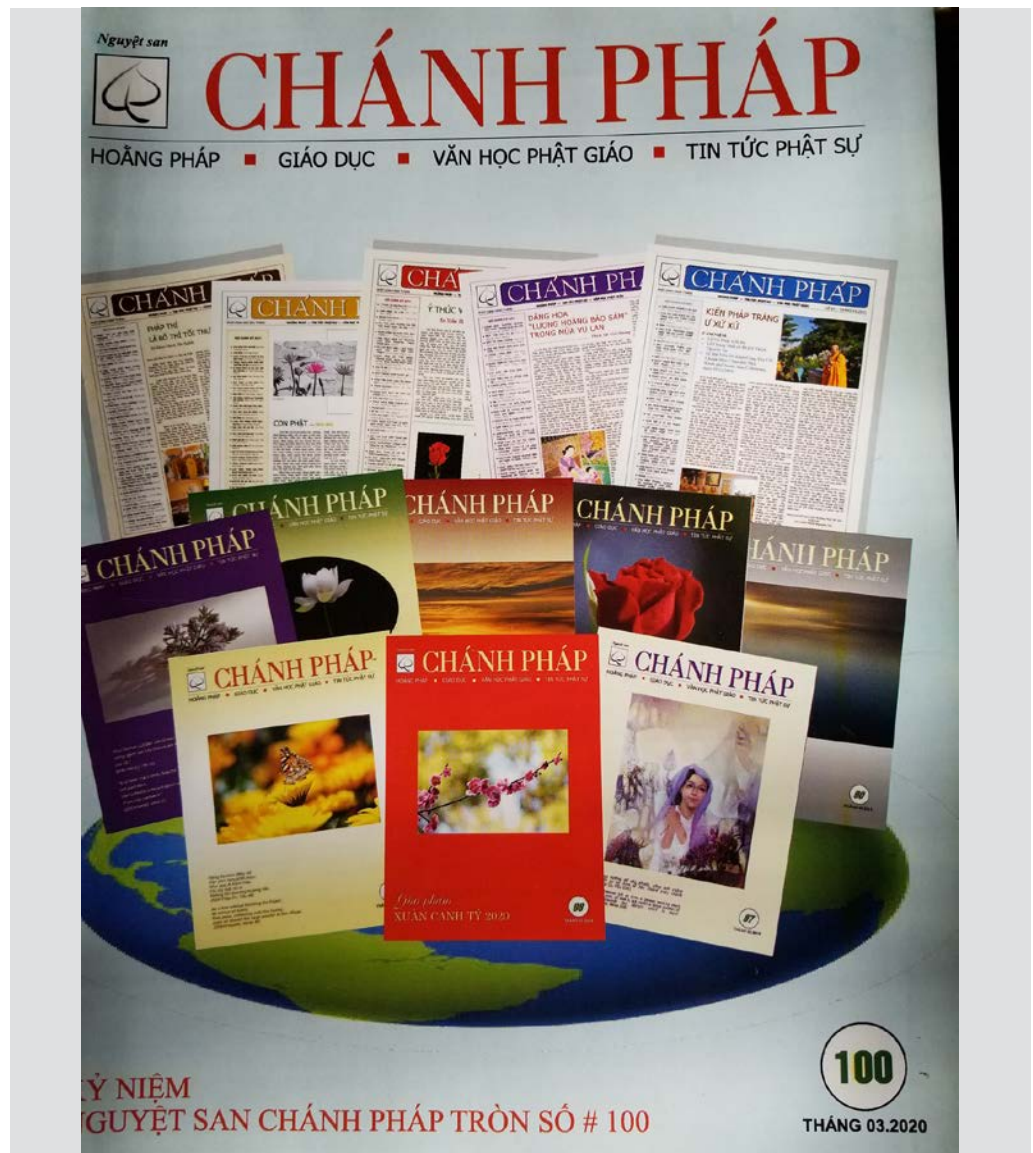
Lý đại đào cương

Trong 36 kế thì Việt Nam vừa áp dụng binh pháp Lý đại đào cương, tức "mặn chết thay đào". Theo tin trong nước thì kể từ sau vụ 4 tiếp viên hàng không bị phát hiện vận chuyển ma túy từ Pháp về Việt Nam, đến nay thì cơ quan công lực Việt Nam đã bắt giữ 502 tồng phạm trong đường dây buôn ma túy lớn nhất, đến hàng tỉ đô la tại Việt Nam cho đến nay. Tuy nhiên phe của 4 cô (đào) hàng không thì không nghe nói đến vì gốc bự, còn băng đảng của "mặn" bị mẫn thịt tươi bời.

Báo Chánh Pháp ra đời số đầu tiên vào tháng 5 năm 2009, ban đầu được in trên giấy bồi, khổ lớn 10.75” x 13. Tháng 11 năm 2011 thì chuyển qua bộ mới thành tạp chí, đóng bìa màu giấy láng với 88 trang và ra hàng tháng.

Tạp chí Chánh Pháp (kỷ niệm tròn 100 số)

Bộ sưu tập

Báo Chánh Pháp

TIỂU LỤC THÂN PHONG
(bài và hình)
GEORGIA, USA

Chánh Pháp vốn là tờ báo Phật giáo nhưng đã vượt qua sự gò bó hạn hẹp của tôn giáo để chuyển tải văn hóa nghệ thuật, văn học thơ ca. Chánh Pháp chủ trương duy trì, giữ gìn và phát triển tiếng

Việt ở hải ngoại, truyền bá văn hóa và lịch sử dân tộc, quan hoài vận mệnh quốc gia, thông qua tờ báo để thực hiện việc giáo dục theo quan điểm triết học và thẩm mỹ Phật giáo. Chánh Pháp với tôn chỉ tôn trọng và nói lên sự thật,

tất nhiên là với phương pháp mềm dẻo, uyển chuyển nhưng quyết tâm. Với thời gian tồn tại chưa phải là dài lâu nhưng Chánh Pháp đã góp phần hồng truyền Phật pháp, giữ gìn bản sắc văn hóa và ngôn ngữ Việt ở hải ngoại.

Thế là tờ báo Chánh Pháp cũng đã được 15 tuổi, 15 năm vất vả tồn tại ở hải ngoại là nhờ công sức, tâm lực của nhà văn Vĩnh Hảo, cộng với sự góp bài của một số tu sĩ và cư sĩ. Anh vừa là chủ báo, chủ bút, dàn trang, phát hành ... làm tất cả mọi việc. Mặc dù với danh nghĩa là tờ báo của GHPGVNTN hải ngoại nhưng nó tồn tại trong sự thờ ơ của Giáo hội và các chùa, nếu không có anh Vĩnh Hảo thì chắc chắn tờ báo đã chết từ lâu.

13 năm qua, nhà văn Vĩnh Hảo đã dành biết bao nhiêu tâm huyết để duy trì tờ Chánh Pháp, một tờ báo Phật giáo trong 1 cộng đồng Phật giáo Việt ít ỏi ở hải ngoại là cả một vấn đề lớn. Phật giáo Việt Nam ở hải ngoại chỉ duy nhất có tờ Chánh Pháp, đây là cơ quan ngôn luận,

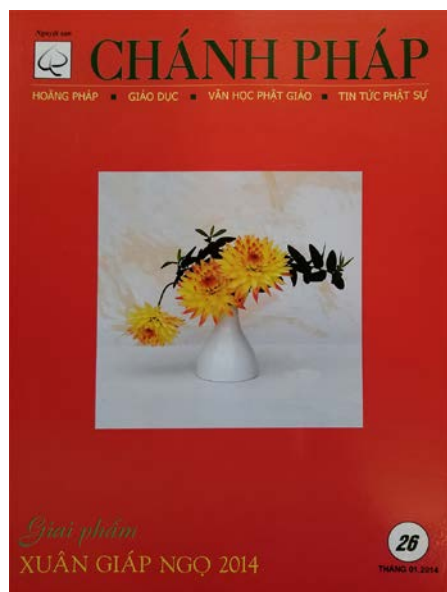
là phương tiện hoàng pháp, truyền bá Phật pháp, duy trì truyền thống văn hóa và giáo dục của dân tộc ở hải ngoại. Trên tờ Chánh Pháp, ngoài những bài có tính chất tôn giáo còn có một số trang nhất định dành cho văn học nghệ thuật. Nhà văn Vĩnh Hảo đã mạnh dạn khai mở với tư tưởng phóng khoáng ... Anh đã cho đăng nhiều truyện ngắn, thơ, văn hay của nhiều tác giả trong và ngoài nước. Anh không câu nệ hay cứng nhắc trong việc chọn bài và không gò ép chỉ nội vấn đề tôn giáo. Anh chủ trương thông qua Chánh Pháp để truyền bá Phật pháp, duy trì truyền thống văn hóa, ngôn ngữ và giáo dục Việt ở xứ người. Chánh Pháp không chỉ là phương tiện để hoàng pháp, không chỉ những bài có

tính nội điển mà còn có cả ngoại điển. Tất nhiên trên Chánh Pháp không chỉ có toàn bài hay, thậm chí còn có những bài rất dở, dở thậm tệ nhưng vì ở vào cái thế không thể không đăng. Có những bài của các vị chức sắc trong giáo hội viết quá dở, tuy xuất gia nhưng còn hám cái danh thi sĩ hay văn sĩ, những bài quá kém đó làm cho nhà văn Vĩnh Hảo khó xử, bỏ đi không được đành phải bảm bụng đăng và hy vọng độc giả tinh tế sẽ nhận ra.

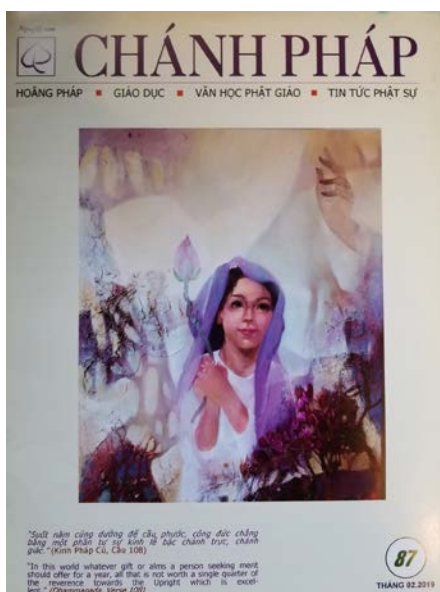
Phật giáo Việt Nam tại hải ngoại (riêng ở Mỹ) có đến mấy trăm ngôi chùa và chỉ có mỗi tờ Chánh Pháp nhưng số chùa đặt báo hay ủng hộ báo chỉ đếm trên đầu ngón tay. Các chùa thờ ơ không quan tâm, thậm chí nhiều chùa không hề biết có sự tồn tại của tờ báo này. Các chùa có thể

bỏ ra một số tiền lớn để rước tượng La Hán, sư tử Trung Hoa, pháp khí Đài Loan, đèn đá Nhật Bản ... về trưng nhưng không bỏ ra 1 đồng để ủng hộ Chánh Pháp. Các chùa và tu sĩ vẫn thường nói rộng truyền Phật pháp, giữ gìn truyền thống văn hóa dân tộc, duy trì tiếng Việt và giáo dục nơi hải ngoại nhưng thờ ơ với tờ báo Chánh Pháp, trong khi tờ báo là sự truyền bá Phật pháp, giữ gìn truyền thống dân tộc, duy trì ngôn ngữ một cách hiệu quả và cụ thể nhất. Không lẽ hoàng pháp, giữ gìn truyền thống, duy trì ngôn ngữ dân tộc bằng tượng La Hán, sư tử Trung hoa, pháp khí Đài Loan, đèn đá Nhật Bản?

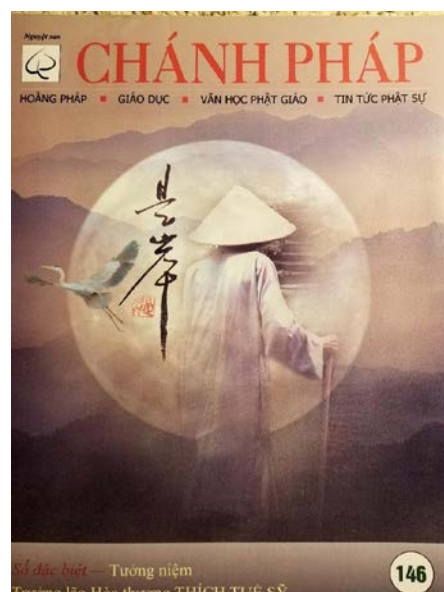
Việc chùa Việt trưng sư tử Trung Hoa cũng là một vấn đề buồn cười, không lẽ các chùa và các

Tạp chí Chánh Pháp, số báo xuân

Tạp chí Chánh Pháp (số chuyên đề)

Tạp chí Chánh Pháp

ĐẠI TÁ HOÀNG CƠ LÂN

Kỷ niệm về đời lính Dù

TRẦN VŨ dịch thuật

Sau phỏng vấn cựu đại tá Hoàng Cơ Lân nguyên giám đốc trường Quân y VNCH của báo Pháp “Guerres & Histoire” số tháng 2-2024, tuần san Trẻ giới thiệu đến bạn đọc một chương hồi ký của vị đại tá đã làm y sĩ trưởng lâu năm nhất của sư đoàn Dù (1965-1970). Tuy đã 92 tuổi nhưng đại tá Hoàng Cơ Lân vẫn minh mẫn và giữ nguyên ký ức lồng lộng của những ngày còn là tân khóa sinh thực tập các saut nhảy dù. Vị đại tá cũng cho biết Nhảy dù đã từng có một lời nguyện...

[TRẦN VŨ]

Lính Việt của Tiểu đoàn 2 Nhảy dù Lê dương (2e BEP)

Tiếng chuông báo hiệu reo vang, hai tay vịn cửa đẩy người tung ra khỏi máy bay, một lần gió mạnh thổi vào mặt và cảm giác như bị cuốn trong một cơn gió lốc, rồi người bị giật thẳng lên và sau vài cái đong đưa, dù mở lớn từ từ đưa ta xuống đất giữa sự im lặng của không gian. Ai đã từng qua những giây phút này mới hiểu được cái cảm giác đặc biệt nó làm cho người lính Nhảy Dù không hoàn toàn giống những người khác. Cho đến ngày hôm nay, tôi chưa bao giờ hối hận đã chọn binh chủng danh tiếng này cách đây hơn 40 năm, và đã được đội mũ đỏ phục vụ 13 năm trời thật là huy hoàng. Hồi còn là sinh viên Y khoa, luật lệ Trường Quân Y cho phép những ai đã học được hai khóa quân sự căn bản tại Trường Võ Bị Quốc Gia Đà Lạt được đi học để lấy bằng Nhảy Dù. Cho nên một buổi đẹp trời cuối niên học 1955, tôi đã đến trình diện tại căn cứ Nhảy Dù Bà Quẹo (sau này trở thành Bộ Tư lệnh Sư

đoàn Nhảy dù VNCH). Ông đại tá Pháp, chỉ huy trưởng căn cứ, ngực đeo đầy huy chương, duyệt xét toán chúng tôi và nhìn mỗi người với đôi mắt đăm đăm dưới hai hàng lông mày rậm rạp. Trả lời một câu hỏi của ông, tôi đã thưa: “*Oui, mon colonel*”, và bèn được ông ta chỉnh lại: trong Nhảy Dù, chúng tôi không thích chữ *Oui* (tạm dịch là vâng) vì nó không hiện ngang, anh phải trả lời bằng câu “*Bien, mon colonel*”, chúng tôi là anh đã hiểu và thông suốt lệnh vừa ban ra. Ngay phút tiếp xúc đầu tiên đó, tinh thần đặc biệt của binh chủng đã được bộc lộ, và khi về doanh trại, một dòng chữ viết trên tường làm cho

chúng tôi hiểu là chúng tôi không đăng vào một binh chủng bình thường mà tình nguyện gia nhập một tổ chức quân sự đặc biệt: “*Quân nhân Nhảy Dù, anh phải làm quen với gian khổ vì nghiệp của anh là phải hy sinh*” (*Parachutiste, tu dois apprendre à souffrir car tu es fait pour mourir*). Sau này, trong những năm sống chung với những chiến hữu mũ đỏ, tôi luôn luôn tìm thấy nơi họ tinh thần mạo hiểm, thích chiến đấu và coi thường cái chết của tuổi đôi mươi.

Thật vậy, tuổi trẻ thích được hướng dẫn và chỉ huy, nhiều người và nhiều cấp lãnh đạo đã nhầm lớn khi chỉ biết

mang những bánh vẽ như tiền bạc và thụ hưởng để nói chuyện với thanh thiếu niên. Sau 2 tuần huấn luyện hành xác, đến ngày đi Nhảy thật sự. Hồi đó máy bay vận tải toàn là C47 Dakota, có chiếc thân và cánh còn sơn đen vì đã tham dự những phi vụ đêm trên chiến trường Điện Biên Phủ. Phi hành đoàn gồm Pháp và Việt, riêng cá nhân tôi thì hồi hộp và lo sợ hết chỗ nói! Dù đeo lưng trong những năm đó đều là loại dù T7, kiểu đã có từ Đệ nhị Thế chiến. Những loại dù như TAP 660 của Pháp và T10 của Mỹ, an toàn hơn và êm hơn, chỉ được sử dụng kể từ 1961-1962. Với kiểu T7, lá dù được

kéo ra trước và mở tung bởi sức gió của cánh quạt máy bay. Các bạn hãy tưởng tượng: sau khi rút độ 30 thước như một cục đá, sức nặng của người bạn lên khoảng 150 đến 200 ký lô, dù bọc và giật ngược bạn lên, mắt bạn nổ đom đóm, và nếu đai dù không được siết đàng hoàng thì ngực và vai sẽ tím bầm. Một sự cải tiến khá lớn đã được thực hiện với những loại TAP 660 và T10: khi nhảy, dây dù được kéo ra trước và lá dù chỉ mở ra sau, bởi sức nặng của người nhảy chứ không phải vì gió máy bay thổi. Cho nên loại dù này ít bị cụp hơn là loại T7; nhảy với một độ cao 400 thước, mình chỉ còn vài giây đồng hồ để mở dù bụng nếu dù lưng

không mở... Dù T7 hồi đó nguy hiểm hơn thật: trong thời kỳ vàng son của dù này (trước 1961-1962), kinh nghiệm bản thân cho biết là mỗi khi một tiểu đoàn (500 người) nhảy hành quân, luôn luôn có một người chết vì dù không mở. Khi nhảy saut đầu, tôi không may bị gió thổi ngang khi chạm đất và bị gãy bàn chân phải, tôi buồn và thất vọng muốn khóc lên được ...

Hai tháng sau, tức 3 tuần bó bột và một tháng nghỉ ngơi, tôi trở lại Trung Tâm Bà Queo. Lần này tôi được sát nhập vào một toán (stick) 22 binh sĩ, đa số là lính Đức thuộc Tiểu đoàn 2 Nhảy Dù Lê Dương (2è Bataillon Étranger de Parachutistes) [1], đơn

vị này đã tham dự trận Điện Biên Phủ và đang được tân lập trước khi lên đường về Algérie. Vì là sĩ quan duy nhất trong toán (tôi mang lon thiếu úy), tôi có nhiệm vụ bắt mấy anh này hát sau khi máy bay cất cánh, kiểm điểm họ sau khi xuống đất rồi cùng đi về nơi tập hợp. Tôi còn nhớ trong mấy bay, thường thường tiếng hát nhỏ dần khi chúng tôi biết là sắp đến lúc nhảy và tắt hẳn trong cuống họng khi huấn luyện viên hét: "*Debout! Accrochez!*" (*Đứng lên! Móc dây!*). Vì là trưởng toán, tôi đứng lấy thế ở cửa máy bay và có được thời giờ ngắm bãi nhảy với quả khói được đốt lên để giúp huấn luyện viên biết chiều gió. Như vậy tôi luôn luôn nhảy đầu và

không phải chứng kiến cảnh đau lòng đôi khi xảy ra khi một khóa sinh tới cửa máy bay khựng lại và huấn luyện viên phải dùng biện pháp mạnh là đá đít ra ngoài... Vận xui tiếp tục theo đuổi tôi trong khóa thứ hai này vì đến lần nhảy thứ 4 thì một khóa sinh tử nạn. Lúc đó toán của tôi đã an toàn đáp xuống đất, tôi đang kiểm điểm và tập hợp mấy anh Lê Dương thì đột máy bay thứ hai bắt đầu thả: chúng tôi thấy ngay một người bị dù đuôi nheo không mở. Tất cả mọi người đều nhìn lên anh ta và la hét: "*Dù bọng, dù bọng, mở dù bọng!..*" Xong anh này tiếp tục giẫy giụa và rớt như cục đá. Ngay lập tức một huấn luyện viên hô to: "*Garde à vous!*"

(*Nghiêm chào!*). Một tục lệ của binh chủng Nhảy Dù khi xảy ra trường hợp tương tự và chúng tôi đã đều đứng nghiêm để chào anh bạn đang lao vào cõi chết. Chỉ vài giây sau đã có tiếng gọi: "*Bác sĩ! Bác sĩ đâu?*" Thật quả tôi đâu đã là bác sĩ và đầu có là bác sĩ chính hiệu đi nữa, thì hồi lúc này làm được cái gì? Tuy nhiên, chân tay bủn rủn, tôi cùng một anh Lê Dương (có lẽ bạo nhất trong bọn) đã đến gói cái xác mềm nhũn với lá dù đẫm máu của anh ta.

Ngày hôm sau, tất cả chúng tôi đi dự đám táng kẻ đồng đội xấu số và sang ngày kế tiếp chương trình nhảy dù tiếp tục. Lần này với sự có mặt của ông đại tá chỉ huy trưởng và một số sĩ quan

trong căn cứ. Muốn cho chắc ăn, trong mỗi máy bay một nữ quân nhân gấp dù được đặt ngồi ngay cửa để kích thích tinh thần anh em. Bữa đó ai cũng hát rất hay và nhảy đúng theo sách vở! Đôi khi sự can đảm cũng chỉ là một vấn đề tự ái... Với bằng dù mới toanh đeo trên ngực, tôi hãnh diện đưa vị hôn thê của tôi vào Câu Lạc Bộ Sĩ Quan (Cercle Militaire) thời đó ở đường Norodom (sau này là đường Thống Nhất, cũng như Câu Lạc Bộ này sẽ là Bộ Tư Pháp của chính phủ VNCH).

Với sự bông bột của tuổi trẻ, tôi có cảm tưởng là các sĩ quan bộ binh trong phòng ăn đều nhìn tôi bằng con mắt kính phục! Kể từ giờ phút đó tôi nhất quyết sẽ là y sĩ nhảy dù khi học xong đại học y khoa. Năm 1957 chỉ có một mình tôi tình nguyện, phục vụ với đơn vị khét tiếng đánh đấm này chưa có gì là hấp dẫn lắm đối với các y sĩ tân khoa thời đó vì trước tôi mới có 3 bác sĩ người Việt có bằng dù. Tuy nhiên trường hợp nào cũng phải có lúc ban đầu và đến năm 1965, Sư đoàn Nhảy dù của QLVNCH đã có trên dưới 20 bác sĩ tình nguyện. Tôi đã thấy lại ngay tinh thần mũ đỏ khi áo nhận Liên đoàn Nhảy dù hồi đó, gồm có 4 tiểu đoàn tác chiến và 1 tiểu đoàn trợ chiến mà Quân đội Liên hiệp Pháp vừa để lại. Tôi có thể ví

tinh thần đó như tinh thần của những người thuộc một quân phái chứ không phải một quân đội thường, những người đã phải vượt qua nhiều cuộc thử thách cam go mới được thấu nhận. Quân phái hay đoàn thể đó có lối sống riêng với tục lệ và ngôn ngữ riêng biệt đã được hun đúc với thời gian. Ví dụ, lính nhảy dù Mỹ khi nhận lệnh, luôn luôn trả lời “*All the way, Sir!*” nghĩa là lệnh đó sẽ được thi hành tới cùng và bằng mọi giá. Lính nhảy dù Pháp sẽ không dùng chữ “*Oui*” hoặc “*Non*” để trả lời cấp trên, mà thay bằng hai chữ “*Affirmatif!*” hoặc “*Négatif!*”; một chỉ thị lúc nào cũng phải được thông suốt 5 trên 5; trong trường hợp bị nguy khốn (lúc bắt phở hay đi hành quân) anh nhảy dù Pháp sẽ hô “*Ventral!*” (mở dù bụng !) chứ không kêu cứu như bản dân thiên hạ!... Với các chiến hữu nhảy dù Việt Nam, kỷ luật thép và tinh thần đoàn kết huynh đệ chi binh luôn luôn được nêu cao trong mọi trường hợp.

Mỗi người chúng tôi đều

biết là nếu có chết hay bị thương, sẽ không bao giờ bị đồng đội bỏ rơi. Sự tin tưởng tuyệt đối mà binh sĩ mũ đỏ đặt nơi người bác sĩ bắt buộc chúng tôi luôn luôn cố gắng để khỏi phụ lòng họ, vì vậy không bao giờ một tiểu đoàn Nhảy Dù xuất trận mà không có y sĩ đi theo. Đôi lúc, vì lý do này nợ thiếu bác sĩ, chúng tôi luân phiên đi hành quân cả mấy tháng mà không về thăm nhà. Trong những lúc mệt nhọc căng thẳng này, khẩu hiệu “*Nhảy Dù Cố Gắng!*” thật đầy ý nghĩa! Mỗi người chúng tôi đều biết rằng, trên thực tế chúng tôi phải luôn luôn đóng góp hơn các binh chủng khác. Binh sĩ của Sư Đoàn Dù đều tâm niệm là sự can đảm và lòng hy sinh cố hữu của họ sẽ giúp họ tấn công chiếm những mục tiêu cực kỳ khó khăn, chống giữ những cứ điểm trên nguyên tắc không thể giữ nổi. Họ cũng biết là khi hữu sự, họ sẽ phải hy sinh khi xung quanh đã tan hàng (sự chống trả tuyệt vọng của họ trong mấy ngày cuối tháng 4-1975 là một thí dụ điển hình).

Lời thề nguyện sau đây của binh sĩ Nhảy Dù Pháp có thể là câu tâm niệm của binh sĩ Nhảy Dù Việt Nam mà không sợ bị sai nghĩa: “*Xin Chúa hãy cho chúng tôi những gì còn sót lại, xin Chúa hãy dành cho chúng tôi những thử thách mà không ai ham muốn!*” (*Donnez-nous, mon Dieu, ce qui vous reste, donnez-nous ce que l'on ne vous demande jamais!*). Từ 40 năm nay, những cựu quân nhân nhảy dù của miền Nam tự do phải sống lưu đày trên khắp 5 Châu, vẫn tiếp tục duy trì tinh thần binh chủng thể hiện bằng một sự đoàn kết trước sau như một. Sự đoàn kết của những kẻ đã một thời mang cùng một đai dù, mặc cùng một quân phục, và vì vậy mỗi người như mang nặng trên vai danh dự của cả một tập thể. Sau hết, nếu không sợ người đời chê là kiêu ngạo, đó là sự đoàn kết và hãnh diện của những kẻ đã nhảy, so với số đông những người đã bình chân như vại dưới đất liền./

**Y SĨ ĐẠI TÁ HOÀNG CƠ LÂN,
CỰU Y SĨ TRƯỞNG SỞND/QLVNCH,**

JUILLET 2017

[1] Tiểu đoàn 2 Nhảy dù Lê dương (2e BEP) có 4 đại đội tác chiến đánh số 5,6,7,8 thì Đại đội 8 của trung úy Le Pétré nguyên là Đại đội 2 CIPLE (Đại đội Nhảy dù Đông Dương của binh chủng Lê dương thành lập tháng 4-1951) thuần lính Việt. Tiểu đoàn này nhảy xuống Điện Biên Phủ ngày 9 tháng 4-1954 và tan hàng sau đó khi lòng chảo thất thủ. Tân lập, đơn vị rời Việt Nam ngày 1 tháng 12-1955. Tân cải thành Trung đoàn 2 Nhảy dù Lê dương (2e REP) tham chiến ở Algérie.

Tổng cộng có cả thảy 23 đại đội lính Nhảy dù Việt Nam trong quân đội Liên Hiệp Pháp, bổ sung cho các tiểu đoàn Dù chính quốc. Chia thành 15 đại đội Nhảy dù Đông dương (CIP: Compagnie Indochinoise Parachutiste), 6 đại đội biệt kích dù (CCP: Compagnie de Chasseurs Parachutistes), 2 đại đội Nhảy dù Lê dương (CIPLE: Compagnie indochinoise parachutiste de la Légion étrangère). Cộng thêm 5 tiểu đoàn Nhảy Dù của Quân đội Quốc Gia (1er BPVN, 3e BPVN, 5e BPVN, 6e BPVN, 7e BPVN) tập hợp thành Chiến đoàn Không vận Việt Nam (GAPVN). Từ 1956 các đại đội lính Việt tích hợp vào Liên đoàn Nhảy dù VNCH.

(Trần Vũ ghi chú)

Lời Nguyện của Thiên thần Mũ đỏ

Vì sao thánh Michel là thánh bảo mệnh của Nhảy dù? Vì sao gọi lính Nhảy dù là Thiên thần mũ đỏ? Lời nguyện của binh chủng phát xuất từ đâu?

Thánh Michel là thánh bổn mạng của binh chủng vì là Tổng lãnh thiên thần, một thiên lôi xuống từ trời để đánh quỷ dữ. Thành lập tháng 4-1937 tại Reims, binh chủng Nhảy dù phôi thai của quân đội Pháp bao gộp duy nhất hai tiểu đoàn 601e GIA và 602e GIA, danh xưng Tiểu đoàn Bộ binh Không trung (Groupe d'Infanterie de l'Air). Sau đầu hàng Đức, giải thể tháng 7-1940. Tân lập trên đất Anh, trực thuộc Special Air Service (SAS) của Liên Hiệp Anh và mang huy hiệu hình thánh Michel. Từ 1949, thánh Michel chính thức là thánh bổn mạng của Nhảy dù.

Trên chiến trường Bắc-Phi, Lữ đoàn SAS Pháp quốc Tự do (Brigade SAS des Forces Francaises Libres) tham chiến trên đất Ai Cập, cùng Liên quân Anh ngăn tấn công của Quân đoàn Châu Phi Đức Quốc Xã Afrika Korps của thống chế Erwin Rommel. Chuẩn úy André Zirnheld, nguyên giáo sư Triết dạy tại trường trung học Carnot ở Tunis, phục vụ ở Đại đội 1 Săn giặc Nhảy dù (1ère CCP: Compagnie de Chasseurs Parachutistes) là một đơn vị biệt kích commandos. André Zirnheld tử trận ngày 27 tháng 7-1942 tại Sidi Haneish. Khi chôn cất, các đồng đội tìm thấy trong quân trang của Zirnheld một tập nhật ký chép tay bài thơ:

Tôi khẩn cầu Ngài, Thiên Chúa
Bởi vì Ngài ban cho con người
Những gì chỉ có thể nhận được từ chính mình.
Xin hãy cho tôi, những gì Ngài còn lại,
Hãy cho thứ mà chưa ai xin.
Tôi không xin an vị
Cũng không xin sự yên tĩnh,
Không cho linh hồn, cũng không cho thể xác.
Tôi không xin sự giàu có,
Thậm chí thành công hay sức khỏe.
Tất cả những điều này, người ta đã xin Ngài nhiều rồi,
Khiến Ngài không còn dư thừa nữa!
Hãy cho tôi, những gì Ngài còn sót lại,
Những gì người đời không muốn xin.
Tôi muốn sự bất an và lo lắng
Tôi muốn bão tố và muốn chiến đấu,
Hãy cho tôi, vĩnh viễn.
Rằng tôi sở đắc những điều này mãi mãi
Bởi vì không phải lúc nào tôi cũng đủ nghị lực
Để khẩn cầu Ngài.
Xin hãy cho tôi, những gì Chúa còn lại,
Những gì người khác không muốn,
Nhưng cũng hãy cho tôi lòng can đảm,
Và sức mạnh và niềm tin.
Bởi vì Ngài là người duy nhất ban phát
Những gì con người chỉ có thể nhận được từ chính mình.

Je m'adresse à vous, mon Dieu
Car vous donnez
Ce qu'on ne peut obtenir que de soi.
Donnez-moi, mon Dieu, ce qui vous reste,
Donnez-moi ce qu'on ne vous demande jamais.
Je ne vous demande pas le repos
Ni la tranquillité,
Ni celle de l'âme, ni celle du corps.
Je ne vous demande pas la richesse,
Ni le succès, ni même la santé.
Tout ça, mon Dieu, on vous le demande
tellement,
Que vous ne devez plus en avoir !
Donnez-moi, mon Dieu, ce qui vous reste,
Donnez-moi, ce que l'on vous refuse.
Je veux l'insécurité et l'inquiétude
Je veux la tourmente et la bagarre,
Et que vous me les donniez, mon Dieu,
Définitivement.
Que je sois sur de les avoir toujours
Car je n'aurai pas toujours le courage
De vous les demander.
Donnez-moi, mon Dieu, ce qui vous reste,
Donnez-moi ce dont les autres ne veulent pas,
Mais donnez-moi aussi le courage,
Et la force et la foi.
Car vous êtes seul à donner
Ce qu'on ne peut obtenir que de soi.

André Zirnheld, 1938

Bài thơ không tựa nhanh chóng được truyền tụng và trở thành Lời nguyện của lính Nhảy dù (La Prière du Para). Nhảy dù VNCH giữ lại lối gọi Thiên thần mũ đỏ (Les Anges gardiens aux bérets rouges) nhưng Lời nguyện thay thế bằng phương châm "Nhảy dù cố gắng!"

Dưới chính thể Đệ Nhất Cộng Hòa đã diễn ra lễ hủy huy chương và huy hiệu cấp bậc của quân đội Pháp. Từ đây các sĩ quan không còn mang lon 1 gạch vàng cho chức thiếu úy, 2 gạch vàng cho chức trung úy, 3 gạch cho đại úy, 4 gạch là thiếu tá, 5 gạch là trung tá v.v.. mà thay bằng các bông mai vàng và bạc. Quân lực VNCH chính thức tách rời khỏi quân đội Pháp.

TRẦN VŨ tổng hợp và dịch thuật

HỒ ĐẮC VŨ

LẠI THỊ MƠ
GREEN BROOK, NJ

Đa số người Việt khi có con cháu nhỏ, thường kiếm đồng hương gọi cho để bề nói chuyện. Và lại người mình cũng tính tiền công phải chăng, chứ gọi Sì (Spanish) cũng ngại.

Nghe người Việt mới qua ở nhà gần đó, con gái bà Cửu lân la hỏi thăm, may quá đồng hương vui vẻ nhận lời trông thành bé 3 tuổi mỗi ngày. Mọi chuyện bình thường trôi qua, không có gì phải than phiền. Cho đến một hôm, tình cờ thành bé vợ được cái phone của ba nó để trên bàn. Nó cầm hí hoáy bấm lung tung, thành rỏ chạy tới giựt ra từ tay nó. Nếu đổ dành để lấy lại thì không sao, đằng này sợ hư, giựt mạnh bạo làm thành nhỏ nỗi giận, bất ngờ miệng nó thốt ra rõ ràng:

- ĐM mày, ba.

Ối trời. Cả nhà thất kinh, trong nhà không ai chửi thề. Nó học ở đâu? Cuối cùng cũng tìm ra sự thật. Bà vợ giữ thành nhỏ, nhưng ông chồng làm thợ mộc ở nhà. Chữ ĐM, là tiếng đem của ông mỗi khi nói chuyện. Bất kỳ cười giỡn hay chửi

Babysit không lương

rửa, bao giờ cũng bắt đầu bằng ĐM. Ông lại thích thằng nhóc, tối ngày chọc ghẹo: ĐM, sao mày dễ cưng goá dzậy.

Cô chị vừa kể chuyện thằng con, thì cô bạn trong sở cũng kể chuyện con gái về nhà hỏi mẹ, rất giọng Huế: *Mi nọi cái chi?*

Thì ra cô giữ trẻ gốc Huế, nhưng khi tiếp xúc với người không phải đồng hương, nói giọng Bắc nhuyển nhừ.

Cô bạn cũng nhái theo, kể lại cho bạn: *Rãng mà biệt họ nói tiếng Huệ ở nhà mô.*

Tá hỏa tam tinh, bà ngoại phải qua giữ thằng nhỏ. Bà ở với con trai, nhưng có thằng cháu nội 8 tuổi, bà phải ngó chừng sau giờ học.

Bây giờ dặn xe bus thả cháu nội xuống trước cửa nhà con gái, để bà trông luôn. Sau khi tan sở bà nó ghé qua đón về.

Vì ở với bà nội từ khi sinh ra, nên thằng nhóc 8 tuổi hiểu tiếng Việt. Bà vừa trông 2 cháu, vừa nấu ăn dưới bếp. Thằng cháu nội có thằng bạn Mỹ hàng xóm qua chơi, mấy đứa nhỏ đùa giỡn bày đồ chơi ngổn ngang. Bà đang cắt râu tôm trong bếp, nghe chúng nó la hét ồn ào quá. Bà đứng ở cửa phòng khách, tay vẫn cầm cái kéo dứ dứ, miệng nói (bằng tiếng Việt):

- Không dọn dẹp, bà “cắt chim”.

Thằng cháu nghe bà dọa hàng ngày, nên vẫn tỉnh bơ. Nhưng thằng bạn Mỹ thắc mắc:

- *What did she say?*

Vì hiểu tiếng Việt, nên thằng cháu nội thủng thẳng dịch (nghĩa đen) ra tiếng Anh. Khốn nỗi khi vừa nghe “*cut your penis!*” thằng nhóc rú lên, oà khóc chạy về nhà méc mẹ.

Bà hàng xóm với bộ mặt thất thần, hốt hải chạy qua. Bà nội không biết tiếng Anh để phân trần, “doạ” thôi mà.

Thằng cháu cũng không biết diễn tả kiểu nói của bà, chỉ biết quơ quơ xua tay: *Not real.*

Thằng nhỏ Mỹ vẫn mếu máo:

- *She holds the scissors, like that.*

Nó giơ 2 ngón tay lên, thì đúng là bà có dứ dứ cái kéo “tình ngay lý gian”.

Cũng may cô con gái về kịp nên mọi chuyện sáng tỏ. Cô cần nhần, mẹ ơi! Ở Mỹ không phải như ở VN. Nhiều thứ “phiên phức” lắm. Dao kéo họ coi như vũ khí (weapons), dứ dứ như vậy gọi là “đe dọa” trẻ con.

Ở Mỹ nhiều chuyện “tào lao” lắm.

Nào là hút thuốc lá cho “cô”, rồi thưa hăng sản xuất.

Bưng tách cà phê nóng quá, tự mình làm đổ, cũng thưa tiệm bán.

Chưa sờ tới cô gái, chỉ buông lời chọc ghẹo, cốt nhả, nháy nhó ... cũng bị thưa.

Mà hề có người thưa, thì toà phải xử.

Rồi cô kể thêm một lô chuyện “kỳ cục” xú Mỹ cho mẹ nghe.

Bà Cửu chỉ nói: Vậy à.

Tiện thể cô Tâm nhắc mẹ thêm một “lô rắc rối”, bà Cửu nói vậy.

Bên Mỹ con nít cởi trần nhưng mặc quần, còn ở VN con nhà nghèo mặc áo nhưng cởi truồng.

Thằng cháu theo bà về VN chơi, nó rất ngạc nhiên khi thấy có ông già trong xóm chọc ghẹo một thằng bé con đang đi chập chững. Thằng bé không mặc quần, mũi dãi lòng thòng. Ông già nhe hàm răng đen xỉn, cái còn cái mất đã làm thằng cháu của bà sợ phát khiếp. Tối khi thấy ông già “nắm chim” thằng bé, cười khà khà: Tao thẻo mang về nhắm rượu.

Thằng nhóc hoảng hồn chạy một mạch về nhà.

Ở Mỹ, bộ phận sinh dục phải che chứ không phô ra trước mắt mọi người. Trong khi các bà các cô tha hồ phô đôi gò bồng đảo chẳng ai cấm.

Nhập gia tùy tục bà ơi!

Bà già Bắc di cư vào Nam, mang theo cả những tiếng đã gắn liền với cuộc đời bà qua Mỹ.

Ói giời ơi! Thằng dở hơi.

Thằng cháu ngoại 3 tuổi ở với bà ngoại, đã quên chữ ĐM, thì lại học được chữ “*thằng dở hơi*”. Vì bà trông toàn con trai, nên không có dịp nói “*con dở hơi*”. Ấy vậy mà trẻ con thông minh hiểu khi bà mắng (yêu). Cho đến một buổi tối ngồi thủ thủ nói chuyện với bố mẹ, nó đã gọi thằng em là “*thằng dở hơi*”, làm cho bố mẹ nó tròn mắt ngạc nhiên.

Chỉ năm ngoài thôi, mẹ nó có bầu lần thứ hai, nó không hề biết bầu là gì?

Chỉ biết khi bố mẹ mang em bé về nhà, nó thấy mọi người xúm xít mừng vui, ai cũng chú ý tới thằng nhóc đang nằm trong *car-seat*, quên bẵng nó. Tự dưng nó cảm thấy ghen tị, mãi một lúc sau nó mới hỏi:

- Chừng nào em bé về với mẹ nó?

Nó nhất định không chịu khi mọi người nói mẹ và bà thằng nhóc cũng là mẹ và bà của nó.

Nó gào to: *No, no*, bà của Bi, bà của Bi.

Bà phải dỗ dành: Ừ, bà của Bi thôi.

Nó cứ tưởng em bé cũng là khách. Như hôm trước, vợ chồng của người bạn mang con ghé chơi.

Mấy tháng sau, cảm giác ganh tị của Bi càng mãnh liệt. Nó không cho em dùng chung chần gối cũ trước kia của nó.

Vậy mà bây giờ, hễ đi đâu nó cũng hỏi: Em bé có đi không?

Nếu em ở nhà, nó sẽ không đi. Sợi dây huyết thống máu mủ thật kỳ diệu, nó không còn ganh tị, mà sẽ khóc oà, nếu “doạ” bán em cho người khác.

Bà Cửu suốt ngày nhắc mẹ nó, rủi ro của những nhà chỉ có một con. Như “cây một cành”.

Những nhà “độc đinh” trong họ hàng, từ đời ông cố, ông nội tới đời cha đời con chỉ có “một mống”. Ấy là có thằng con trai, chứ ra con gái thì *thật khổ!* Họ gọi con gái là “*vịt giò!*”, nuôi tốn cơm, sẽ bay đi mất.

Con gái con của người ta. Nói gì thì nói con gái vẫn trơ trơ. Thằng thứ nhì, không phải do nó muốn, mà là “accident”.

Thời buổi bây giờ, năn nỉ lắm con mới chịu lập gia đình. Tối khi chịu lấy vợ, lại không chịu có con mà nuôi chó.

Biết bao người bạn của bà Cửu chỉ có “*chó nội!*” thôi. Cháu nội là chuyện giả tưởng.

Chuyện bà kể, lũ con cháu gọi là chuyện “*cổ tích!*”, chúng không thèm

nghe. Thằng con lớn gần 50 vẫn không chịu lấy vợ, dù rất nhiều cô thích.

Bà Cửu thở dài “*buộc tội!*”: *Chính là do nó lười, ngại khổ, ngại khổ.*

Không có của, chỉ có công. Bà mẹ nào cũng đổ dành, khi mẹ còn khoẻ trông cháu giùm cho. Mai kia mới lấy vợ, “cha già con cộc” chẳng ai giúp.

Bình thường chúng để ngoài tai, nói hoài tội nó gào lên: Đủ thứ tiền, lo không nổi.

Ngày xưa trong xóm lao động, nhà nào cũng đầy nhóc con nít. Vậy mà có ai chết đâu.

Trời sinh voi sinh cỏ

Mỗi tuổi mỗi khác. Khi trẻ thì tha hồ nhảy nhót, khi già chỉ lấy gia đình làm vui. Nhưng chúng nào có nghe.

Có con như một hình thức đầu tư (invest), đầu phải chỉ “bấm nút” là có ngay một thằng 18 tuổi. Trồng cây cũng vậy, phải vất vả thức khuya dậy sớm chăm sóc, cây mới ra hoa kết trái.

Nói thế nào chúng nó vẫn là con số zero, lại còn lý sự: *Số không nhỏ hơn số cộng, nhưng vẫn lớn hơn số trừ.*

- < 0 < +

Mẹ ơi! Con biết “số dương” ở đâu mà tìm?

Biết bao ông muốn ăn cơm canh chua, cá kho

tộ, về VN kiếm vợ.

Canh chua đâu chẳng thấy, trúng nhằm “số âm”. Cô vợ cứ tưởng nhà nào cũng có một “cây tiền” (money tree) ở sân sau, tha hồ mà hái.

Thôi mẹ cho con ở vậy. Xứ Mỹ mà, *nursing home* thiếu gì.

Bà Cửu không còn đả động chuyện lập gia đình, mất công chúng đổ thừa tại bị.

Ngay cả chuyện mong có cô dâu chàng rể đồng hương cũng dẹp luôn cho nhẹ đầu. Các bạn bà có dâu Tây, chép miệng: Khởi mắt công cãi nhau.

Khởi cần giỏi tiếng Anh, chỉ cần hai (Hi!) và ba (bye!) Là đủ.

Có điều các cháu được bà chăm sóc, chúng hiểu tiếng Việt rất dễ dàng, chúng dùng tiếng Việt để nói chuyện với bà (vì nó nghĩ bà không biết tiếng Anh). Nhưng khi nói chuyện với bạn bè hay anh, chị, em họ chúng luôn dùng tiếng Anh.

Hai đứa học chung, mà cả hai đều không hề biết cùng là người Việt.

Bữa kia, mẹ nó vừa lái xe đi chợ về đậu ở driveway, thấy thằng con có bạn đến chơi, mẹ nó nói: Con xách đồ vào.

Thằng bạn nó ngạc nhiên:

- *You're Vietnamese.*

- Yes.

Thằng bạn nó khoanh tay: Cháu chào Cô.

Bà ngoại đứng ở cửa, tấm tắc: Con ai mà ngoan thế.

Có cô bạn nhờ bà đến nhà trông 3 đứa con cùng tuổi với 2 cháu của bà. Cô đi dự đám cưới độ vài giờ rồi về. Bà thấy con nít xả rác nên hỏi thằng bé con cô bạn cái chổi, nghĩ nó không biết tiếng Việt, nên bà dùng tiếng Anh. Khốn nỗi tiếng Anh của bà “giỏi” quá, đến nỗi chúng nó không biết bà muốn gì. Bà còn nhớ mãi, thằng cháu chỉ 6 tuổi, vậy mà nó biết mặc cỡ với bạn. Nó đã nói rất rõ ràng:

- Thôi bà cứ nói tiếng Việt cũng được.

Tiếng Việt của cháu bà bây giờ giỏi lắm, đi đâu với cháu bà cũng không lo.

Ra xứ người, nhưng bà vẫn mong con cháu giữ nề nếp phong tục quê nhà.

Bà mãi mãi là bà già gốc Việt, sống ở xứ người dẫu cháu còn nhỏ xíu, mặt mũi rất VN, nhưng trong mắt bà, nó là “Tây” thực sự, từ cách ăn uống tới suy nghĩ. Còn những đứa con tuy đã lớn, nhưng chúng cũng suy nghĩ hành xử y như người bản xứ.

Bà Ta cháu Tây là điều không thể tránh.

LTM

Độc thơ Phan Xuân Sinh

Nhà thơ Phan Xuân Sinh sinh ngày 02/01/1948 tại Nại Hiên Tây - Đà Nẵng. Học trung học ở trường Sao Mai, Đà Nẵng. Năm 1971 anh theo tiếng gọi của người trai thời chiến, vào trường Bộ Binh Thủ Đức. Ra trường, anh chọn làm sĩ quan Trinh Sát. Năm 1972, trong một cuộc hành quân lùng địch ở xã Cẩm Hải, quận Điện Bàn Quảng Nam, anh đụng trận, bàn chân phải của anh đạp phải mìn bẫy, đứt lìa.

Phan Xuân Sinh định cư Hoa Kỳ từ ngày 1/6/1990, lúc đầu ở Boston, sau này sống tại Houston, Texas.

Sinh thời, Phan Xuân Sinh trải qua nhiều giai đoạn khó khăn, khốc liệt. Mất mẹ lúc chưa đầy tuổi. Sống cô cút với cha. Đi vào chiến trận mất một bàn chân. Sau 1975 buôn bán chợ trời, lao mình vào cuộc mưu sinh. Vượt biên bị lờng gạt. Sang Mỹ năm 1992 theo diện HO. Chị Thiên Nga, một phụ nữ hiền thực, là vợ anh. Họ có hai con trai. Con đầu chết vì tai nạn xe cộ cách đây mấy năm. Con thứ hai bị tâm thần hiện phải nằm viện. Với bao nhiêu thử thách lớn lao như thế, Phan Xuân Sinh vượt qua và có lúc thành công rực rỡ. Hồi ở Boston, anh mở tiệm rượu và tạp hóa, thành công tốt đẹp. Nhưng rồi anh bán tất cả, gom góp vốn liếng qua Dallas mua lại tiệm rượu và cây xăng của một người bạn. Lúc đầu thành công nhưng rồi tình hình địa phương thay đổi anh phải bán tổng bán tháo dọn về Houston. Ở đây chị Nga mở tiệm nail nhưng rồi vào năm 2015 chị bị stroke phải đóng cửa tiệm. Từ đó cuộc đời xuống dốc và anh Phan

Xuân Sinh qua đời vì bệnh tim ngày 28 tháng 2 vừa qua.

Cuộc đời Phan Xuân Sinh như chúng ta đã thấy là một vở kịch lớn. Qua bao nổi nênh của thế sự thăng trầm, anh là người chân tình, hào sảng, được anh em văn nghệ các nơi quý mến. Nhà anh ở Boston cũng như Dallas, Houston thường đông đúc bạn bè. Anh đã giúp đỡ nhiều anh em lúc gặp khó khăn. Vui nhất là hồi ở Boston. Bạn văn từ xa thường đến thăm anh và ra mắt sách, Phan Xuân Sinh gần như lo hết mọi chuyện, từ đưa đón, ăn ở cho đến tiệc tùng, tham quan. Các buổi ra mắt sách được tổ chức ngay trong nhà của anh hoặc ngoài hội quán cộng đồng. Nhà anh khá lớn, có cả một basement rộng. Anh em văn nghệ tụ họp ăn uống ở lại đây. Phụ tá đắc lực cho anh không ai khác hơn là chị Nga. Theo Trần Doãn Nho, anh chị không những tiếp đón khách, tổ chức sinh hoạt văn nghệ, còn đảm trách luôn cả việc đưa anh chị em đi các nơi: Canada, Washington DC, New Jersey, Philadelphia... Anh lái xe, chị lo ăn uống. Sinh hoạt văn hóa văn nghệ ở Boston một thời rộn rã là nhờ Phan Xuân Sinh. Sau này, anh chuyển công việc làm ăn về Texas; thiếu anh, Boston dường như vắng vẻ. Ngược lại, có anh, Houston khởi sắc lên, nhất là khi công việc làm ăn của anh chị xuôi chèo mát mái. Nhà anh luôn rộng mở. Bạn bè văn nghệ khắp nơi, khi đến Houston, không có chỗ nghỉ chân hay cần

hợp mặt hàn huyên là cứ tới nhà Phan Xuân Sinh. Sống chan hòa như thế, song vận rủi cứ liên tiếp đổ xuống gia đình anh, sau này. Chị Nga bị đột quy, rồi lại tái đột quy, khiến công việc kinh doanh phải đình chỉ. Từ đó chị Nga sống dựa vào anh, dù bản thân anh, vốn là thương phế binh, cũng mang đủ thứ bệnh của người lớn tuổi. Đã thế, tháng 9/2020, đứa con trai đầu của anh, độc thân, bị tai nạn, qua đời. Đứa con trai còn lại, cũng độc thân và cũng bị bệnh tâm thần phải nằm viện. Bây giờ anh ra đi, còn lại chị Nga, một mình.

Phan Xuân Sinh là nhà thơ, qua Mỹ anh viết thêm truyện ngắn, tùy bút, chân dung văn học...

Tác phẩm in trên nhiều báo, tạp chí và diễn đàn như Văn, Văn học, Hợp lưu, Chủ Đề, Thế kỷ 21, Làng văn, Phố văn, Talawas, Da màu, Văn chương Việt, Văn Việt...

Các tác phẩm đã xuất bản:

- *Chén Rượu Mời Người* (tập thơ, Phan Xuân Sinh-Dư Mỹ/1996)
- *Đứng Dưới Trời Đổ Nát* (tập thơ/2000),
- *Bơi Trên Dòng Nước Ngược* (tạp bút/2004),
- *Khi Tình Đang Ru Đời* (thơ/2008),
- *Sống Với Thời Quá Vãng* (tạp bút/2009).

Sau đây mời các bạn đi vào cõi thơ Phan Xuân Sinh qua bài viết mới nhất của nhà văn Trần Doãn Nho, tựa đề Tưởng Nhớ Phan Xuân Sinh.

NGUYỄN&BẠN HỮU

Tưởng nhớ Phan Xuân Sinh

TRẦN DOẢN NHỎ
TEXAS

Phan Xuân Sinh mê văn chương. Anh làm thơ đăng báo từ trước 1975 và tiếp tục làm thơ khi ra hải ngoại. Nhiều bài thơ của anh với hiện thực chan hòa trong lý sự, tạo thành một phong cách riêng, đã để lại ấn tượng mạnh trong lòng độc giả. Trước sau, anh xuất bản 3 tập thơ. Tôi đã có nhiều dịp “bình” thơ Phan Xuân Sinh, hoặc qua lời Tựa hoặc khi anh ra mắt tác phẩm. Nói chung, theo tôi, “Hơi thơ của Phan Xuân Sinh lạ, ngang tàng mà u uất, cuồng ngạo mà xót xa, sâu mà chân chất. Trong cuộc rượu, đọc lên nghe nghèn nghẹn, tung túc và cảm giác như muối xát vào lòng.” (thi tập *Đứng dưới trời đổ nát*). Thơ anh không cần phân tích dài hơi. Anh làm thơ y như thể đang trò chuyện với bạn bè trong cuộc nhậu. Dù đề cập đến bản thân, người tình, kẻ địch hay đồng đội, ngôn ngữ Phan Xuân Sinh thẳng băng, hiếm khi vận dụng lối nói tu từ màu mè, bóng bẩy. Muốn hiểu thơ anh, rất giản dị, chỉ cần mang bài thơ ra đọc. Là đủ. Bàn thêm, đôi khi sẽ thấy thừa. Lại không khéo sẽ làm bay đi mất cái “chất” riêng vốn sẵn.

*trên chiếu rượu. Bạn là tay cự phách
cổ như ta cũng phải chầu rìa
nhào vô. Chỉ thấy mình lãnh đạm
thối lui...đâu được. Cứ lia chia
máu Quảng Nam ta, hơi thô lỗ*

*vài ba chén rượu, đã cãi càn
bạn tâm chi mấy lời nói sáng
rượu vô, điên tiết cứ huênh hoang*

(Chén rượu tạ lòng bạn hiền)

Phan Xuân Sinh thế đấy: chầu rìa, nhào vô, lia chia, cãi càn, nói sáng, điên tiết...

Thực ra, nếu lưu ý, qua thứ ngôn ngữ nghe rất “đời thường” đó, thơ anh ẩn chứa một nét khác: tính nghịch lý. Chẳng hạn, nghịch lý tiền tuyến/hậu phương:

*ta vẫn nằm trên đôi gió thổi
chim hót ban ngày, pháo dội ban đêm
em cứ chạy theo từng mốt mới
còn ta, uống rượu để tìm quên*

(Nghe chim hót trên đồi 55)

Chẳng hạn, nghịch lý quê hương/đảng:

*trên quê hương tôi
lòng người đổ vỡ, tan hoang
khi những người thắng trận
(...)
thay vì xây dựng quê hương
lại xây dựng đảng
thay vì vá lại những vết thương
lại vạch thêm những vết nứt
những đứa bé đến trường
phải thông qua lý lịch
bài học đầu đời không cần đạo đức*

Phan Xuân Sinh (X) và bạn bè

phải tỏ tấm lòng
nhiệt thành cách mạng
những học vị vút vào sọt rác

lao động là vinh quang
những thằng vô học đứng trên bục giảng
rêu rao lý thuyết điên cuồng
như vẹt
không nuôi được nhân dân
nhưng làm giàu bè đảng
quê hương tôi chìm trong uất nghẹn (Bom nổ giữa
tim người)

Hay nghịch lý bộ đội/lính:
sau vài ly, ông nhìn tôi từ đầu tới chân
anh là ai? thấy quen quen như gần gũi
tôi trả lời ông, xin thưa, tôi là thằng “lính ngự”
xưa kia... có lần tôi nhắm bắn trật ông
ông cười ha hả hèn chi thấy quen
mình là lính chuyên nghiệp,
mà “dở ẹt” nghề xạ thủ
bữa nhậu này tràn ly vẫn chưa đủ
tôi với ông đều là thứ lính dân chơi

(Người lính già, bên kia)

Bài thơ này còn hàm chứa một nghịch lý khác:
bắn trật/bắn trúng. “Bắn trật” ở đây nói lên một
yếu tố rất nhân văn của người lính Phan Xuân
Sinh: không muốn giết người. Vậy ai là kẻ “bắn
trúng”. Dạ thưa, đây:

cuộc chiến qua, như một tấm tuồng đời
thấy chúng nó bắn đầu trúng đờ
bắn tan xác nhân dân,
bắn tanh bành đất nước
vẫn chưa thỏa được lòng tham

Không những chỉ bắn trúng một cách chung
chung, mà “bắn đầu trúng đờ”. “Chúng nó” chẳng
ai khác hơn đám quan chức nhà nước hiện nay,
tạo nên một vấn nạn nhức nhối của đất nước gần
như không tìm ra lối thoát. Rõ là Phan Xuân Sinh
nhạy cảm với cái nghịch lý. Và tìm cách biến nó
thành thơ.

Đọc bài thơ trên, không thể không nhớ đến “định
nghĩa” về chiến tranh của nhà thơ Paul Valéry
(Pháp): “Chiến tranh là cuộc tàn sát lẫn nhau giữa
những người không quen biết nhau, để phục vụ
cho những người quen biết nhau nhưng không tàn
sát lẫn nhau” (La guerre est un massacre de gens
qui ne se connaissent pas au profit de gens qui se
connaissent bien mais ne se massacrent pas).

TDN - 3/2024

Hợp tác với **tre** tại sao không?

Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !

Nếu bạn có những kế hoạch, những
sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết
bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp
tác với ai hoặc tìm kiếm một partner
trong mọi lĩnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện,
hoàn toàn không có chi phí.

TOM KHO SACH
MADE IN LOUISIANA, USA

món quà Tết không trùng lặp!

TÔM KHÔ US sẽ là món quà THIẾT THỰC, không bị thiu, không bị cũ, không bị ngán, không bị trùng lặp để ăn hay tặng nhân dịp Tết...

Tết nhất sắp đến, Don xin đại diện cho công ty TÔM KHÔ SẠCH | TÔM KHÔ US giới thiệu tôm khô như một món ăn KHÔNG NGÁN, NGON MIỆNG, và là món QUÀ TẶNG lý tưởng cho thân nhân hay bạn hữu hoặc các bạn hàng, khách hàng...

MÓN QUÀ này có thể thưởng thức ngay trên bàn tiệc trong những ngày Tết, vừa bắt mắt vừa bắt mỗi, như món TÔM KHÔ CÚ KIỂU mà bạn Yên Trần ưa thích (câu hỏi bên dưới). Sau ngày Tết, sau khi ngán xôi, ngán mỡ tối cổ, món ăn nấu với tôm khô sẽ làm bạn thấy nhẹ nhàng, ngon miệng với các món như canh bầu, canh rau đay, canh khổ qua, canh bí hoặc bún riêu v.v...

YÊN TRẦN: Em bận quá, em dự định sẽ mua vài hũ Tôm khô củ kiệu ngâm sẵn để ăn mấy ngày Tết, nào giờ Mẹ em làm, mà năm nay Mẹ em về Việt Nam qua Tết mới qua...

DON: Những sản phẩm đã chế biến, em sẽ không biết “lý lịch” nó ra sao. Có thể những loại thiếu an toàn (nhuộm màu, thêm gia vị, tẩm hóa chất chống mốc) rẻ tiền từ Trung Quốc hoặc quá hạn. Những sản phẩm giá trị thấp như củ kiệu hay củ hành, dưa món, sẽ ít có nguy cơ bị giả mạo. Bây giờ chúng ta không có nhu cầu ăn no mà nên ăn **an toàn - phẩm chất cao**, nhất là trong ngày Lễ Tết, nhằm tránh ảnh hưởng sức khỏe về sau. Chỉ cần gõ 4 chữ “tôm khô củ kiệu” là em có thể xem hướng dẫn đầy nhóc trên mạng. Happy New Year!

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

**KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU
KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN**

100%
NGUYÊN CHẤT

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

MADE IN USA

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

FREE SHIPPING
5 lbs trở lên

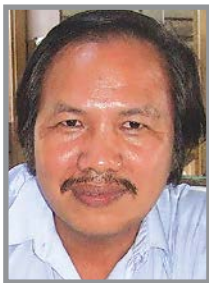
BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

★ **WWW.TOMKHOUS.COM**

Ở một số nước ngoài, chuyên người dân sở hữu hoặc thuê phi cơ để sử dụng riêng nhằm tránh cảnh đông đúc trên các chuyến bay thương mại hoặc để bảo đảm sự riêng tư là không hiếm. Trong khi ở VN, thực tế cho thấy một bộ phận người siêu giàu đang tăng lên. Chuyện ai đó bỏ ra dăm ba triệu USD để mua 1 chiếc phi cơ riêng không phải là việc khó khăn, nhất là với các “đại gia” hay “doanh nhân cỡ bự”. Nhưng để sử dụng 1 hoặc vài chiếc phi cơ với mục đích phi thương mại ở VN, người sở hữu buộc phải vật lộn với khá nhiều thủ tục rắc rối, rườm rà!

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SAIGON - VN

Phi cơ tư nhân Việt Nam không dễ ... bay

Mua phi cơ riêng

Ai mua phi cơ riêng ở VN?

Báo cáo từ Cục Hàng không Việt Nam cho biết, hiện nay tất cả phi cơ phục vụ cá nhân tại VN đều thuộc sở hữu của các công ty hàng không và không có người nào ở VN đang sở hữu phi cơ riêng. Trước đó, VN có một số người đã mua phi cơ riêng, như ông Đ.N.Đ (tập đoàn HAGL), ông T.Đ.L (tập đoàn HP) hay ông T.V.Q (tập đoàn FLC) cùng vài người khác.

Năm 2008, ông Đ.N.Đ bỏ ra 5.1

triệu USD mua chiếc Beechcraft King Air 350 của Mỹ sản xuất, sức chứa 12 người nhằm “phục vụ công việc”. Để đưa vào sử dụng, ông này còn tốn thêm khoảng 2 triệu USD tiền nộp thuế, thuê tổ lái, bảo trì kỹ thuật... Tuy nhiên đến năm 2016, ông đã bán lại chiếc phi cơ này cho Công ty Vietstar Airlines - một đơn vị kinh tế thuộc Bộ Quốc Phòng VN.

Tương tự, năm 2010, ông T.Đ.L bỏ ra khoảng 5 triệu USD mua lại chiếc trực thăng 6 chỗ ngồi loại

EC135Pi của công ty VinaCopter (Hong Kong) nhưng chỉ hơn 1 năm sau, ông này cũng bán lại cho chủ cũ và từ đó tới nay không thấy sở hữu chiếc nào khác.

Vào năm 2014, ông T.V.Q cũng mua 2 chiếc trực thăng trị giá hơn 1,000 tỷ VNĐ và cũng sau thời gian ngắn cũng đã sang nhượng 2 chiếc trực thăng cho 1 công ty khác.

Thủ tục lằng nhằng, quá nhiều chi phí

Các quy định hiện tại của Nhà nước VN đều cho rằng họ không có ý hạn chế các cá nhân được phép sở hữu và sử dụng phi cơ riêng. Tuy nhiên, sau khi nhập về, nếu chủ sở hữu muốn sử dụng riêng cho cá nhân còn phải đáp ứng nhiều thủ tục. Cụ thể, căn cứ khoản 1 Điều 25 Luật Hàng không Dân dụng VN quy định về các loại giấy tờ, tài liệu mang theo phi cơ và điều 21 Nghị định 76/2007/NĐ-CP quy định hồ sơ đề nghị cấp Giấy chứng nhận hoạt động hàng không dùng cho thương mại, các cá nhân/ tổ chức phải có các loại giấy như: Giấy chứng nhận quốc tịch phi cơ, giấy chứng nhận hoạt động hàng không chung ... Sau khi được cấp, mỗi chiếc phi cơ còn phải đáp ứng thêm các yêu cầu về kỹ thuật, nội dung khai thác để có 2 loại chứng chỉ khác gồm: giấy chứng nhận chủ sở hữu; giấy chứng nhận đủ điều kiện bay và đáp ứng yêu cầu về hệ thống liên lạc vô tuyến. Để có các loại giấy tờ trên dĩ nhiên còn trải qua nhiều điều kiện, thủ tục hồ sơ phức tạp mất rất nhiều thời gian.

Thuê người lái cũng là chuyện nan giải của những người muốn sở hữu phi cơ. Theo quy định, phi công lái phi cơ thương mại ở VN chỉ làm việc cho hãng hàng không đến 60 tuổi. Sau khi nghỉ hưu có thể ký

Chiếc phi cơ King Air 350 của Đ.N.Đ (ông chủ tập đoàn HAGL)

tiếp hợp đồng hàng năm đến đủ 65 tuổi với điều kiện giảm giờ bay tối đa so với trước và đáp ứng những yêu cầu về sức khỏe. Nếu lái cho tư nhân, phi công không bị giới hạn độ tuổi, chỉ cần có chứng chỉ do Cục Hàng không VN cấp cùng kết quả khám sức khỏe đủ điều kiện. Do đội ngũ phi công ở Việt Nam luôn khan hiếm nên các đại gia có phi cơ riêng cũng ít có cơ hội

Trực thăng của T.Đ.L (ông chủ tập đoàn H.P)

tìm được phi công người Việt. Còn nếu thuê phi công nước ngoài, chi phí sẽ tốn kém hơn nhiều.

Phi cơ tư nhân VN không dễ ... bay!

Để thực hiện một chuyến bay, chủ sở hữu phải làm đơn xin cấp phép bay với các thông số kỹ thuật cụ thể, chặng bay, thời gian, phi trường đi và đến... gửi đến Cục Hàng không VN. Cục Hàng không VN sẽ chuyển đơn đến Bộ Quốc Phòng VN phê duyệt. Trường hợp được Bộ Quốc phòng VN chấp thuận, Cục Hàng không VN sẽ cấp phép thực hiện chuyến bay. Riêng với loại phi cơ phản lực sẽ được Cục Hàng không Việt Nam cấp phép cho từng chuyến bay và riêng trực thăng có tầm bay thấp còn phải được sự chấp thuận của Bộ Quốc phòng VN. Những thủ tục cấp phép này thật không đơn giản.

Ngoài ra, các cá nhân sở hữu phi cơ riêng còn phải tính đến các dịch vụ bảo hành, sửa chữa. Chi phí bảo trì, sửa chữa một phi cơ mới trong 4 năm đầu sử dụng tương đối thấp nhưng càng về sau càng đắt. Do các công ty kỹ thuật chính hãng không thể tổ chức cả một đội ngũ kỹ sư, thợ máy chỉ để đáp ứng nhu cầu cho một vài chiếc. Vì vậy khi có trục trặc, thường phải mang đi sửa chữa ở nước ngoài hoặc chờ vật tư chuyển từ nước ngoài về. Hiện nay ngay cả Hãng Hàng không Quốc gia VN khi tiến hành đại trùng tu cũng phải đưa phi cơ ra nước ngoài làm. Chi phí cho các chuyến xuất ngoại bảo trì kiểu này không hề rẻ!

Nói chung, để sở hữu một chiếc phi cơ riêng ở VN là cuộc chơi khá tốn kém. Việc một số "đại gia" VN đã mua sau đó lại buộc phải bán đi là điều không mấy ngạc nhiên!

NS

Bãi Bò tận cùng đất nước
- PHOTO TRINH THANH THUY/TRÈ

VỀ CÀ MAU

Một trong những ước mơ của tôi từ lâu là được đặt chân lên những vùng đất thiêng liêng của điểm tận cùng tấm bản đồ hình chữ S. Lần về thăm Việt Nam này tôi đã có mặt và đứng trên 1 căn chòi cây, hít thở gió biển lồng lộng của vùng đất bồi điểm cuối của đất Mũi Cà Mau.

TRINH THANH THUY
CALIFORNIA

Cảm giác thư thái, yên bình và sung sướng làm sao khi được nghe, thấy, sờ và cảm nhận vị mặn của biển, của đất trời phương Nam nơi tôi sinh ra, lớn lên rồi rời bỏ.

Đã từ lâu Cà Mau đối với tôi là một địa danh đèo heo hút gió, rất xa lạ. Ngày ấy, khi nghe người anh đi Hải Quân của tôi than thở với gia đình là anh bị đỏi về Năm Căn thuộc vùng Cà Mau, xa tít tắp, gia đình tôi đã vô cùng lo lắng. Từ trước năm 1975, hễ ai nghe đến Cà Mau đều tưởng tượng ra cái chốn thâm sơn với "Muối kêu, như sáo thổi, đĩa lênh tựa bánh canh", vô cùng nổi tiếng này. Thế mà lần này, về nước, tôi lại cả gan đi

phiêu lưu đến chỗ địa đầu ấy, nghe dữ hơn lành và làm môi cho muối, đĩa thì thật là đại. Tôi vội vã đi gặp Bác sĩ xin thuốc chủng ngừa. Cô lên mạng kiểm soát một hồi rồi phán, cô sẽ cho uống thuốc ngừa sốt rét kèm thêm sốt

xuất huyết, vì bệnh này đang hoành hành tại vùng tôi sẽ đến. Thế là tôi về Việt Nam với cả đồng thuốc uống phòng ngừa cho chắc ăn.

Trước khi đi Cà Mau tôi đã ghé Hà Nội rồi vùng cao Tây Bắc và có dịp trò chuyện

Nhà sàn ở Đất Mũi - PHOTO TRINH THANH THUY/TRÈ

cùng một cặp vợ chồng đang sống ở Cà Mau cũng đi du lịch Tây Bắc như tôi. Họ cười khi nghe tôi hỏi đến câu ca dao về muối. Họ nói Cà Mau bây giờ không có muối kinh khủng như vậy đâu. Đất đai đã được khai hoang, phát triển, không còn nước đọng và muối được diệt trừ bằng thuốc cẩn thận, đừng có lo.

Thật vậy, lần này, trong hành trình đi Nam, về Bắc, ở Sài Gòn, ra miền Trung ăn ở từ khách sạn này qua khách sạn khác, tôi không bị một con muỗi nào cắn hay đốt cả. Bao nhiêu thuốc xịt, thuốc bôi, thuốc ngừa, đem đi và về còn y nguyên.

Ghi tên với một đoàn du lịch trong nước, tôi được đi từ Sài Gòn xuống Tiền Giang, Cần Thơ, Sóc Trăng, Bạc Liêu và Cà Mau, Đất Mũi. Chuyến du lịch 4 ngày vào tiết cuối Đông trong thời tiết mát mẻ, không làm tôi

Xiếc cá nhảy

mệt mỏi mà cảm thấy 4 ngày qua nhanh như tên bắn vậy.

Đi theo Tour nên chúng tôi được ngồi xe du lịch 32 chỗ mà chỉ có khoảng 21 khách nên ai nấy được ngồi thoải mái, thoáng mát và an toàn. Xe chạy xuống Cần Thơ theo đường cao tốc được thiết lập ngày nay nên tiết kiệm được thì giờ và không có ổ gà cũng như đường dẫn xóc của ngày xưa nữa. Chúng tôi say sưa nhìn ngắm cảnh vật

xanh mướt của cây và vườn tược dọc theo hai bên đường mà không chán. Người dẫn đoàn kể chuyện cuộc sống, về mùa màng cũng như phong thổ của vùng đất chúng tôi đi qua. Lần đầu tôi học nhận biết sự khác nhau của cây mít và cây sầu riêng như thế nào, vì tôi vốn lớn lên ở đô thị và rất mù mờ về cây lá. Xe chúng tôi qua cầu Mỹ Thuận nối hai tỉnh Tiền Giang và Vĩnh Long để xuống bến đò Cô

Bắc. Chúng tôi không qua phà như ngày trước. Tôi thấy nhớ những bến phà ngày nào, có các em bé bán hàng rong như bánh ít, bánh chuối, mía ghim hay chạy tới lui mời mọc khách mua hàng. Bỗng dưng nhớ cái cảnh ồn ào, xe cộ xếp hàng, khói xe, khói tàu mù mịt trong làn sương sớm quá. Đò vào Cồn Sơn chúng tôi được thử nghiệm vượt cây cầu khỉ miền Tây. Phần lớn khách đều đi qua được dù chậm chạp. Chỉ có một cô gái tuổi đôi mươi phải qua một cách chật vật vì cô sợ quá, chân cứ riu lại không đi được, nhìn rất tội nghiệp. Cả đoàn phải chờ cô mất khoảng 20 phút vì nếu không qua được cô sẽ bị bỏ lại một mình bên kia cầu. Khách được đi xem những bè nuôi cá, vườn cây ăn trái và được thưởng thức bánh ngon, ổi thơm và hương vị ngọt

Đền Vua Hùng

- PHOTO TRINH THANH THUY/TRÈ

của cây trái đang mùa là vú sữa. Việt Nam giờ hay sưu tầm những giống cây trái lạ vừa ngon, ngọt mà lại sai quả, nên cây trái VN ngày nay được trồng tủa, pha giống rất đa dạng. Cá, tôm thì đều được nuôi, con nào cũng to lớn và linh động vẫy vùng. Đến giờ ăn, cá, ếch, nháy cao, đớp mỗi xem như đang làm xiếc rất ngoạn mục. Trưa đến chúng tôi được thưởng thức những món ăn dân dã tiêu biểu của vùng sinh thái miền Nam do mấy gia đình trên Cồn Sơn nấu nướng và mang đến cho đoàn. Nào là lẩu cá thập cẩm, bông điên điển xào gà, cá kho, gà luộc, gỏi, và vài món có những thứ lá khác nhau mà tôi chưa bao giờ được nếm.

Đến Cần Thơ, chúng tôi được ghé thăm Đền thờ Vua Hùng. Đây là một công trình kiến trúc hoàn toàn mới và được

Nhà cổ Bình Thủy – PHOTO TRINH THANH THUY/TRÈ

khánh thành năm 2022. Đền được xây dựng theo hình tượng trống đồng cách điệu. Đó là hình ảnh trống đồng Ngọc Lũ, 18 cánh cung xung quanh tượng trưng cho 18 đời vua Hùng, bao quanh đền thờ chính còn có 54 khối cột hình trụ, tượng trưng cho 54 dân tộc anh em. Công trình nhìn rất đồ sộ, đẹp và lạ mắt. Kiến trúc này mới được xây và họa hiện đại

hơn là các kiến trúc cổ của lầu đài xưa. Các họa tiết trên trống đồng nhìn như (hay nhái theo) các chữ tượng hình trên lăng mộ của vua chúa Ai Cập thời cổ đại.

Chúng tôi nghỉ đêm tại Cần Thơ và được ngắm bến Ninh Kiều về đêm lung linh trong ánh đèn lấp lánh của chợ đêm và của những du thuyền đang chở khách đi dạo

mát ngoài bến cảng. Mỗi lần tôi trở về thăm, là mỗi lần thấy Cần Thơ đổi khác. Sầm uất hơn, ngăn nắp, quy củ và hiện đại hơn.

Sáng ra, chợ nổi Cái Răng là đích đến của đoàn. So với ngày xưa, chợ nổi bây giờ không còn sinh động và nhộn nhịp nữa. Chỉ còn những ghe, thuyền chạy ra mời khách du lịch mua trái cây mà thôi. Ngày xưa chợ họp từ 2,3 giờ sáng cho người mua bán hàng sỉ vì ngày ấy phương tiện cầu đường không có, chỉ đường thủy là thông dụng. Ngày nay, chợ nổi chỉ còn là mục tiêu dành cho du lịch nên vắng và buồn tẻ hơn nhiều.

Bạc Liêu, Sóc Trăng là địa điểm không thể thiếu trong lịch trình. Bạc Liêu thì nổi tiếng với 2 ngôi nhà cổ là nhà Công Tử

Nhà hát Cao Văn Lầu-

PHOTO TRINH THANH THUY/TRÈ

Bạc Liêu và Bình Thủy. Nhà Công Tử Bạc Liêu bị ngăn không cho vào xem vì đoàn quay phim đang mượn để quay, chúng tôi liền ghé nhà cổ Bình Thủy. Đây là một ngôi nhà cổ hơn 150 năm với nét đẹp văn hoá Đông Tây kết hợp. Đây cũng là nơi có bối cảnh chính của các phim nổi tiếng vang bóng một thời.

Quảng trường Hùng Vương và Khu lưu niệm nghệ thuật Đờn Ca Tài tử Nam Bộ của cố nhạc sĩ Cao Văn Lầu cũng có mặt trong chương trình. Thật ý nghĩa khi thân thế, sự nghiệp của cố nhạc sĩ Cao Văn Lầu, được ghi nhận và tôn vinh do những đóng góp to lớn của ông về nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam bộ. Ông chính là người sản sinh ra bản *Dạ cổ Hoài lang* bất hủ.

Sóc Trăng thì vang danh với các chùa Miên. Đoàn chúng tôi tới chùa Sà Lôn. Chùa này còn

Quảng trường Hùng Vương

PHOTO TRINH THANH THUY / TRÉ

được gọi là "chùa Chén Kiểu" nhờ thể hiện được nét văn hóa độc đáo của người Khmer cùng cách thiết kế sáng tạo từ hàng vạn mảnh chén được ốp trên các công trình kiến trúc của chùa.

Cuối cùng là Đất mũi Cà Mau, chúng tôi nghỉ đêm tại đây và bắt đầu khám phá vùng này bằng ca nô. Ca nô chạy nhanh và có thể len lỏi trong rừng đước của khu ngập mặn lớn thứ hai thế giới này. Chúng tôi ai cũng ngạc

nhien khi nhìn thấy rất nhiều những con cá thòi lòi chạy lảng quăng trong đất bùn. Cua, cá, tôm ở đây rất nhiều. Người dân Cà Mau ngày nay làm giàu nhờ tài nguyên phong phú về hải sản đủ loại. Ngoài ra Cà Mau còn là một thảm thực vật với nhiều loại cây như: đước, mắm, vẹt, bần, dá, su, cóc, dà, chà là, dương xỉ, dây leo...

Hệ sinh thái ở đây rất đa dạng. Hướng dẫn viên giảng giải về sự hình

thành và mối liên hệ của cây đước và cây mắm. "Mắm trước, đước sau, tràm theo sát" là sự sinh sôi, nảy nở của cây rừng trong vùng ngập mặn này. Cây mắm là cây phát triển đầu tiên sau đến cây đước, rồi tràm mới tiếp nối như một thế hệ cha ông để tạo nên khu rừng trên vùng đất bồi gọi là "Đất Mũi Cà Mau". Mỗi năm, nhờ phù sa bồi đắp, vùng đất Bãi Bồi lấn thêm ra biển gần 100 mét. Đất lấn biển tới đâu thì rừng cũng đi theo tới đó, làm cho đất nước ta thêm dài.

Đứng ở đây trên vùng đất bồi lộng lộng gió nhìn màu phù sa hung đỏ pha lơ lửng trong màu xanh của biển, lòng tôi dâng lên một nỗi cảm hoài. Đất bồi phía Nam thì ít, mà đất thịt ở đầu miền Bắc thì cứ mất dần vì Trung Quốc đã và đang hăm he lấn đất, tôi thấy bùi ngùi và thương đất nước mình quá.

Chùa Sà Lôn hay Chén

Kiểu PHOTO TRINH THANH THUY / TRÉ

TTT

BẢO HUÂN

Bên bờ ly biệt

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Có người cho rằng: “Gặp nhau là ý trời, bên nhau là ý người”...

Hạm đội của Quang có kết giao mỗi tình dân quân thăm thiết với trường nữ trung học Gia Long, ông hạm trưởng có nhã ý dành cho học sinh một chuyến du ngoạn thú vị bằng tàu của hải quân VNCH. Mỗi lớp chỉ có trưởng lớp được tham dự và những chàng lính thủy

có nhiệm vụ hướng dẫn, bảo vệ những cô nữ sinh áo trắng, xinh xắn, bé nhỏ từ lớp 6 đến lớp 12 trong suốt chuyến du hành trên đất liền cũng như trên sông biển.

Ngọc Yến, trưởng lớp 10 A1, vui mừng, háo hức vì lần đầu được đặt chân lên chiếc thuyền lướt sóng, dưới trời mây mênh mông, trên sông nước miền Tây vào một ngày đẹp trời. Rồi con tàu, đổ bộ trên con

đường đất ghé thăm giang sơn của ông Đạo Dừa ở cồn Phụng thuộc tỉnh Bến Tre, Yến bị hụt chân té nhào vào một chàng lính biển đang đứng canh dưới con đường dốc vừa hẹp vừa gập ghềnh khó đi. Người con gái mới lớn mắc cỡ, thẹn thùng pha lẫn cảm xúc yêu đương len nhẹ vào lòng... Dịp ấy đến thật tình cờ, như một nhân duyên tiền định, Quang và Yến yêu nhau.

Cha của Ngọc Yến là Trung tá thuộc Bộ Tổng tham mưu QLVNCH, gia đình sống trong khu cư xá sĩ quan Chí Hòa. Quang thường đến thăm và xin đưa Yến đi chơi, dạo phố mỗi khi anh được nghỉ phép. Đôi lứa yêu nhau, mơ màng dệt mộng, nguyện xin suốt đời được sống an vui, hạnh phúc bên nhau. Quang chờ mong cho Yến học xong trung học rồi xin cưới.

Quang rất yêu mê biển, anh sinh ra và lớn lên ở Nha Trang, quê hương có những bãi cát trắng chạy dài với biển trời xanh biếc, có những hàng dương lá lối soi bóng. Là người lính, ôm mộng hải hồ, lênh đênh phiêu bạt với những chuyến hải hành để bảo vệ vùng biển của quê hương, Quang thường gửi nhớ thương về cô học trò nhỏ xinh và âu yếm gọi người yêu là “Hải âu”, cánh chim của biển xanh sóng bạc. Trong thời chiến, những lá thư tình của lính thì đông đầy những nhớ nhung mà hạnh phúc bên nhau suốt đời thì mong manh như những ánh sao rơi.

Vào những ngày yên bình trên biển, Quang thường mộng mơ có con chim “*ngiên cánh nhỏ*”, cùng anh ngắm “*bóng chiều sa*”(*) và nhìn trăng lung linh trên sóng nước. Lính biển nổi tiếng là những chàng thủy thủ hào

hùng nhưng cũng hào hoa, đa tình và lãng mạn, Yến thường hay băng khuâng rồi ghen... mơ màng nghĩ đến chuyện tình yêu của loài chim hải âu sống đến 60 năm cuộc đời, chỉ 1 vợ 1 chồng. Yến thường tỏ vẻ: “Nếu lỡ mai em chết, anh yêu người khác em sẽ hiện hồn thành chim hải âu bay về cắn mổ anh.”

Năm 1975, miền Nam thất thủ, Quang phải vào lao tù, thư gửi đi cho Ngọc Yến không hề thấy thư về. Quang ôm nhiều đau khổ trong lòng, nước mắt nhà tan, người yêu giờ xa vắng, lưu lạc nơi đâu? Hơn 3 năm sau, Quang ra tù, gõ cửa đến tìm Yến thì nhà đã đổi chủ. Bơ vơ, buồn bã không biết về đâu, chợt nhớ đến Yến có người di sống ở khu nhà gần Hồ Con Rùa... đi lang thang mong tìm gặp lại người yêu, mắt Quang mở lớn khi nhìn thấy dưới giàn hoa Tigôn một tấm bảng be bé “Cafe Hải Âu” treo bên cánh cổng của một ngôi biệt thự.

Tim đập nhanh, hồi hộp và xúc động, Quang vội bước vào quán... cây cối um tùm, trời âm u, cảnh vật buồn rầu, sâu muộn làm sao! Quang tìm ghế ngồi và gọi ly cafe phin, mắt luôn nhìn vào trong quầy tìm kiếm bốn chân như kẻ gian. Buồn ơi, người chủ quán nhìn thật xa lạ, Quang buồn lặng lẽ,

lòng xa vắng... Tiếng nhạc ngoại quốc không lời êm êm tha thiết... La Paloma, Somewhere my love, Love Story... càng làm Quang thấm thía nỗi sầu cô quạnh. Có lẽ cả nhà Yến đã đi nước ngoài hay về vùng kinh tế mới? Quang chán nản, thất vọng rời khỏi quán cafe và đi xuống phố...

Trời u buồn, mây đen kéo đến, gió thổi lay lắt trên những cành cây, ngọn lá, mưa bắt đầu rơi... Chân bước, Quang quên cả tiếng mưa, tiếng ồn ào của xe cộ, tiếng người qua lại mua bán, réo gọi nhau... Quang thần thờ đi trên phố, băng ngang qua đường và bước vào Brodard là nơi Yến thích ăn kem, ăn bánh ngọt... Quang lại ngồi nhìn những giọt cafe đen rơi tí tách, lòng cay đắng mang nỗi buồn mất mát, chia ly.

Rạp Rex và Eden còn đó, đang chiếu phim “Sao tháng tám” , “Cách mạng tháng Mười” và phim ngoại quốc “Xe Muóc” của Ba Lan. Người ta nhếch nhác, nhốn nháo, chụp giựt mua bán những món hàng vặt vãnh trên vỉa hè, góc đường, con hẻm... thành phố trở nên xơ xác, tiêu điều và vẻ lo âu, sợ hãi lẫn đói khổ lộ rõ trên mặt người. Mọi thứ đã đổi thay, kỷ niệm cũ của ngày xưa thân ái nay tìm đâu thấy nữa, ôi!

đau đớn, xót xa ...

*Còn đây không gian xưa quen gót lầy
Bên hè phố cây lá thưa,
chim đã bay*

*Ngồi nghe yêu thương
đi xa tâm tay ...*

(Rồi mai tôi đưa em - Nhạc của Trường Sa)

Đọc theo đường Lê Thánh Tôn, đi qua một dãy hàng bán giày dép, Quang lang thang đến khu Tạ Thu Thâu (nay là đường Lưu Văn Lang). Mất lại mở to khi nhìn thấy tấm bảng “Hải Âu” trước một cửa tiệm bán vải lụa, tim đập nhanh khi chợt nhớ Ngọc Yến rất thích thêu thùa, may vá, nàng là nữ sinh của trường Gia Long nổi tiếng với “công, dung, ngôn, hạnh”. Quang vội vã bước vào, bà chủ tiệm đơn giản mời chào:

- Cậu mua vải thêu à, có nhiều hàng mới đẹp lắm, mời cậu vào xem. Quang thẳng thốt, ngăn người vì bà rất giống mẹ của Ngọc Yến nhưng trẻ hơn. Quang ngại ngùng một chút rồi lấp bắp hỏi:

- Dạ... dạ... thưa, cháu không mua vải, cháu chỉ muốn hỏi thăm tìm một người bạn tên Ngọc Yến.

Trong tiệm, có cô gái đang ngồi thoãn thoắt đưa mũi kim bé tí trên khung vải, nghe như có tiếng ai gọi tên mình, cô ngược nhìn lên, mắt họ gặp nhau...

- Anh... trời ơi... anh Quang...!

Quang ôm người yêu bé nhỏ, lòng sung sướng, rộn ràng sau bao năm tháng xa cách đầy nhớ thương, mà tưởng chừng như không bao giờ còn thấy nhau trong đời.

Phút giây tương phùng, mừng vui lẫn đau buồn... Ông bố của Yến đã vào trại tù xa xôi tận miền Bắc, người anh trai và em trai đang bị cầm tù ở Trà Vinh vì tội vượt biên. Cán bộ chiếm nhà, cả gia đình bị đuổi ra khỏi cư xá, vô gia cư đành phải ăn nhờ ở đậu nhà dì Út. Bà mẹ của Yến là cô giáo dạy Văn nay mất việc vì chồng là sĩ quan VNCH, bà phải ra chợ trời tảo tần buôn bán nuôi chồng tù tội, nuôi con đói khổ. Mấy chị em Yến đan móc, thêu thùa, may vá và phụ dì Út mở quán cafe để kiếm sống. Quang chua xót nghe kể về những khốn khổ điều linh khi nước mất nhà tan, người người chịu đựng những đau khổ khốn cùng, phải chật vật sống trong một “nhà tù” lớn, thật thảm thương!

Quán cafe Hải âu gần Hồ Con Rùa chính là nhà của dì Út, nhưng khi Quang đến tìm đã ngại ngần không dám mở lời hỏi thăm. Yến lấy cái tên “Hải âu” để nhắn gửi thông điệp cho người yêu. Thịnh thoảng Yến có ghé nhà cũ hỏi thăm gã cán bộ đang chiếm ngụ, để

mong có ai gửi thư hay đến tìm Yến, nhưng gã vẫn hần học xưa đuổi. Bao nhiêu thư của Quang gửi chắc hẳn gã đã đọc rồi cười hả hê.

Quang vội xin cưới Ngọc Yến rồi tìm đường vượt biên. Là sĩ quan được huấn luyện tại trường Hải Quân Nha Trang, Quang biết lái tàu, rành về đường hàng hải nên nhiều tổ chức vượt biển đi tìm tự do đã bí mật mời gọi.

Thoát ra đến hải phận quốc tế, con tàu lênh đênh đơn độc trên biển. Sau thời gian đầy căng thẳng, lo âu mọi người đều vui mừng vì đã đến được vùng biển tự do. Nhiều người say sóng nằm la liệt trên sàn tàu, mặt Yến tái nhợt, nằng mệ mỗi ngời bệt, dựa vào vách gần nơi buồng lái để Quang còn nhìn thấy vợ. Nhưng vui mừng chưa được lâu chợt thấy đàn hải âu bay lượn, hoảng hốt, dáo dác gọi nhau.

Bầu trời bỗng trở nên âm u, mưa vẫn gió vũ, sấm chớp nổi lên, cả tàu lo sợ và nhốn nháo. Bất ngờ có bão, Quang kêu gọi mọi người sẵn sàng chống chọi để sống còn. Quang trấn an và tìm những vật dụng trên tàu để làm phao cho đàn bà và con nít. Quang lấy cái thùng nhựa, cột vợ vào rồi dặn dò: “*Có gì xảy ra em phải ráng ôm giữ cái thùng phao này nhé!*”. Yến sợ hãi nép vào bên công, Quang

ôm vợ an ủi: “*Ráng lên, mình sắp đến bến bờ tự do rồi, có anh ở đây, đừng lo sợ gì!*”

Biển động, sóng gào, gió đập đã nhồi con tàu như chiếc lá nhỏ bé, mong manh; nó rệu rạo, lắc lư, chòng chành như giã giụa trước giờ lâm tử. Đối mặt với nỗi sợ hãi hùng của trùng dương mênh mông, sóng đã ôm chầm lấy con tàu và đập nó vỡ vụn! Tiếng sóng cuồn cuộn át cả những tiếng kêu gào trong vô vọng ... Quang chỉ thấy đầu người lơ lửng và thấp thoáng bóng cái thùng nhựa mang người vợ yêu quý, nhấp nhô trên sóng rồi xa dần ... Còn lại một màu đen ngòm phủ xuống đám người đang ngoi ngóp. Quang ngụp lặn mãi, trong cơn mơ màng dường như có bóng chim vụt bay lên khỏi mặt biển rồi tan thành sương khói, nhẹ tựa như mảnh hồn ai mong manh vừa lìa khỏi xác! ...

Quang nhận ra mình đang ôm một tấm ván, bênh bồng, chơi vơi, giữa biển trời không biết đâu là bến bờ! Những người trên tàu đánh cá Mã Lai đã cứu vớt Quang và 3 người bạn đồng hành đưa vào trại tị nạn Bidong. Hơn 100 người trên chuyến tàu gặp nạn, nhưng không có 1 cái xác nào tấp vào bờ, ngoài 4 người được cứu sống khi đang thoi thóp, ngoi

ngóp trên biển. Ôi, con tàu mang một màu ly biệt!

Ngọc Yến, người vợ trẻ của Quang đã chìm dưới lòng biển sâu hay trôi dạt nơi đâu? Hải âu ơi! sao không sống cùng anh cho đến 60 năm cuộc đời? Quang buồn khổ, hận mình đã đem cô vợ nhỏ bé, yếu đuối đi cùng trên chuyến tàu định mệnh mà giờ đây đã nghìn trùng xa cách. Quang đến Mỹ định cư ở Houston, Texas. Ít lâu sau, anh gặp lại Thành một người bạn trong quân ngũ đang sống ở Galveston và cùng nhau đi biển làm nghề đánh cá để sinh sống. Quang siêng năng, chăm chỉ, dành dụm lo giúp đỡ gia đình 2 bên nội ngoại còn ở lại quê nhà, rồi anh mua một chiếc tàu đánh cá, sống lênh đênh trên biển. Mỗi lúc ra khơi, Quang thường thấy có con chim hải âu bay lượn cứ quẩn quýt quanh tàu rồi biến mất khi ánh chiều buông. Quang nghĩ đó là hồn của vợ thương nhớ đến thăm.

*Khuất nẻo chân trời
bóng chim sa,
Ngẩn ngơ thương nhớ,
hồn vương vấn.*

(Thơ GVV)

Đêm đêm, Quang thường mơ màng như có ai đến vỗ về, ôm ấp, mùi hương tóc mây mềm còn vương trên vai; khi buổi sớm mai vừa tỉnh giấc thoảng thấy bóng chim vụt bay rồi tan biến

sau khung cửa sổ còn mờ sương trắng. Bàng hoàng tiếc thương linh hồn người vợ hiền vẫn quyến luyến theo anh đi khắp chân trời góc bể, không chịu rời xa. Khi yêu, người ta luôn mang nỗi nhớ, không gặp thì nhớ mong, vừa gặp vẫn nhớ, bên nhau cũng nhớ, cho nên suốt đời mãi nhớ nhau. Quang thường về sống cùng gia đình Thành để tránh mùa mưa bão và nghỉ ngơi khi không đi đánh bắt cá. Nhiên, em gái của Thành rất yêu mến Quang. Một hôm Quang bị bệnh nặng, Nhiên chăm sóc anh. Đêm đó, Nhiên kinh hãi không ngủ được vì cứ mơ thấy một con chim đến mổ vào người

như muốn xua đuổi. Nhiên kể cho Quang nghe về giấc mơ, anh xót xa nói: “Đó là linh hồn con chim nhỏ hiện về vì ghen”. Vậy mà khi xưa anh lại hay trêu đùa: “Lúc ấy hồn em về, chỉ nhìn rồi nước mắt rơi rơi thôi chứ chẳng làm được gì mà cứ thích ghen!” Quang vẫn bùi ngùi sống độc thân, anh còn vương mang lời thề mãi nhớ thương người vợ trẻ. Vào một ngày mưa gió, có con chim lạc đàn, nó hoảng hốt bay lượn quanh rồi buồn bã đậu trên mũi tàu “yêu thương”, cất tiếng kêu tha thiết như tìm gọi người bạn tình xa vắng. Quang âu yếm ấp ủ, nó dụi mũi vào

lòng Quang. Từ đó con chim nhỏ sống trên tàu, quanh quẩn bên Quang như hình với bóng. Đôi khi, Quang nghe như con chim nhỏ cất tiếng thì thầm, thỏ thẻ ... âm vang của ma mị hay trong giấc chiêm bao mơ như Yến đang ở bên anh ...!?

*Em ơi! cánh bướm xưa còn vương bao lời thề
Biệt ly sao chua cay làm mất ớt, tóc xanh nay phai màu
Nhớ mãi, nhớ mãi môi em cười khi bên xa con tàu ...*

(La Paloma - Cánh bướm xa xưa - Lời Việt của Phạm Duy)

Giọng hát êm êm thường ru Quang vào giấc ngủ với con tim luôn nức nở, tiếc thương, nhớ nhung một bóng hình. Bóng chim

lúc ẩn, lúc hiện, nhất là vào những buổi chiều tà ... đôi ngả chia ly, cánh chim nhỏ phiêu bạt phương nao mà khiến người ở lại luôn khắc khoải trong lòng với nỗi buồn hiu quạnh...

Yêu nhau một thời, rồi xa nhau một đời.

Lệ này em nhỏ xuống hồn tôi.

(Giọt lệ cho ngàn sau - Từ Công Phụng)

Nửa thế kỷ đã trôi mau, tóc xanh nay bạc màu sương khói. Chiều chiều, nhìn đàn hải âu bay lượn, hồn lãng đãng phiêu bồng bên bến bờ thương nhớ, Quang mơ mình là cánh chim bay vào không gian, tan vào cõi Vĩnh Hằng ...

GVV

(*) Trích bài thơ “Tràng Giang” của Huy Cận.

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

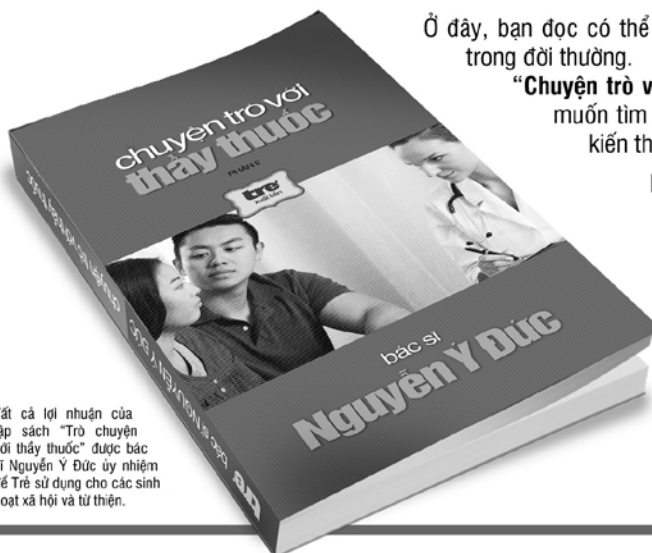
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “Chuyện trò với thầy thuốc” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“Chuyện trò với thầy thuốc” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

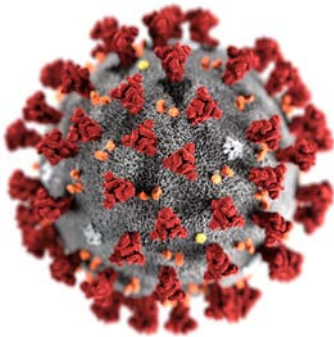
GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

4

là số năm kể từ khi tổ chức Y Tế Thế Giới WHO chính thức công bố Covid là đại dịch toàn cầu vào tháng 3 năm 2020. Covid đã gây ra một cuộc khủng hoảng toàn cầu cùng những hệ lụy to lớn về kinh tế, xã hội cho đến nay.

42,500

là số nhà mới tại khu vực Dallas đã được xây trong năm qua và tính chung cả 3 thị trường Dallas, Houston và Austin, số nhà mới được xây cao hơn 300% so với các thành phố tương ứng tại California.

40

tiểu bang yêu cầu Meta cần truy lùng mạnh tay hơn với những kẻ chiếm đoạt và đánh cắp mật mã tài khoản facebook và Instagram, khi các hoạt động phi pháp này gia tăng mạnh trong năm qua.

\$20

mỗi tháng hay \$50 cho 3 tháng là giá bán lẻ thuốc ngừa thai Opill không cần toa bác sĩ, sẽ bắt đầu bán ra trên thị trường Mỹ từ cuối tháng Ba này như các loại thuốc thông thường khác.

12.5

tỉ đô la là số tiền Chủ tịch tập đoàn Vạn Thịnh Phát tại Việt Nam là Trương Mỹ Lan bị cáo buộc đã biển thủ và bị đưa ra xét xử trong tuần qua. Đây là vụ án bê bối về tài chính lớn nhất Á Châu cho đến nay.

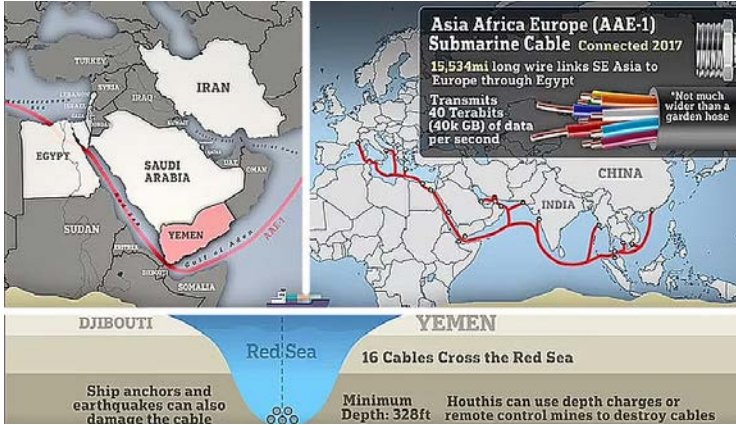

750

vệ binh quốc gia và 250 cảnh sát tiểu bang sẽ được điều động bảo vệ hệ thống xe điện tại New York, giúp cảnh sát New York đối phó tình trạng tội phạm đang gia tăng tại đây.

3

là số cáp ngầm tại dưới biển Red Sea đã bị cắt đứt, gây ảnh hưởng nặng nề cho việc nối mạng và thông tin liên lạc tại khu vực Châu Á và Châu Âu. Chưa xác định được nguyên nhân và giới hữu trách tình nghi do nhóm phiến loạn Yemen's Houthi gây ra để phản đối cuộc chiến Do Thái-Palestine hiện nay.

65.6%

gia đình người Mỹ trắng có đầu tư vào chứng khoán, so với 28.3% các gia đình gốc Hispanic và 39.2% người Mỹ gốc Châu Phi, theo số liệu từ Ngân Hàng Liên Bang.

9.2

tỉ đô la là giá trị của tập đoàn thể thao nhượng quyền Dallas Cowboys, cao nhất trong các câu lạc bộ thể thao thế giới hiện nay. Đội Dallas Cowboys liên tục thất bại trong hàng chục năm qua nhưng giá trị thương hiệu đã tăng hơn gấp đôi trong vòng 8 năm qua.

Hợp tác với **tre** tại sao không?

Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !

Nếu bạn có những kế hoạch, những sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp tác với ai hoặc tìm kiếm một partner trong mọi lĩnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện, hoàn toàn không có chi phí.

Cho thôi việc người không làm việc

Ngày 5-3-2024, ông Nguyễn Hữu Tuyến (Chánh án Tòa án tỉnh Quảng Bình) cho biết đã cho thôi việc một nữ cán bộ đang công tác tại Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình vì bà này không thèm làm việc tại đây nữa, xin đi du lịch ở Mỹ rồi ở lại luôn không chịu về.

Trước đó, từ tháng 11-2023, bà P.T.M.Ng làm đơn xin nghỉ phép 12 ngày để qua Mỹ du lịch, thăm người thân. Hết thời hạn nghỉ phép, bà Ng. không trở về mà nhờ người thân đại diện đến Tòa án nộp đơn xin thôi việc giùm bà.

Ông Nguyễn Hữu Tuyến

Bí kíp

Ông Đặng Văn Minh (Chủ tịch tỉnh Quảng Ngãi) và ông Cao Khoa (cựu chủ tịch tỉnh này) đã bị Bộ Công an CSVN tạm giam để điều tra cáo buộc nhận hối lộ. Cùng bị bắt còn có nhiều cán bộ cao cấp của tỉnh này.

Cán bộ CSVN bị bắt mỗi ngày do tham nhũng, nhận hối lộ... nên người dân cũng không ngạc nhiên nhiều. Có một điều người dân không ngừng tò mò là lương của các bí thư, chủ tịch tỉnh thì chỉ ngang lương ông thợ hồ, nhưng tại sao làm thợ hồ cả đời vẫn không có tiền mua cái bàn cầu trong nhà vệ sinh của cán bộ? Trong khi Quảng Ngãi đứng hàng đầu cả nước về mức độ nghèo nhưng nhà của ông chủ tịch thì đứng hàng đầu cả nước về mức độ sang trọng. Bí quyết ở đâu? Ở trong túi anh thợ hồ chăng?

Ông Đặng Văn Minh và túp
lều của ông (ẢNH: VIÊN NGUYỄN/
LAODONG.VN)

Ép nhận hối lộ 4 lần

Trong diễn biến xét xử vụ án Tập đoàn Vạn Thịnh Phát, Ngân hàng Sài Gòn (SCB) và các tổ chức có liên quan, hầu như tất cả các bị cáo trong đoàn thanh tra SCB thừa nhận hành vi như cáo trạng truy tố, riêng bị cáo Đỗ Thị Nhân (cựu Cục trưởng Cục Thanh tra - giám sát ngân hàng II, thuộc Ngân hàng Nhà nước, trưởng đoàn thanh tra ngân hàng SCB, người chỉ đạo Đoàn thanh tra, chịu trách nhiệm chính về kết quả thanh tra SCB) khai: đã 4 lần nhận tiền từ Võ Tấn Hoàng Văn (nguyên Tổng giám đốc SCB) và Đinh Văn Thành (nguyên Chủ tịch Ngân hàng SCB - hiện đã bỏ trốn) với tổng cộng 5.2 triệu USD tiền hối lộ.

Nhưng bị cáo Nhân nhận 5.2 triệu USD cho... vui thôi, chỉ để tiền thuê góc nhà và lo tang sự cho mẹ xong sẽ mang tiền trả lại. Lý do nhận hối lộ 4 lần không từ chối thì bà Nhân nói bị ép, uy hiếp nhận hối lộ.

Bà Đỗ Thị
Nhân (ẢNH:
TUOTRE.VN)

Du di

Nhận 500 triệu VND từ Công ty Việt Á, ông Trương Quang Việt (cựu Giám đốc CDC Hà Nội) chỉ nhận 3 năm án treo. Cùng chia chác 1 tỷ VND, ông Lê Minh Tuyến (cựu Trưởng phòng Tài chính CDC Hà Nội) cũng chỉ nhận 30 tháng tù treo.

Dầu Tòa án nhân dân Hà Nội xác nhận hành vi của hai bị cáo trên gây thiệt hại cho ngân sách hơn 9.1 tỷ VND, nhưng do được miễn ở Trung ương nên được du di nhiều chút.

Trương Quang Việt (trái) và bị cáo Lê Minh Tuyến tại phiên tòa (ẢNH: VOV.VN)

Tội phạm Trung Quốc

Từ 4-6-2023 tới 7-6-2024 thì Huang LinZhong (48 tuổi, trú tổ 3, quốc tịch Trung Quốc) ăn trộm ít nhất ở hai tiệm vàng tại tỉnh Phú Yên và Huế, nhưng Huang LinZhong chỉ bị 9 tháng tù do tội ăn cắp ở Huế.

Nên khi mới ra tù sáng 8-3-2024, Huang LinZhong bị bắt lại ngay trước cổng trại giam Vĩnh Quang, khi vừa nhận quyết định trả tự do. 15-3-2024, Huang LinZhong được ban án tù mới... không biết khi ra tù, công an tỉnh khác có canh ông Trung quốc này ở cổng nữa không?

Mấy năm gần đây, tội phạm Trung Quốc tràn ngập VN, toàn các án lớn, lâu lâu mới có tên trộm vặt như trên...

Huang LinZhong đứng giữa (ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Bằng lòng

Truyền thông trong nước đang so sánh học vấn của các "chủ mưu" của các đại án gây thâm hụt tiền ngân sách hiện nay. Trong đó: Trịnh Văn Quyết (Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty Cổ phần Tập đoàn FLC kiêm Chủ tịch hãng hàng không Bamboo Airways) cử nhân luật, thạc sĩ Quản trị kinh doanh: 4,300 tỷ VND. Đỗ Anh Dũng (Chủ tịch Tân Hoàng Minh) kỹ sư từ đại học Bách Khoa: 8,600 tỷ VND. Trương Mỹ Lan (Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty cổ phần Tập đoàn Vạn Thịnh Phát): 304,000 tỷ VND.

Điều này cho thấy, ở xứ Việt Cộng, không bằng nào bằng cái bằng... lòng quan chức CSVN.

(ẢNH: FACEBOOK)

1,000 que củi...

Liên quan đại án đăng kiểm, Công an TP.HCM vừa bắt thêm 63 người tại 10 trung tâm đăng kiểm xe cơ giới và các doanh nghiệp thi công, cải tạo phương tiện xe cơ giới thuộc địa bàn nhiều tỉnh, thành phố trên cả nước. Theo Công an TP.HCM, những sai phạm này có hệ thống, được tổ chức xuyên suốt từ một số lãnh đạo Cục Đăng kiểm Việt Nam, Phòng Kiểm định xe cơ giới đến Giám đốc nhiều trung tâm đăng kiểm, gây hậu quả đặc biệt lớn cho xã hội.

Tính đến cuối năm 2023, công an 49 địa phương đã khởi tố 114 vụ án, hơn 800 bị can (tới nay con số bị cáo đã lên hàng ngàn). Tại Cục Đăng kiểm Việt Nam, 2 nguyên cục trưởng đang bị điều tra tội Nhận hối lộ là ông Trần Kỳ Hình và Đặng Việt Hà. Những người này bị tạm giam để điều tra về các hành vi Nhận hối lộ, Đưa hối lộ, Môi giới hối lộ, Làm giả tài liệu của cơ quan, tổ chức, sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức.

(ẢNH: THANHNIEN.V)

Bà Hoàng Thị Thúy Lan và ông Lê Duy Thành (ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Duyên không lành

Liên quan vụ án xảy ra tại Công ty cổ phần Tập đoàn Phúc Sơn, bà Hoàng Thị Thúy Lan (Bí thư Tỉnh ủy Vĩnh Phúc) và ông Lê Duy Thành (Chủ tịch tỉnh Vĩnh Phúc) không sanh cùng ngày cùng tháng cùng năm nhưng bị bắt cùng tội nhận hối lộ.

Đây là một duyên lớn, tuy không phải duyên lành, vì cùng vụ án này, trước đó đã có 6 bị cáo bị bắt, nhưng là vì tội khác, không phải tội nhận hối lộ.

Sắp có cổng chào mới

Sáng 9-3-2024, cổng chào bằng bảng điện tử (không biết bao nhiêu tỷ VND) trên quốc lộ 1A đoạn qua thị trấn Giát, huyện Quỳnh Lưu, tỉnh Nghệ An khi không bốc cháy dữ dội khiến kẹt xe, gây hoảng loạn nguyên đoạn đường dài.

Theo lãnh đạo huyện Quỳnh Lưu (tỉnh Nghệ An), cổng chào điện tử được lắp đặt từ lâu, bị hư có thể là do trời mưa gây chập điện, chứ không phải do ông thi công, ông kiểm định...

(ẢNH: VTV.VN)

Không có bao che

Ở Hà Nội, một cô gái (tự xưng là cháu Tô Lâm) uống rượu lái xe hơi gây tai nạn giao thông mà còn sùng sộ đòi đánh người, lại được đối xử rất đặc biệt, được đưa vào xe đến 3 tiếng đồng hồ rồi mới thổi kiểm tra nồng độ cồn, trong xe có 3 đồng chí thuộc Đội Cảnh sát giao thông đường bộ số 6, họ có lên báo giải thích: "Sau khi có kết quả nồng độ cồn, chúng tôi đang lập hồ sơ xử lý người phụ nữ lái xe ô tô theo đúng quy định, không có bao che gì cả". Không biết kết quả nồng độ cồn hay kết quả cô này có phải cháu Tô Lâm?

Còn báo chí trong nước không những viết tên tắt mà còn cố ý đảo ngược tên họ của cô gái bằng L.H.T, thực ra cổ tên đầy đủ là Tô Lan Hương (đã tự khóa FB).

Qua xác minh, công an Hà Nội xác nhận nữ tài xế trên không phải cháu Tô Lâm, báo trong nước nói thế!

(ẢNH: BAOGIAOTHONG.VN)

Bảo vệ nhân dân... tệ

Chưa rõ nguyên do, ông Tô Lâm (Bộ trưởng Bộ Công an CSVN) nói rằng sẽ tăng cường thêm khoảng 1,000 công an tại tỉnh Quảng Ninh, một cửa ngõ giữa Việt Nam và Trung Quốc. Số tăng cường này chú trọng cho lực lượng công an cơ sở và công an xã. Ông Tô Lâm cho rằng Quảng Ninh là địa phương có vị trí trọng yếu về chính trị, kinh tế, quốc phòng, an ninh đối nội và đối ngoại giữa Việt Nam và tỉnh Quảng Tây, Trung Quốc. Mục đích của việc này cũng nhằm làm giảm tội phạm tại tỉnh này, nhưng ông Tô Lâm không nói rõ là tội phạm Việt hay Tàu...

Cùng ngày, ông Tô Lâm tham gia lễ khởi công xây dựng trụ sở Công an tỉnh Quảng Ninh - một cửa ngõ khác của VN và TQ.

Tô Lâm (ẢNH: PLO.VN)

Thương vợ nhất trên đời

Ngày 8-3-2024, Tỷ phú Hong Kong Chu Lập Cơ (68 tuổi, chồng bà Trương Mỹ Lan, là cổ đông chính nắm 99.26% cổ phần - Chủ tịch Công ty cổ phần Times Square Việt Nam - một trong các doanh nghiệp thuộc Tập đoàn Vạn Thịnh Phát) bị cáo buộc giúp vợ Trương Mỹ Lan ký nhiều giấy tờ giúp vợ "rút ruột" SCB, gây thiệt hại hơn 9,116 tỷ VND. Nghiêng đầu tập trung nghe phiên dịch câu hỏi đầu tiên của chủ tọa, ông Cơ trông khá căng thẳng. Trả lời bằng tiếng Anh, giọng chậm, rõ, bị cáo nói cáo trạng đã nêu đúng các hành vi mình thực hiện, song còn một số điều còn chưa rõ ràng. Ông Cơ nói: "Quả thật là tôi có ký một số văn bản (tiếng Việt) nhưng thực sự không hiểu những vấn đề nêu trong đó. Tôi chỉ biết rằng, việc tôi ký những văn bản này dùng để thế chấp và giúp SCB vượt qua khó khăn." Tóm lại là: "Tôi luôn ký theo lời của vợ tôi còn ngày tháng ký cụ thể không nhớ."

Chu Lập Cơ (ẢNH: DANVIET.VN)

Lê Xuân Thiết

TƯƠNG NĂNG TIẾN

Dù đã từ trần từ lâu, Võ Văn Kiệt vẫn được người đời nhắc đến do một câu nói khá cận nhân tình: “Nhiều sự kiện khi nhắc lại, có hàng triệu người vui mà cũng có hàng triệu người buồn”. Tôi vốn tính hiếu chiến (và hiếu thắng) nên lại tâm đắc với ông T.T này bởi một câu nói khác: “Chúng tôi tự hào đã đánh thắng 3 đế quốc to”. Dù chỉ ngắn gọn thế thôi nhưng cũng đủ cho người

nghe hiểu rằng VN là một cường quốc, chứ “không phải dạng vừa” đâu đấy!

Chủ tịch Hội Nhà Văn Việt Nam, nhà thơ Nguyễn Quang Thiều, cũng đã từng tuyên bố một câu để đời khiến cả nước nức lòng và hả dạ: “VN là một cường quốc về thơ”.

Thật là danh nhân với danh ngôn, toàn là những lời hay ý đẹp!

Đám dân đen thì khác, chỉ

phát biểu linh tinh: cường quốc dân oan, cường quốc vé số ...

Họ nói vậy mà hồng thấy kỳ. Đã vậy, lắm kẻ phản động lưu vong, nhất là đám truyền thông ngoài luồng (hoặc ngoài lồng) còn xúm xít bàn vào:

- THU PHƯƠNG (Thoibao.de): “Ngay trong vùng trũng của thế giới, trong khu vực Đông Nam Á này, không có quốc gia nào, người bán vé số đông như Việt Nam.”

- TÙNG PHONG (Saigon Nhỏ): “Thật khó tin khi biết doanh thu của ‘công nghiệp vé số’ lớn hơn cả doanh thu từ xuất cảng dầu mỏ và than đá cộng lại”.

- UYÊN NGUYÊN (RFA): “Ngồi quán cà phê vỉa hè 58 – Trần Quốc Thảo, quận 1, trong vòng nửa giờ đồng hồ, đã đếm được 16 người bán vé số đến mời,

“Cuộc đời ông là một tấn “bi kịch” lớn.” Nhà báo Lê Thọ Bình - Tểu Blog

“Hàng trăm ngàn người bán vé số dạo trở thành lực lượng lao động chủ chốt đóng góp vào nền kinh tế quốc gia. Mĩa mai thay, lực lượng chủ chốt này lại là những người nghèo, người già, người tàn tật, trẻ em thất học.” Dân Trần (VNTB)

già có, trẻ có, bệnh tật có, nhưng xót xa nhất vẫn là những em bé tuổi chưa đầy 15, học hành dở dang hoặc vừa đi học vừa bán vé số kiếm tiền phụ giúp cha mẹ”.

- **DÂN TRẦN (VNTB):** “Hàng trăm ngàn người bán vé số dạo trở thành lực lượng lao động chủ chốt đóng góp vào nền kinh tế quốc gia. Mĩa mai thay, lực lượng chủ chốt này lại là những người nghèo, người già, người tàn tật, trẻ em thất học.”

Có điều “mĩa mai” hơn nhiều nhưng không mấy người biết là VN còn có “triết gia bán vé số” nữa cơ. Ông Lê Xuân Thiết là một triết nhân thuộc cái diện lạ này, theo tưởng tượng của phóng viên báo Tiền Phong:

“Tôi tìm đến chợ Thông thuộc làng An Ninh Thượng, phường Hương Long, ngoại ô TP Huế, để tìm ông. Vừa đến gần chợ đã thấy một ông già gầy gò trên chiếc xe đạp

cà tàng, tay cầm xấp vé số. Khuôn mặt hốc hác nhưng đôi mắt thì rất sáng và nụ cười đôn hậu. Tôi đoán ngay ông vé số là ‘triết gia khoán hộ’ Lê Xuân Thiết.”

Ừa? Triết gia mà sao lại ra nông nổi thế?

Minh Nhân, tác giả bài phóng sự thượng dẫn, cho biết thêm:

Trước đó, ông từng du học, học kinh tế học ở tận Kiev, Liên Xô cũ. Nhưng vì lý do sức khỏe, ông về học trong nước. Tốt nghiệp Đại học Kinh tế - Kế hoạch Hà Nội năm 1967 với tấm bằng loại ưu, chàng trai 30 tuổi Lê Xuân Thiết nhận quyết định về công tác tại Ủy ban Kế hoạch tỉnh Vĩnh Phúc.

Lúc đó cả miền Bắc bị đói, và đói tởm đói nhất lại chính là người sản xuất ra lúa gạo. Chỉ riêng tỉnh Vĩnh Phúc (đầu năm 1968 Vĩnh Phúc sáp nhập với Phú Thọ thành Vĩnh Phú - NV) thì nông dân lại no

đủ.

Đó là kết quả của chính sách “khoán hộ” do Bí thư Tỉnh ủy Kim Ngọc khởi xướng và khai triển khắp toàn tỉnh từ năm 1968. Nông dân được giao ruộng đất để tự cày cấy, sau khi đóng sản lượng (đã được khoán theo hộ) cho nhà nước thì được hưởng phần còn lại, nhờ vậy mà năng suất đạt rất cao, lúa gạo đầy nhà.

Nhưng đến cuối năm 1968, chính sách “khoán hộ” bị cấm và Bí thư tỉnh ủy Kim Ngọc bị kiểm điểm nặng nề. Thiết liền tìm đến huyện Lập Thạch, nơi vẫn còn “lén lút” thực hiện “khoán hộ” và nhận ra việc ông Kim Ngọc làm là quá đúng, đúng với khoa học và đúng cả đạo lý.

Nhưng do ông Kim Ngọc có thực tiễn mà chưa đúc kết thành lý luận, nên không bảo vệ được chính sách khoán hộ. Vậy là Thiết viết một bản luận chứng dài

72 trang, chứng minh chính sách khoán hộ là đúng, là hợp quy luật; tụt trung trong mấy ý sau: cần giao ruộng đất ổn định, lâu dài cho hộ nông dân; ai giỏi nghề gì thì làm nghề ấy; nông dân được quyền bán cái mình làm ra ở đâu đất nhất và mua cái mình cần ở đâu rẻ nhất; xoá bỏ ngăn sông cấm chợ ...

Chính sách khoán hộ đã bị kết án là sai lầm, ông Kim Ngọc bị kỷ luật, vì vậy bản luận chứng khoán hộ của Lê Xuân Thiết không chỉ bị Ủy ban Kế hoạch tỉnh Phú Thọ kết luận là: xét lại, chống Đảng, theo tư bản chủ nghĩa, mà còn bị kết thêm tội “ngoan cố”! Đảng ủy cơ quan liền đề nghị Thiết viết kiểm điểm và thừa nhận mình sai lầm. Thiết không chịu. Có người rỉ tai Thiết, nếu cậu cứ ngoan cố vậy thì sẽ chết.

Thiết lắc đầu: “Tôi là người làm khoa học, tôi không phải là kẻ cơ hội! Thấy đúng mà vẫn nhận

sai thì có tội với dân với nước. Thấy Đảng sai mà vẫn im lặng phục tùng mới là chống Đảng!” Vậy là Thiết nhận án kỷ luật: khai trừ Đảng, chuyển sang làm nhân viên dọn vệ sinh cho cơ quan. Thiết vẫn nhần nhục với công việc của người lao công ...

Ngọt ngọt quá, Thiết liền cáo bệnh và xin nghỉ mất sức ... Bán trứng lợn, lượm chai bao đồng nát, làm đủ thứ mà vẫn không đủ ăn. Năm 1988, đưa em rể làm đại lý vé số thấy ông anh cử nhân kinh tế học đã từng đi Liên Xô về mà đói rách tả tơi liền bảo về bán vé số.

Ông nói hoá ra cái nghề bán vé số này lại giúp ông tồn tại đến tận bây giờ và có lẽ ông sẽ còn nường nhờ nó cho đến ngày nhắm mắt ... Tôi

hỏi ông có nguyện vọng được phục hồi như ông Kim Ngọc không, ông cười lắc đầu: “Muộn rồi, vả lại nhu cầu cho bản thân tôi đâu có nhiều”. Điều cuối cùng trong câu chuyện hết sức nhiệt huyết của “triết gia” bán vé số vẫn là một niềm khắc khoải: “Xã hội muốn phát triển thì phải có nền tảng kinh tế chính trị học. Các bạn trẻ cần phải đam mê và đi sâu nghiên cứu để xây dựng nền tảng đó. Đó chính là nền móng của nền kinh tế quốc gia, là động lực phát triển xã hội”.

Tôi xem xong cái “tấn bi kịch lớn” của vị triết nhân cùng thời với mình mà không khỏi ái ngại cho sự ngây thơ (“không nhỏ”) của ông: “Thấy Đảng sai mà vẫn im lặng phục tùng mới là

chống Đảng!”

Má ơi! Đảng làm sao mà sai được. Chỉ có mỗi ông là bị trật đường rây nhưng vẫn không chịu nhận thôi. Đường lối xuyên suốt của Đảng là bản cùng hóa nhân dân (bóp chặt cái bao tử cho dễ trị) mà ông lại góp ý “khoán hộ” tạo “lúa gạo đầy nhà” để chúng ăn no rồi làm loạn à?

Đã thế, cho mãi đến cuối đời, ông vẫn còn “nhiệt huyết” và “khắc khoải” về “nền tảng kinh tế chính trị học” (để “phát triển xã hội”) thì có chết không cơ chứ. “Phú chi, giáo chi” giúp cho dân giàu, dạy cho dân học là chính sách của bọn quan lại ở thời phong kiến chứ nào phải thời này.

May mắn là “tấn bi kịch lớn” của cá nhân Lê Xuân Thiết đã hoàn

toàn chấm dứt. Ông từ trần vào lúc 8:30 sáng, hôm 28 tháng 6 năm 2022, tại quê nhà. Đồ khổ cho ông và cũng đỡ phiền cho Đảng.

Điều không may là “tấn bi kịch lớn” hơn của nhiều vị thức giả (trong cũng như ngoài nước) thì vẫn còn nguyên. Họ vẫn nhiệt tình và đều đặn kiến nghị hay góp ý để sửa đổi bộ máy hành chính, cải cách kinh tế, cải tổ giáo dục ... mà không biết rằng Đảng chả hề muốn cải sửa gì ráo trời.

Chủ trương nhất quán là phải nắm chắc quyền lực bằng mọi giá, kể cả cái giá ngu dân và bản cùng hóa toàn dân (cho chúng không thể ngóc đầu lên được) thì Đảng mới an tâm – Giờ à!

TNT

Xin hãy chung tay chia sẻ để Tử sĩ HUỲNH QUỐC VIỆT sớm được về với gia đình

Liên lạc
HẢI ÂU HUỲNH
Email: ustillthe7@gmail.com

Chào quý vị, em vừa nhận được tin trên Đỉnh Delta (còn gọi là Đỉnh 1049), nằm kế bên Đỉnh Charlie (1015) nơi Tiểu đoàn Song Kiếm Trấn Ái của Trung tá Nguyễn Đình Bảo, đã vì quốc vong thân trong trận chiến mùa hè đỏ lửa 1972, có người vừa tìm được 1 bộ hài cốt của người lính Cộng Hòa có tên trong thẻ bài này. Họ nhờ em cùng họ tìm người thân của người lính này. Em xin phép gửi thẻ bài trên đây, nhờ ACE cùng chung tay đẩy thông tin này đi để người thân họ tìm được người đã nằm xuống nơi này.

Thông tin trên thẻ bài

HUỲNH QUỐC VIỆT SQ = 71 / 126 . 542

TPB NGUYỄN MINH QUANG

Sinh năm 1947

Số quân 67/823.327

Cấp bậc Hạ Sĩ.

ĐƠN VỊ: Đại đội Trinh sát Trung đoàn 9, SĐ 5/BB. Bị thương cụt đuôi trái sát háng ngày 16/1/1971 tại sân bay Snoul, Cam Bốt (Miên).

HOÀN CẢNH: Bệnh lao, vợ bỏ sống một mình, suy dinh dưỡng nặng.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông Nguyễn Minh Quang:

ĐỊA CHỈ: 384 K4, ấp 9, xã Lương Hòa, huyện Bến Lức, tỉnh Long An.

ĐIỆN THOẠI: 085 631 8973

TPB HUỖNH THANH BÌNH

Sinh năm 1954

Số quân: NQ/872795

ĐƠN VỊ: Nghĩa quân, chi khu Tri Tôn, tiểu khu Châu Đốc (trinh sát).

Ông bị cụt hai tay, mù 1 mắt, ở vùng quê nghèo khổ.

HOÀN CẢNH: bị thương và vợ bị tai biến, con cái nghèo nên bữa no, bữa đói. Cần có người giúp đỡ thường xuyên.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông Huỳnh Thanh Bình:

ĐỊA CHỈ: 334 ấp Tô Hạ, xã Núi Tô, huyện Tri Tôn, An Giang

ĐIỆN THOẠI: 035.7466.871

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

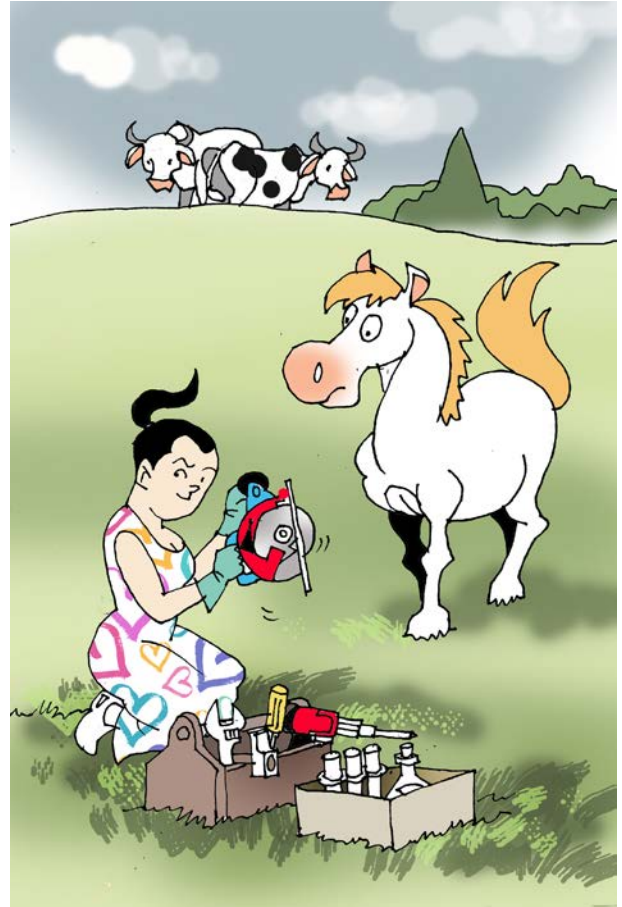
<https://baotreaoovat.com>

học và hành

Một cô sinh viên Nông nghiệp về vùng quê khảo sát. Cô chăm chú nhìn một con vật đang gặm cỏ bên đường. Người nông dân hỏi:

- Cô chưa bao giờ thấy nó ư?
- Vâng, trong sách vở thì cháu có biết ạ. Nhưng cháu chỉ ngạc nhiên là tại sao nó không có sừng.
- Sừng nào cơ?
- Thường thì con bò có 2 sừng. Nhưng cháu biết là đôi khi chúng lại dùng cái sừng vào việc húc nhau và lắm khi gây tai họa cho con người...
- À, ra thế...
- Nông dân đối phó bằng cách chĩa sừng chúng cho ngắn bớt. Có nơi người ta còn dùng một loại acid nhều lên để cạp sừng không bao giờ mọc trở lại được nữa ...
- Thì ra vậy...
- Có phải con bò này nằm trong trường hợp đó không bác?
- Tôi nghĩ là không. Bởi vì nó là con ngựa.

NGỌC TIẾN (MIDLAND-TX, SƯU TẮM)

BẢO HUÂN

hồ thiêng

Có một hồ nước rất thiêng ở Canada. Ai muốn ước gì cứ khấn lời ước của mình rồi nhảy xuống hồ tắm là được toại nguyện. Từ khắp nơi trên thế giới người ta kéo nhau đến như hội.

Người thì ước thành đại bàng, người ước thành khủng long, có kẻ muốn trở thành Superman. Ai nấy đều toại nguyện.

Có một anh hấp tấp chen vào, bị trượt chân, kêu lên "Oh, SHIT!" và... rơi "bùm" luôn xuống hồ.

HÀ THỊ NGỌC PHƯƠNG (VANCOUVER)